Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Saint-Pierre, Jacques-Henri-Bernardin de.; af Jacques-Bernardin-Henri de Saint-Pierre ; oversat af J. Kragh Høst.
Titel | Title:	Paul og Virginia
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt paa A. & C. Coldings Forlag hos Andreas Seidelin, 1802
Fysiske størrelse | Physical extent:	205 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Paul og Virginia

af

Jacques-Bernardin-Henri
de Saint-Pierre.

Oversat

af

J. Kragh Høst
Assessor.

Kjøbenhavn, 1802.
Trykt paa A. & E. Soldins Forlag,
hos Andreas Seidelin.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Paul og Virginia.

Paa den østlige Side af det Bjerg, der hæver sig bag Portlouis paa Ile de France seer man paa en fordum dyrket Plads, Ruinerne af tvende smaa Hytter. De ligge næsten midt i en ved store Klipper dannet Dal, der har ikkun een Aabning, hvilken vender imod Norden. Fra denne Aabning seer man, paa venstre Side det Bjerg der kaldes Opdagelsens Bjerg, — fra hvilket man giver de Skibe Tegn der lande ved Øen, — og ved Foden af dette Bjerg Staden Portlouis; paa høire den Vej der fører fra Portlouis til Pampelmussernes Egn; hernæst den Kirke der bærer deres Navn, og med de Bambusrørs-Alleer, hvorigjennem

man gaaer til den, kneiser midt paa en stor Slette; og længere borte en Skov der strækker sig til Udkanterne af Den. Man skjelner foran sig, ved Strandbredden, Gravens Bugt; lidt paa højre det Ulykkelige Forbjerg; og længere hen det vide Hav, hvori ligemed Vandets Flade vise sig nogle ubeboede Holme, iblandt andre Kanonkilen, der ligner et Bolværk midt paa Bølgerne.

Ved Indgangen til denne Dal, hvorfra man opdager saa meget, gjenlyder fra Bjerget uden Ophør de Vindes Susen, der tumle Skovene i Nærheden, og de Bølgers Larm, der langt borte brydes paa Revlerne; men ved Foden af Hytterne selv hører man ingen Lyd mere, og man seer omkring sig ikkun store Klipper, steile som Mure. Smaa Lunde voxe ved deres Fødder, i deres Kløfter, og indtil paa deres Spidser, hvor Skyerne dvæle. Den Regn, deres Tinder neddrage, maler ofte Regnbuens Farver paa deres grønne og brune Sider, og nærer ved deres Fødder de Kilder, hvoraf den lille Latantræernes Flod danner sig. En dyb Stilhed herfker inden dette Hægn, hvor Alt er fredeligt, Luft,

Vand og Lys. Neppe gjentager der Echo de Palmetræers Suſen, der vore paa de højere Jordpletter, og hvis lange Stammer man seer uophørlig bevæges af Vindene. Et dæmpet Lys opklarer Grunden af denne Dal, hvor Solen ikke ſkinner uden om Middagen; men fra Morgenrøden af røre Straalerne dens Krone, hvis Spidſer, der staae op over Biergets Skygger, see ud som Guld og Purpur paa Himlenes Blaa.

Jeg besøgte saa gjerne dette Sted, hvor man paa eengang nyder en umaalelig Udſigt og en dyb Ensomhed. Engang, da jeg sad ved Foden af disse Hytter og betragtede deres Ruiner, kom en allerede bedaget Mand gaaende tæt forbi. Efter de gamle Indvaaneres Skik var han klædt i kort Vest og lange Benklæder. Han vandrede barfodet, og ſtyttede ſig paa en Stok af Ibenholt. Hans Haar vare ganske hvide, og hans Phyſiognomi ædelt og simpelt. Jeg hilsede ham med Ærbødighed. Han hilsede mig igjen, betragtede mig et Øieblik, nærmede ſig, og tog Hvile paa den Høj, hvor jeg sad. Opmuntret ved dette

Tegn paa Fortrolighed, henvendte jeg mig til ham med disse Ord: "Ærværdige Olding, kan De give mig Oplysning om, hvem disse to Hytter have tilhørt?" Han svarede mig: "Min Søn, disse forfaldne Mure og denne udyrkede Jordplet vare for en Snees Aar siden beboede af to Familier, som der havde fundet Lykksalighed. Deres Historie er rørende; men kan nogen Europæer tage Deel i nogle Menneskers Skjæbne, der leve i Dunkelhed paa denne Øe, som ligger paa Vejen til Indien? Hvo vilde endog der leve lykkelig, men fattig og ukiendt? Menneskene vil ikke kiende uden de Stores og Kongernes Historie, som Ingen har Nytte af." — "Fader, tog jeg Ordet, det er let af deres Adfærd og Tale at see, De har forhvervet Dem megen Erfaring. Har De Tid dertil, saa fortæl mig, paa min Bøn, det De veed om denne Ørks gamle Indvaanere, og vær overbeviist om, at selv det ved Verdens Fordomme mest fordærvede Menneske gjerne hører tale om den Lykksalighed, Natur og Dyd skjænke." Som den der søger at gjenkalde sig forskjellige Omstændigheder styttede Oldingen nu

en Stund Panden paa sine Hænder, og fortalte mig saa følgende:

I Aaret 1726 besluttede en ung Mand fra Normandie ved Navn de la Tour, efter forgieves at have søgt Embede i Frankerige og Understyttelse af sin Familie, at reise til denne Ø, og der søge sin Lykke. Han havde med sig en ung Kone, som han saare elskede, og som elskede ham lige. Hun var af et gammelt og rigt Huus i hans Fødrene-Provinds; men han havde ægtet hende hemmelig og uden Medgift, saasom hendes Paarørende havde modsat sig Giftermaalet, i Betragtning af at han ikke var af Adel. Han efterlod hende i Portlouis paa denne Ø, og gik ombord for at kiøbe nogle Negre paa Madagascar, hvorfra han ufortøvet vilde komme hid tilbage, og boesætte sig her. Han gik i Land paa Madagascar, kort før den slemme Aarstid, der begynder midt i October; og lidet efter hans Ankomst døde han af den smitsomme Feber, som der herskér i de sex Maaneder af Aaret, og som stedse vil afholde Europæerne fra der at fæste Bolig for bestandig. Det Gods, han havde bragt med sig, blev ad-

spredt efter hans Død, som det i Almindelighed gaaer dem, der dse udenfor deres Fædreland. Hans Kone, der var bleven tilbage paa Ile de France, befandt sig som Enke, frugtsommelig og uden at eje andet i Verden end en Negerinde, i et Land hvor hun havde hverken Kredit eller Beskyttelse. Da hun ikke vilde bønfalde nogen om Hjelp, efter den Mands Død, som hun havde elsket alene, gav Ulykken hende Mod. Hun besluttede med sin Slavinde at dyrke en liden Jordplet, for at fortjene sit Udkomme.

Paa en næsten ubeboet Ø, hvis Jord stod Enhver til Tjeneste, var det Strøg hun valgte hverken iblandt de frugtbareste, eller iblandt de for Handelen mest fordelagtige: men hun søgte en snever Dal imellem Bjergene, et skjult Fristed, hvor hun kunde leve ene og ukjendt; derfor gav hun sig paa Vejen fra Byen til disse Klipper, for der at drage sig tilbage som i et Rede. Det er en Drivt alle følende og lidende Væsner have tilfælles, at flye til de mest vilde og øde Steder: som om Klipper vare Volde imod Ulykker, og som om Naturens

Fred kunde dæmpe Sjælens ulykkelige Storme. Men Forsynet, der kommer os til Hjelp, naar vi attraae kun det Fornødne, forbeholdt Enken de la Tour eet Gode, som hverken Rigdomme, eller Storhed skjænke: og det var — en Veninde.

Paa dette Sted havde i et Aars Tid boet en livelig, god og deltagende Kone; hun hed Margrete. Hun var født i Bretagne, af simple Bønderfolk, som elskede hende og havde gjort hende lykkelig, saafremt hun ikke havde havt den Svaghed at fæste Troe til en Adelsmand i Nabolaget, hvilken havde lovet hende Ægteskab. Men efterat have tilfredsstillet sin Lidenskab forlod han hende og vægrede sig endog ved at bidrage til det Barns Underholdning, hvormed han havde efterladt hende frugtsommelig. Hun havde da bestemt sig til for stedse at afsee den Bye hvor hun var født, samt at gaae hen og dølge sit Fejltrin for Kolonier langt fra hendes Fædreland, hvor hun havde tabt Æren — en fattig og dydig Piges eneste Medgivt. En gammel Neger, som hun havde skaffet sig med nogle laante Penge, hjalp hende at dyrke et lidet Stykke Jord i dette Strøg.

Ledsaget af sin Negerinde, fandt Enken de la Tour her Margrete med Barn ved Brystet. Hun blev sieleglad over at træffe et Fruentimmer i en Forfatning, der syntes at ligne hendes egen. Hun fortalte hende i Korthed sine forrige Kaar og sin nærværende Trang. Ved hendes Fortælling blev Margrete gjennemtrængt af Medynk, og da hun hos hende vilde fortjene heller Tillid end Agtelse, tilstod hun uden mindste Dølgsmaal den Uforsigtighed, hvori hun havde gjort sig skyldig. "Hvad mig angaaer, sagde hun, saa har jeg forskyldt min Skjæbne. Men De, Madam, ... De, dydig og ulykkelig!" Og med Taarer tilbød hun sin Hytte og sit Venskab. Rørt ved saa kjærlig en Modtagelse sluttede Enken de la Tour hende i sine Arme og sagde til hende: "Ak! Gud vil gjøre Ende paa mine Lidelser, da han indskyder Dem mere Godhed imod mig som er fremmed for Dem, end jeg nogensinde har fundet hos mine Paarørende."

Jeg kjændte Margrete; og ihvorvel jeg boer tre Fjerdingvej herfra i Skoven bag det lange Bjerg, ansaae jeg mig somhendes Nabo.

I Europas Stæder hindrer en Gade, blot en Mur, i hele Aar Lemmerne af een og samme Familie fra at komme sammen; men i de nye Colonier betragter man som sine Naboer dem man ikkun ved Skove og Bjerge er skilt fra: paa den Tid især, da denne Ø drev liden Handel med Indien, var det blotte Naboskab en Adkomst til Venskab, og Gjestfrihed imod Fremmede en Pligt og en Fornøjelse. Da jeg fik at vide, min Naboerske havde en Selskabssyster, besøgte jeg hende med det Ønske at være Begge til Tjeneste. Jeg fandt i Enken de la Tour en Person af indtagende Skabning, der bar Præg af Adel og Melankolie. Hun var dengang højfrugtsommelig. Jeg sagde til disse to Fruentimmer, at det, for deres Børns Bedste og især for at forebygge andres Nedsættelse, var raadeligst at de deelte imellem sig Grunden af denne Dal, der udgjør omtrent 20 Dages Pløjeland. De overlode denne Deling til mig, hvorpaa jeg deelte Grunden i to noget nær lige store Stykker. Det ene omfattede den øverste Del af dette Hegn, fra hin skydækkede Klippetinding af hvorfra Latantræsfloden's Kilde ud-

springer, indtil hin stejle Aabning, som De seer højt oppe paa Bjerget, og som man kalder Skydeskarten, fordi den virkelig ligner denne. Det inderste af dette Jordstykke er saa opfyldt med Klipper og Hulheder, at man neppe der kan gaae. Imidlertid frembringer det store Træer, og er fuldt af Kilder og smaa Bække. I den anden Part indsluttede jeg hele den nederste Deel, hvilken strækker sig langs med Latantræsloden, indtil den Aabning, hvor vi ere, hvorfra denne Flod begynder at rinde imellem tvende Høje ligetil Havet. De seer der nogle Engreener, og en temmelig jævn Grund, men som dog ikke er stort bedre end den anden; thi i Regntiden er den sumpig, og i Tørke er den haard som Bly. Naar man paa den Tid der vil aabne en Vandgrav, er man nødt til at hugge den med Hakker. Efterat have gjort denne Deling, lod jeg de to Fruentimmer kaste Lod derom. Den øverste tilfaldt Enken de la Tour; den nederste Margrete. Begge vare fornøjede med deres Lod; men de bade mig at ikke adskille deres Vaaning, for at de stedse kunde sees, tales ved og hjelpe hinanden. Enhver af dem

maatte imidlertid have et Opholdssted for sig. Margretes Hytte laae midt i Dalen, netop paa Grændserne af hendes Jord. Jeg byggede tæt derved, paa Enken de la Tours, en anden Hytte, saa at disse to Veninder paa eengang boede i hinandens Nabolag, og paa deres egen Ejendom. Jeg selv huggede Stavre paa Bjerget; jeg bar Latanblade fra Havbredden til at bygge disse to Hytter, hvor De ikke mere kan see enten Dør eller Tag. Ak! min Erindring har kun alt for meget deraf tilbage. Tiden, der saa rivende nedbryder Kongedømmers Mindesmærker, synes i disse Egne at holde Venskabets i Agt, for at nære mine Savn indtil Livets Ende.

Neppe var den anden af disse Hytter færdig, før Enken de la Tour fødte en Datter. Jeg havde staaet Fadder til Margretes Barn, der hed Paul. Enken de la Tour bad mig ogsaa at holde hendes Datter over Daaben i Forening med hendes Veninde. Denne kaldte hende Virginia. "Hun skal vorde dydig, sagde hun, og hun skal vorde lykkelig. Jeg lærte først at kiende Ulykken, da jeg veeg ud fra Dydens Vej."

Da Enken de la Tour var kommen op af sin Barselseng, begyndte disse to smaa Familier at faae nogen Indkomst, ved Hjelp af den Omsorg jeg fra Tid til anden ydede dem, men især ved deres Slavers ufortrødne Arbeide. Margretes, ved Navn Domingo, var en Jolofneger, endnu rask, skjønt allerede til Aarene. Han havde Erfarenhed og en god naturlig Forstand. Han dyrkede, uden Forskjel, for de to Familier den Jord, der syntes ham mest frugtbar, og lagde deri den mest passende Sæd. Han saaede smaat Hirse og Mais paa de maadelige Steder, lidt Hvede i den gode Jord, Ris i den sumpige Grund; ved Foden af Klipperne adskillige Slags Græskar, og Agurker, som holde af der at snoe sig op. Han plantede paa de tørre Steder Kartøfler, som der falde saare søde, paa højtliggende derimod Cattuntræer, Sukkerrør i Leerjorden, Caffetræer paa Højene, hvor deres Bønner ere smaa, men ypperlige; langs med Floden og omkring Hytterne Bananastræer, hvilke hele Aaret give lange Druer samt en herlig Skygge; og endelig, nogle Tobakplanter for at borttrylle sine og de gode Koners Sorger. Han huggede Ved

paa Bjerget, og opbrød Stene hist og her i Vaaningspladserne for at jævne Vejene der. Han gjorde alle disse Arbeider med Forstand og Drivtighed, thi han gjorde dem med Iver. Margrete var han saare hengiven; og ikke meget mindre Enken de la Tour, hvis Negerinde han ved Virginias Fødsel havde giftet sig med. Han elskede med Lidenskab sin Kone, der hed Marie. Hun var født paa Madagascar, hvorfra hun havde medbragt nogen Vindskibelighed, iblandt andet den at gjøre Kurve, og et Slags Tøj som kaldtes Pagner, af Planter som vore i Skovene. Hun var behændig, net og især meget troe. Hendes Dont var at lave Maden, at opføde nogle Høns, og fra Tid til anden at gaae til Portlouis og der sælge det saare ubetydelige de to Familier kunde undvære. Lægger man dertil to Gedder, opfødte med Børnene, og en stor Hund der om Natten vaagede udenfor, saa har man et Begreb om disse to smaa Mejeriers samtlige Indkomster og samtlige Husfolk.

Hvad angaaer de to Veninder, da spandt de Cattun fra Morgen til Aften. Dette Arbeide var tilstrækkeligt til at skaffe dem og deres

Familier der Nødtørftige; men i øvrigt vare de saa blottede for andre Bequemmeligheder, at de gik med bare Fødder hjemme og ikke bar Skoe uden naar de om Søndag Morgen tidlig vandrede til Messen i Pampelmusernes Kirke, som De seer der nede. Der er imidlertid meget længere dertil end til Portlouis; men de kom sjelden til Byen af Frygt for der at ringeagtes, da de vare klædte i grovt blaat Lærred fra Bengalen, ligesom Slavinder. Men kan vel, naar Alt kommer til Alt, offentlig Anseelse veje op imod huslig Lyksalighed? Havde disse Fruentimmer nogen Ubehagelighed at friste ude, saa kom de med saa meget desstørre Glæde hiem igien. Neppe saae Marie og Domingo fra denne Spidse dem paa Pampelmusernes Vej før de løb ned til Foden af Bjerget for at hielpe dem op. De læste i deres Slavers Øine den Fryd disse følede ved at see dem igien. De fandt hos dem selv Renlighed, Frihed, — Herligheder de kun skyldte eget Arbeide, — og Tyende med Iver og Hengivenhed. Forenede ved eens Fornødenheder, prøvede i næsten lige Ulykker, gave de hinanden de søde Navne Veninde, Ledsagerinde og Syster,

kun een Villie, een Tarv, eet Bord. Alt var fælles imellem dem. Kun naar Erindringen om Følelser mere heftige end Venskabs vaagnede i deres Sjel, ledede en reen Religion, understyttet af usmittede Sæder, deres Tanke ad et andet Liv, lig Flammen, som opsvinger sig imod Himlen, naar den savner Næring paa Jorden.

Naturens Pligter forøgede end ydermere dette Samfunds Lykke. Det gjensidige Venskab fordobbledes ved Synet af deres Børn, Frugter af en lige ulykkelig Kjærlighed. De fandt Fornøjelse i at sætte dem paa eengang i eet Bad og at lægge dem i een Vugge. Ofte lode de dem skifte Melken. "Veninde, sagde Enken de la Tour, Enhver af os skal have to Børn, og ethvert af vore Børn to Mødre." Ligesom tvende Skud, der blive tilbage paa tvende Træer af een Art, af hvilke Stormen har brækket alle Grene, komme til at frembringe sødere Frugter, saafremt de begge rives fra Moderstammen og podes i Nabostammen; saaledes fyldtes disse to smaa Børn, som vare berøvede deres hele Slægt, med ømmere Følelser end Søns og Datters, Broders og Systers, da de to Veninder, der

have givet dem Livet, lode dem skiste Bryster. Mødrene talede allerede om deres Giftermaal ved deres Vugge; og denne Udsigt til Ægte-Lykksalighed, hvormed de borttryllede egne Lidelser, endte saa ofte med at fremlokke deres Taarer, da de gjenkaldte sig at deres Ulykker vare komne, den enes af at have forsømt Ægtestand, og den andens af at have underkastet sig dens Love, den enes af at have opløftet sig over sin Stand, og den andens af at være nedstegen derfra; men de trøstede sig ved Tanken paa, at engang deres Børn mere lykkelige skulde, langt fra Europas umenneskelige Fordomme, nyde baade Kjærligheds Glæder og Ligheds Held.

Magesløs var virkelig den Hengivenhed de allerede bevidnede hinanden. Begyndte Paul at klage sig, viste man ham Virginia; ved Synet af hende smilede han og blev rolig. Leed Virginia, blev man underrettet derom ved Pauls Skrig; men denne elskværdige Pige skjulte strax sin Lidelse at ikke hendes Smerte skulde smerte ham. Jeg kom aldrig hid uden at jeg saae Dem begge, efter Landets Skik ganske nøgne, da de endnu med Nød kunde gaae, at holde

sig sammen med Hænderne og under Armene, saaledes som man forestiller Tvillingernes Stjernebillede. Natten selv kunde ikke adskille dem: den overraskede dem ofte i een Vugge med Kind imod Kind, Bryst imod Bryst, med Hænderne slyngede om hinandens Hals, og indslumrede i hinandens Arme.

Da de begyndte at tale bleve de første Navne de lærte at give hinanden, Broder og Syster. Barndommen, der kjender de ømmere Kjærtegn, kjender ikke sødere Navne. Deres Opdragelse fordobblede kun Venskabet ved at styre det efter deres gjensidige Trang. Snart blev Alt hvad angaaer Husholdning, Reenlighed, Omsorgen for at anrette et landligt Maaltid, Virginias Dont, og hendes Arbeide havde altid i sit Følge Lovtaler og Kys af Broderen. Han var stedse virksom; enten gravede han i Haven med Domingo, eller han, med en liden Øxe i Haanden, fulgte ham i Skoven; og forekom ham paa disse Vandringer en skjøn Blomst, en god Frugt eller et Fuglerede, om end i Toppen af et Træ, klattrede han didop for at bringe sin Syster det.

Naar man mødte en af dem et Sted, var man sikker paa at den anden ikke var langt borte. En Dag, som jeg nedsteg fra Spidsen af dette Bjerg, blev jeg ved Enden af Haven Virginia vaer som løb hen til Huset; hendes Hoved var bedækket med Overskjørtet, som hun havde løftet op bagfra til Skjærm imod en Skylregn. Langtfra troede jeg hende ene, men da jeg nærmede mig hende, for at hjelpe hende at gaae, saae jeg at hun holdt Paul ved Armen; han var næsten heel indsvøbt i samme Dække, og begge loe over at være sammen i Tryghed under en Regnskjærm af egen Opfindelse. Disse to skjønne Hoveder under dette svulmende Skjørt gjenkaldte mig Ledas i een Muskelskal gjemte Børn.

All deres Bestræbelse var at tækkes hinanden og hjelpe hinanden. I Øvrigt vare de uvidende som Creoler, og forstode hverken at læse eller at skrive. De bekymrede sig ikke om hvad der var foregaaet i henrundne Tider og fjerne Egne; deres Nysgjerrighed strakte sig ikke til paa hin Side af dette Bjerg. De troede at Grændsen for deres Ø var Grændsen for Verden, og

de forestillede sig intet behageligt hvor de ikke vare. Deres egen gjensidige og deres Mødres Hengivenhed sysselsatte deres Sjeles hele Virksomhed. Aldrig havde unyttige Kundskaber bragt deres Taarer til at rinde; aldrig havde Undervisningen i en mørk Sædelære fyldt dem med Kiedsommelighed. De vidste ikke at man bør ikke stjele, da Alt hos dem var fælles; ikke være umaadelig, da de havde for sig kun simple Retter; ikke lyve, da de ingen Sandhed havde at dølge. Man havde aldrig skræmmet dem ved den Underretning, at skrækkelig Gudsstraf bier utaknemmelige Børn. Hos dem var barnligt Venskab et Foster af moderligt Venskab. Man havde ikke lært dem af Religionen andet, end det der gjør den elsket; og fremsendte de ikke i Kirken lange Bønner, saa opløftede de overalt hvor de vare, i Huus, paa Mark, i Skov, til Himlen uskyldige Hænder og et Hjerte fuldt af barnlig Kjærlighed.

Saaledes hengled deres første Barndom, lig en skjøn Morgendæmring, der bebuder en skjønnere Dag. Allerede delede de med deres Mødre al Omsorgen for Husvæsenet. Saa-

snart Hanens Gal forkyndte Morgenrødens Gjenkomst, stod Virginia op, hentede Vand fra den i Nærheden rindende Kilde, og kom tilbage for at tillave Frokosten. Kort derefter, naar Solen forgyldte disse Klippers Spidser, indfandt Margrete og hendes Søn sig hos Enken de la Tour; nu begyndte de sammen en Bøn, hvorpaa det første Maaltid fulgte; ofte indtoge de det udenfor Døren i Græsset under en Buegang af Bananastræer, hvilke forsynede dem baade med ganske tillavede Retter i deres nærende Frugter og med Borddug i deres lange og glindsende Blade. En sund og klækkelig Føde udviklede hurtig de to unge Menneskers Legemer, og en mild Opdragelse malede i deres Træk Sjelens Reenhed og Tilfredshed. Virginia var ikkun tolv Aar: allerede var hun meer end halvvoxen; lange gule Lokker fyggede hendes Hoved; hendes rosenfarvede Ansigt, hendes blaae Øine og hendes Korallæber lyste af den elskeligste Glands. De smilede stedse naar hun talede; men naar hun taug, gav deres naturlige Bevægelse imod Himlen dem et Udtryk af en høj Følelse og selt et Anstrøg af Melankolie. Hvad Paul angaaer, saae man

allerede hos ham en Mands Karakter udvikle sig midt iblandt en Ynglings Yndigheder. Han var højere end Virginia, hans Hud mere brunladen, hans Næse krummere, og hans sorte Øjne vilde have udtrykt lidt Stolthed, dersom ikke de lange Øjenhaar, der, lig Pensler, omstraalede dem, havde givet dem den største Blidhed. Ihvorvel han altid var i Bevægelse, blev han dog, saasnart hans Syster viste sig, stille, og satte sig hos hende. Ofte nøde de deres Maaltid uden at sige hinanden et Ord. Af deres Taushed, af det utvungne i alle deres Stillinger, af de nøgne Fødders Skiønhed, skulde man have troet at see en gammel Gruppe af hvidt Marmor, der forestillede nogle af Niobes Børn. Men af deres Blik, hvilke søgte hinanden, af deres Smil, gjengjeldte med endnu sødere Smil, skulde man have taget dem for hine Himlens Børn, hine salige Aander, hvis Natur er at elske hinanden, og som ikke behøve at meddele Følelsen ved Tanker og Venskab ved Ord.

Da imidlertid Enken de la Tour saae sin Datter udvikle sig med saa mange Yndigheder, følede hun sin Urolighed stige med sin Kjærlig-

hed. Hun sagde adskillige Gange til mig: "Ifald jeg skulde dye, hvad vilde der da blive af Virginia uden Formue?"

Hun havde i Frankrige en Tante af Stand, rig, gammel og andægtig, som med saadan Haardhed havde nægtet hende Understyttelse, da hun havde givtet sig med de la Tour, at hun havde forlovet at tage sin Tilflugt til hende, i hvad Yderlighed hun end maatte blive bragt til. Men da hun var bleven Moder, frygtede hun ikke mere for et haanligt Afslag. Hun meldte Tanten sin Mands uformodentlige Død, sin Datters Fødsel, og den Forlegenhed hvori hun befandt sig, langt fra sit Fædreneland, uden Tilstød og med et Barn. Hun fik intet Svar. Men da hun var af en høj Caracter, frygtede hun ikke mere for at ydmyge sig, og udsætte sig for en Paarørendes Bebreidser, der aldrig havde tilgivet hende at have ægtet en Mand uden Byrd, men dydig. Hun tilskrev hende derfor ved alle Leiligheder, for at vække hendes Følelse til Virginias Fordel. Men mange Aar vare forløbne uden noget Erindringstegn fra hende.

Endelig hørte Enken de la Tour i Aaret 1738 ved Herr de la Bourdonnais Ankomst hertil Den, at denne nye Guvernør havde et Brev til hende fra hendes Tante. Hun ilede til Portlouis, uden dennegang at bekymre sig over der at lade sig see slet klædt, da Modergaden satte hende over al Menneskefrygt. Herr de la Bourdonnais gav hende virkelig et Brev fra hendes Tante. Denne tilkjændegav hende at hun havde forscyldt sin Skjæbne, fordi hun havde ægtet en Lykkeridder, en Ryggesløs; at Lidenskaberne førte Straf med sig; at hendes Mands tidlige Død var en retfærdig Tugtelse fra Gud; at hun havde gjort vel i at gaae til Berne for ikke at vanære sin Familie i Europa, at hun, naar Alt kom til Alt, var i et godt Land, hvor hele Verden gjorde Lykke, undtagen de Dovne. Efter saaledes at have irettesat hende, sluttede hun med at rose sig selv. For at undgaae Giftermaals næsten altid sørgelige Følger, sagde hun bestandig at have afslaaet Ægteskabstilbud. Sandheden var, at hun var rangsyg, havde ikke villet ægte uden en Mand af høj Stand; men, ihvorvel hun var

saare rig, og man ved Hoffet er ligegyldig for Alt, undtagen Formue, havde der ingen ladet sig finde, der vilde binde sig til saa hæslig en Pige med saa haardt et Hjerte.

Hun lagde i Efterskrivt til, at efterat have overvejet Alt, havde hun eftertrykkelig anbefalet hende til Herr de la Bourdonnais. Hun havde virkelig anbefalet hende, men, — efter en nutildags temmelig almindelig Skik, der gjør at man maa frygte en Beskytter mere end en erklæret Fiende, — for hos Guvernøren at retfærdiggjøre sin Haardhed imod Systerdatteren, havde hun under Skin af at beklage hende, bagvasket hende.

Enken de la Tour, som det meest ligegyldige Menneske ikke havde kunnet see uden Deeltagelse og Agtelse, blev modtagen med megen Kulde af Herr de la Bourdonnais, som havde faaet Fordom imod hende. Han svarede ikke paa det Skilderi hun gjorde ham af sin og sin Datters Forfatning, uden haardt og kort. "Jeg vil see til . . . vi vil see . . . med Tiden . . . der er mange Ulykkelige! . . . Hvorfore gjøre

sig en agtværdig Moder ugunstig? . . . Det er Dem der har Uret."

Enken de la Tour vendte tilbage til sit Huus, med et Hjerte synderslidt af Smerte og fyldt af Kummer. Da hun kom hjem, satte hun sig ned, kastede Moderens Brev paa Bordet, og sagde til sin Veninde: "See det er Frugten af elleve Aars Taalmodighed." Men, Da der ikke var andre end Enken de la Tour tilstede der kunde læse, tog hun igjen Brevet, og oplæste det for hele den forsamlede Familie. Neppe var hun færdig, da Margrete med Levenhed sagde til hende: Hvad behøve vi dine Slægtninge? Har Gud forladt os? Han allene er vor Fader. Har vi ikke levet lykkelige indtil denne Dag? Hvorfore vil Du da græmme Dig? Du har intet Mod." Og da hun saae Enken de la Tour græde, kastede hun sig om hendes Hals, og trykkede hende i sine Arme med det Udbrud: "Veninde, kjære Veninde!" Men hendes egen Hulken qvalte hendes Stemme. Ved dette Syn brast Virginia i Taarer og trykkede snart sin Moders snart Margretes Hænder til sine Læber og sit Hjerte; Pauls Øjne gnistrede

af Harme, han skreeg, knyttede Næver, stampede med Foden, da han ikke vidste til hvem han skulde holde sig. Ved at høre dette løb Domingo og Marie til, og nu lød i Hytten intet uden disse Jammerskrig: "Ak Madam! . . . min gode Frue! . . . min Moder! . . . græd ikke . . ." Saa ømme Venskabstegn adspredede Enken de la Tours Grømmelse. Hun tog Paul og Virginia i sine Arme, og sagde med fornøjet Mine til dem: "I ere Aarsag til min Lidelse, men I udgjøre al min Fryd. Kiære Børn, Ulykken er ikkun langtfra kommen til mig; Lykken er tæt omkring mig." Paul og Virginia begreb hende ikke; men saasnart de saae hende rolig, smilede de og gave sig til at holde af hende. Saaledes vedbleve de alle at være lykkelige, og det var ikkun et Uvejr i en skjøn Aarstid.

Disse Børns gode Natur udviklede sig fra Dag til Dag. Da deres Mødre en Søndag ved Morgenrødens Frembrud vare gangne til den første Messe i Pampelmusernes Kirke, saae de en bortløben Negerinde under de Bananastræer der omringede deres Bolig. Hun var mager som en Beenrad, og var bedækket kun

med et Stykke grovt Lærred omkring Lænderne. Hun kastede sig for Fødderne af Virginia, — der just tillavede Familiens Frokost, — og sagde til hende: "Unge Jomfrue, hav Medlidenhed med en stakkels flygtet Slavinde; i en Maaned har jeg vanket om i disse Bjerge, halvdød af Sult, ofte forfulgt af Jægere og deres Hunde. Jeg flyer for min Herre, der er en riig Plantør ved den sorte Flod. Han har behandlet mig som De seer." I det samme viste hun hende sit Legeme, furet af dybe Mærker om de Svøbehug hun af ham havde faaet. Jeg vilde, lagde hun til, gaaet hen at drukne mig; men da jeg vidste, at De boede her, tænkte jeg: "Siden der endnu er gode Blanke i dette Land, behøver jeg ikke endnu at døe." Ganske bevæget svarede Virginia hende: "Rolig, ulykkelige Skabning! Spis, spis;" og gav hende den Husets Frokost, som hun havde tillavet. I faa Øieblik fortærede Slavinden den alsammen. Da Virginia saae hende mættet, sagde hun til hende: "Ulykkelige! Jeg har Lyst til at gaae hen og bede Din Herre om Naade for Dig; naar han seer Dig vil han blive bevæget til Medynk. Vil Du føre mig

til ham?" "Guds Engel, tog Negerinden Ordet, jeg vil følge Dem overalt hvor De befaler." Virginia kaldte paa sin Broder og bad ham ledsage hende. Den bortløbne Slavinde førte dem ad Stier, midt igiennem Skove, over høje Bjerge, som de med megen Møje klattrede opad, og brede Floder, som de vadede igjennem. Endelig kom de henimod Middag til Foden af et Bjerg paa Breddene af den sorte Flod. Der øjnede de et velbygt Hus, ansеelige Plantager, og et stort Antal med alskens Arbeide sysselsatte Slaver. Deres Herre spadserede midt iblandt dem, med en Pibe i Munden og en Rotting i Haanden. Det var en lang mager gusten Mand, med dybtliggende Øjne og sorte sammengroede Øjenbryne. Ganske bevæget og med Paul ved Armen nærmede Virginia sig Plantøren, bad ham for Guds Skyld at tilgive hans Slavinde, som var nogle Skridt derfra bag ved dem. I Førstningen gjorde Plantøren ikke stort Væsen af disse to fattigklædte Børn. men da han havde bemærket Virginias herlige Vært, hendes skjønne blonde Hoved under et blaat Klæde, og da han havde hørt den søde

Lyd af hendes Stemme, der skjelvede ligesom hendes hele Legeme, da hun bad ham om Naade, tog han sin Pibe af Munden, løftede sin Rotting imod Himlen og lovede med ædsom Eed, at tilgive sin Slavinde, ikke for Guds, men for hendes Skyld. Virginia gjorde strax Tegn til Slavinden at hun skulde nærme sig sin Herre; derpaa løb hun bort derfra, og Paul efter hende.

De bestege igjen tilsammen Bagsiden af det Bjerg hvorfra de vare nedstegne, og da de havde naaet dets Top, satte de sig under et Træ, overvældede af Træthed, Hunger og Tørst. Fastende havde de tilbagelagt meer end halvtredie Miil siden Solens Opgang. Paul sagde til Virginia: "Syster, det er over Middag, Du er hungrig og tørstig; vi finde her intet at spise; lad os gaae tilbage ned ad Bjerget og bede Slavindens Herre om Mad." Oh nej, min Ven, tog Virginia Ordet, han har indjaget mig alt for stor Frygt. Glem ikke hvad Moder sommetider siger: De Ondes Brød fylder Sandets Mund. — Hvad skal vi da gjøre? sagde Paul: Disse Træer frembringe idel sletre

Frugter. Her er ikke engang en Tamarin eller en Citron at læske Dig med. — "Gud vil ynkes over os, svarede Virginia; han hører de smaa Fugles Stemme, der bede ham om Føde." Neppe havde hun sagt disse Ord, før de hørte Lyden af en Kilde der faldt fra en Klippe i Nærheden. De løb did, stillede deres Tørst med dens krystalklare Vande, plukkede og spiste lidt Karse som voxte paa dens Bredde. Imedens de saae til alle Sider om de ikke kunde finde nogen nærsommere Føde, blev Virginia et ungt Palmetræ i Skoven vaer. Den Frugt dette Træ indsluttede i Toppen imellem dets Blade, er en saare god Spise; men ihvorvel dets Stamme ikke var tykkere end et Skinneben, var det over tredsindstyve Fod højt. Træet selv bestaaer blot af et Bundt Trævler, men dets Bark er saa haard, at den støder de bedste Øxer tilbage, og Paul havde ikke engang en Kniv. Det faldt ham ind at sætte Ild paa Foden af Træet; ny Forlegenhed: han havde ikke et Fyrrstaal, og desuden troer jeg ikke at man paa denne Øe, saa bedækket den er med Klipper, kan finde en eneste Flintesteen. Nødvendigheden gjør Vind-

skibelig, og de nyttigste Opfindelser skyldtes ofte de ulykkeligste Mennesker.

Paul besluttede at tænde Ild paa Negrenes Viis. Med Kanten af en Steen gjorde han et lidet Hul paa en ganske tør Green, som han lagde under sine Fødder; derpaa tilspidsede han med det Skarpe af samme Steen en anden ligesaa tør Green af et forskjelligt Slags Træ. Endelig satte han dette spidse Stykke Træ i det lille Hul i Grenen under hans Fødder, og rullede det hurtigen imellem Hænderne ligesom man ruller en Tvurl hvormed man vil bringe Chocolade til at skumme, hvorpaa, efter faa Øieblik, fra Berørelsespunkten udgik Røg og Gnister. Han samlede tørre Planter og flere Grene, og satte Ild paa Foden af Træet, hvilket strax derefter omfaldt med stor Bragen. Ilden tjente ydermere til at faae Frugten ud af de lange træagtige og spidse Blade hvori den var indsvøbt. Virginia og han spiste den ene Deel af denne Frugt raa, og den anden kogt under Asken, og de fandt dem lige velsmagende. Dette tarvelige Maaltid gjorde de, glade ved Erindringen om den gode Handling de den Morgen havde uds-

vet; men denne Glæde blev forstyrret ved den Urolighed hvori de formodede at deres lange Fraværelse maatte sætte deres Mødre. Virginia kom ofte tilbage paa denne Gjenstand; men Paul, som havde faaet sine Kræfter igjen, forsikrede hende at de snart skulde berolige dem.

Efter Maaltidet befandt de dem i stor Forlegenhed; thi de havde Ingen der kunde vise dem Vejen hjem. Paul, som aldrig tabte Modet, sagde til Virginia: "Vor Hytte ligger imod Middagssolen; vi maae, ligesom i Morges, gaae over hint Bjerg, som du der nede seer, med de tre Spidser. Rask afsted, Veninde." Dette Bjerg var de tre Brysters Bjerg,*) saaledes kaldet fordi dets tre Spidser have saadant Udseende. De nedstege nu af den sorte Flods Bjerg fra Nordsiden og naaede efter en Times Vandring Bredderne af en bred Flod der spærrede Vejen for

*) Der er mange Bjerge, hvis Toppe ere rundede i Form af Bryster og som i alle Sprog bære Navn deraf. Det er virkelig sande Bryster; thi fra dem nedrinde mange Strømme og Bække, der sprede Overflod over Jorden. De ere Udspringet til de fornemste Floder der væde den, og de nære bestandig disses Vande ved uafladelig at sammendrage Skyerne omkring Spidsen af den Klippe der ligg en Brystvorte fremrager midt i dem.

dem. Dette store Strøg af Ben, ganske bedækket med Skove, er den Dag i Dag saa lidet kjendt, at adskillige af dets Floder og Bjerge der endnu intet Navn have. Den Flod, paa hvis Bred de vare, flyder skummende over en Seng af Stene. Lyden af dens Vande forfærdede Virginia; hun torde ikke sætte Fødderne deri for at gjennemvade den. Da tog Paul Virginia paa sin Ryg og gik med denne Byrde over Flodens slibrige Stene uden at ændse Vandenes Larm. "Vær ikke bange, sagde han til hende: med Dig føler jeg mig saare stærk. Havde Plantøren ved den sorte Flod afslaaet Dig sin Slavindes Benaadelse, saa vilde jeg have givet mig i Slagsmaal med ham." — "Hvordanne, sagde Virginia, med dette store og slemme Menneske! Hvad har jeg udsat Dig for? Min Gud! hvor det er vanskeligt at gjøre godt! Kun det Onde er let at gjøre." Da Paul var kommen paa den anden Bred, vilde han fortsætte Vejen med sin Syster paa Ryggen, og han indbildte sig saaledes at stige over de tre Brysters Bjerg, som han saae for sig i en Fjerdingvejs Afstand; men snart svege Kræfterne ham,

saa han var nødsaget til at sætte hende paa Jorden og tage Hvile ved hendes Side. Nu sagde Virginia til ham: "Broder, Solen daler; Du har endnu Kræfter, og mine have forladt mig; lad mig blive her, og vend alene tilbage til vort Huus for at berolige vore Mødre." "Oh nej! sagde Paul, jeg gaaer ikke fra Dig. Overraskes Natten os i denne Skov, vil jeg tænde Ild, jeg vil fælde et Palmetræ, Du skal spise dets Frugter og med dets Blade vil jeg danne en Løvhytte for at sætte Dig i Sikkerhed." Da Virginia derpaa havde hvilet sig et Kjende, rev hun af et gammelt hældende Træ paa Flod-Bredden lange Hjortetungeblade der nedhang fra dets Stamme. Deraf gjorde hun et Slags Halvstøvler, hvori hun indsvøbte Fødderne, som Vejens Stene havde saaret til Blod; thi i sin Higen efter at være til Gavn havde hun glemt at tage Skoe paa. Da hun fandt sig lindret ved disse Blades Køle brækkede hun en Bambusgreen af, og gav sig paa Vejen, med den ene Haand støttet paa dette Rør, og den anden paa hendes Broder.

De gik saaledes sagte igjennem Skovene; men Træernes Høide og Bladenes Tæthed lod lod dem snart tabe af Syne de tre Brysters Bjerg, hvortil de styrede, og selve Solen, som allerede var nær ved at gaae ned. Efter nogen Tid forlode de, uden at mærke det, den banede Sti ad hvilken de hidtil havde vandret, og befandt dem i et Labyrint af Træer, Lianer og Klipper, hvilken ingen Udgang havde. Paul lod Virginia sætte sig, og gav sig til, ganske ude af sig selv, at løbe frem og tilbage for at opsøge en Vei uden for dette tætte Krat; men han trættede sig forgjeves. Han steg op paa Toppen af et høit Træ for at opdage i det mindste de tre Brysters Bjerg; men han saae omkring sig ikkun Trætoppe, hvoraf nogle vare oplyste af den dalende Sols sidste Straaler. Imidlertid bedækkede Bjergenes Skygge allerede Skovene i Dalene; Vinden lagde sig, som det plejer at ske ved Solens Nedgang; en dyb Stilhed herskede paa disse ensomme Steder, og man hørte der ingen anden Lyd end Skriget af Hjortene, der kom og søgte Leje paa disse fraliggende Steder. I Haab om, at en eller an-

den Jæger skulde kunne høre ham, raabte Paul nu af alle Kræfter: "Kom, kom Virginia til Hjelp!" Men ikkun Skovenes Gjenlyd svarede ham, og gjentog adskillige Gange: "Virginia ... Virginia!"

Overvældet af Trathed og Bekymring, nedsteg Paul nu af Træet: han søgte om Midler til paa dette Sted at tilbringe Natten; men der var hverken Kilde, eller Palmetræ, eller endog en Green af tørt Træ til at tænde Ild med. Nu følede han af Erfaring hvor svage hans Udveje vare, og gav sig til at græde. Da sagde Virginia til ham: "Græd ikke, min Ven, dersom Du ikke vil overvælde mig med Bekymring. Det er mig der er Skyld i alle dine Lidelser, og i dem vore Mødre nu føle. Man bør ikke gjøre noget end ikke det gode, uden at raadspørge sine Forældre. O! jeg har været saare uforsigtig! og hun begyndte at fælde Taarer. Dog sagde hun til Paul: "Lad os bede til Gud, min Broder, og han vil vist ynkes over os." Neppe havde de fuldendt deres Bøn, før de hørte en Hund gjøe. "Den Hund, sagde Paul, tilhører en Jæger som om Aftenen gaaer paa Lur efter

Hjorte." Kort derpaa fordobbledes Hundens Gøen. "Mig synes, sagde Virginia, at det er vor Hyttes Hund Trofast. Ja jeg kjender dens Stemme: skulle vi være saa nær hjemme, og ved Foden af vort Bjerg?" Virkelig var Trofast et Øieblik derefter for deres Fødder; den gøede, hylede, gav sig, og overvældede dem med Kjærtegn. Før de endnu kunde komme tilbage fra deres Forundring, bleve de Domingo vaer der kom løbende hen til dem. Ved denne gode Negers Komme gave de sig til, ligesom han, at græde af Glæde, uden at kunne sige et Ord. Da Domingo havde faaet sin Samling igjen; sagde han til dem: O mit unge Herskab, hvor deres Mødre ere urolige! de bleve saa forfærdede, da de ikke fandt Dem ved Hjemkomsten fra Messen, hvor jeg havde ledsaget dem hen! Maria, som arbejdede afsides i Huset kunde ikke sige os hvor De vare gaaene hen. Jeg gik frem og tilbage rundt om Huset, og vidste ikke selv paa hvad Kant jeg skulde søge Dem. Endelig tog jeg Deres gamle Klæder,*) lod Trofast lugte

*) Dette Smiidheds-Træk af den sorte Domingo og hans Hund Trofast ligner meget det af den vilde Levenissa

til dem, og strax gav det stakkels Dyr, retsom det havde forstaaet mig, sig til at følge Deres Spor. Med Halen i bestandig Bevægelse førte Hunden mig lige til den sorte Flod. Der fik jeg af en Plantør at vide, at De havde bragt ham en bortløben Negerinde tilbage; og at han for Deres Skyld havde skjenket hende Naade. Men hvilken Naade! han viiste mig hende med en Lænke ved Foden bunden til en Træblok og med et trehaget Jernbaand om Halsen. Derfra ledede Trofast, som stedse gik paa Spor, mig op paa den sorte Flods Bjerg, hvor den atter standsede og gjøede af alle Kræfter. Det var paa Bredden af en Kilde, tæt ved et omkastet Palmetræ, og nær en Ild der endnu rygede. Endelig førte den mig hid. Vi ere ved Foden af de tre Brysters Bjerg og have endnu to strive Mile hjem. Skynder dem at spise og samle Kræfter." Nu rakte han dem en Kage, Frugter, og en stor Kalabas fyldt med en Drik der bestod af Vand, Viin, Citronsaft, Sukker og Muskat, som deres Mødre havde lavet for at styrke og lædske dem.

og hans Hund Oniah, som Crevecoeur fortæller i sine humane Breve fra en americanst Landmand.

Virginia sukkede ved Tanken paa den stakkels Slavinde og deres Mødres Urolighed. Hun gjentog adskillige Gange: "O, hvor det er vanskeligt, at gjøre det Gode." Imedens Paul og hun lædskede sig, gjorde Domingo Ild, og da han paa Klipperne havde opsøgt et Slags krumt Træ, som man kalder Ronde-Træ, og som brænder ganske grønt samt giver en stor Lue fra sig, gjorde han deraf en Fakkel som han tændte; thi det var alt Nat: Men han kom i en endnu langt større Forlegenhed da man skulde give sig paa Vejen: Paul og Virginia kunde ikke mere gaae; deres Fødder vare hovne og ganske røde. Domingo vidste ikke, om han skulde gaae langt for at søge Hjelp til dem, eller paa dette Sted tilbringe Natten med dem. "Forsvunden er den Tid, sagde han til dem, da jeg bar Dem begge paa eengang i mine Arme. Nu ere De store, og jeg er gammel." Som han var i denne Angest, lod en Hob bortløbne Negere sig see en en Snees Skridt derfra. Høvedmanden for dem nærmede sig Paul og Virginia med disse Ord: "Gode smaa Blanke, værer ikke bange; vi saae eder i Morges gaae forbi med en Negerinde

fra den sorte Flod; I vilde bede hendes slemme Herre om Naade. Til Erkjenlighed vil vi bære eder hjem paa vore Skuldre." Nu gav han et Tegn, og fire af de stærkeste Negere gjorde strax en Bærebør af Grene og Lianranker, satte Paul og Virginia paa den og løftede dem op paa deres Skuldre. Domingo gik foran med sin Fakkel, og saaledes gav de sig paa Vejen under Frydeskrig af den hele Skare der overvældede dem med Velsignelser. Bevæget sagde Virginia til Paul: O min Ven! aldrig lader Gud en Velgjerning ubelønnet.

De naaede henimod Midnat Foden af deres Bjerg, hvis øverste Dele paa adskillige Steder vare oplyste af Ild. Neppe bestege de det før de hørte Stemmer der raabte: er det eder, mine Børn? De tilligemed Negeren svarede: Ja, det er os. Og strax saae de deres Moder og Maria der med luende Brande kom dem imøde. "Ulykkelige Børn, sagde Enken de la Tour, hvorfra kommer I? i hvilken Angst har I sat os?" "Vi komme, svarede Virginia, fra den sorte Flod hvor vi bad om Naade for en skrækkelig bortløben Slavinde, som jeg i Morges gav vor

Frokost da hun var nær ved at døe af Hunger; og det er bortløbne Negre der har bragt os tilbage." Enken de la Tour omfavnede sin Datter uden at kunne tale; og Virginia, der følede sit Ansigt vædet af Moderens Taarer, sagde til hende: "Du betaler mig for alt det Onde jeg har lidt!" Henrykt af Glæde trykkede Margrete Paul i sine Arme, og sagde til ham: "Og Du ogsaa, min Søn, Du har udøvet en god Handling." Da de vare komne i deres Hytte med Børnene, gave de de bortløbne Negre godt at spise, hvorpaa disse vendte tilbage til deres Skove under Tilsnækninger af alskens Hæld.

Hver Dag var for disse Familier en Lyksaligheds og Fredens Dag. Hverken Avind eller Veresyge martrede dem. De efterhigede ikke udenfor dem et tomt Rye hvilket Rænken giver og Bagvaskelsen tager. Det var dem nok at være hinandens egne Vidner og Dommere. Paa denne Ø, hvor man, ligesom i alle europæiske Colonier, kun er nysgien efter ondskabsfulde Anekdoter, vare deres Dyder ja selv deres Navne ukjendte. Kun, naar en Forbigaaende paa Pampelmusserenes Vej spurgte en og anden

Slettens Indvaaner: "hvo boer hist oppe i de smaa Hytter?" svarede denne, uden at kjende dem: "Det er gode Folk." Saaledes udaande Violerne under tornefulde Buske langt bort deres sode Vellugt, endskjønt man ikke seer dem.

De havde fra deres Samtaler forviist Bagvaskelsen, der, under Skin af Retfærd, nødvendig stemmer Hjertet til Had eller til Falskhed; thi det er umuligt ikke at hade Menneskene, saafremt man troer dem onde, og at leve med de Onde, saafremt man ikke under falsk Skin af Velvillie dølger sit Had for dem. Følgelig forbinder Bagtalelsen os til at være i Ugunst hos Andre eller hos os selv. Men, uden at dømme Menneskene i Særdeleshed, talede de sammen ikkun om Midlerne til at gjøre Alle i Almindelighed vel, og uagtet de ikke havde Evne, saa havde de dog bestandig Lyst dertil, hvilken besjelede dem med en Velvillie der stedse var rede til at strække sig udenfor deres Kreds. Ved at leve i Ensomhed vare de saaledes, langt fra at være vilde, blevne mere menneskelige. Forsynede ikke Samfundets forargelige Krønik

deres Samtaler med Stof, saa fyldte Naturens Betragtning dem derimod med Henrykkelse og Fryd. De beundrede med Begejstring et Forsyns Magt, hvilket ved deres Hænder imellem disse tørre Klipper havde udspredt Overflod, Yndigheder, Fornøjelser, rene, simple og stedse gjenspirende.

I en Alder af tolv Aar stærkere og mere forstandig end Europæerne i det femtende, havde Paul forskjønnet hvad sorte Domingo kun dyrkede. Han gik med ham i de nærliggende Skove og oprykkede de unge Planter af Citrontræer, af Pomeranstræer, af Tamarintræer, hvis runde Hoved er saa dejligen grønt, og af Attierer, hvis Frugt er fuld af en sukkersød Saft der lugter som Pomerants-Blomster. Han plantede disse allerede store Træer omkring dette Hægn. Han havde der saaet Frø af Træer, som, fra det andet Aar af, bære Blomster eller Frugter, saadanne som Agathis, hvorpaa rundt omkring, lig en Lysekrones Krystaller, nedhænge lange Klaser af hvide Blomster; Papajen hvis grenløse Stamme i Form af en med grøn-

ne Meloner besat Stolte bærer en Krone af brede Blade der ligne Figentræets.

Han havde der endnu plantet Kjærner og Steen af Badamierer, af Manguierers, af Avoeater, af Gojaver, af Jacquer og af Jamroser. De fleste af disse Træer gave deres unge Herre allerede Skygge og Frugter. Hans arbejdsomme Haand havde udspredt Frugtbarheden indtil de mest golde Steder i denne Omkreds. Adskillige Slags Aloe, det med gule rødstribede Blomster behængte Figenblad, de tornefulde Yorlys hævede sig paa Klippernes sorte Hoveder, og syntes at ville naae de lange Lianer med blaae eller skarlagens Blomster der hang hist og her langs med Bjergets Steilheder.

Han havde fordeelt disse Væxter saaledes, at man med eet Øjekast kunde nyde Synet af dem. Midt i denne Dal havde han plantet de Urter der stige lidet, dernæst Smaatræerne, saa Middeltræerne, og endelig de store Træer, der omsluttede den, saa at denne udstrakte Indhægning fra dens Middelpunkt lignede et Amfiteater af Grønt, af Frugter og af Blomster, der indsluttede i sit Skjød Kjøkkenurter, Engreener

og Marke med Riis og Korn. Men idet han underkastede disse Værter sin Plan, havde han dog ikke forladt Naturens. Ledet ved dens Anvisninger havde han paa de ophøjede Steder sat dem hvis Frøe er flygtigt, og paa Vandenes Bred dem hvis Sædkorn er indrettet til at svømme. Saaledes vorte hver Vært paa sit eget Sted, og hvert Sted modtog af sin Vært sin naturlige Prydelse. De Vande der nedstege fra disse Klippers Tinde, dannede i Grunden af Dalen her Kilder, hist store Spejle der midt i det Grønne gjentoge Træerne i Blomster, Klipperne og Himlenes Blaa.

Uagtet dette Jordstykkes store Uregelmæssighed vare alle disse Plantninger for største Deel ligesaa lette at bevandre som at see. Det er sandt, vi hjalp ham alle med vore Raad og vor Daad at tilendebringe Verket. Han havde anbragt en Stie der snoede sig omkring denne Dal, og hvoraf adskillige Grene gik tilbage fra Omkredsen til Middelpunkten. Han havde draget Fordel af de mest knudrede Steder og ved den lykkeligste Harmonie forenet Spadseregangens Lethed med Jordbundens Haardhed, og tamme

Træer med vilde. Af denne uhyre Mængde rullende Stene, der for nærværende gjøre disse Veje tunge ligesom den største Deel af Den, havde han hist og her dannet Piramyder, i hvis Lag han havde blandet Jord og Rødder af Rosentræer, og adskillige andre smaa Træer, der holde af at groe paa Klipperne. I kort Tid bleve disse mørke og raae Piramyder bedækkede med Grønt eller med Glandsen af de skjønneste Blomster. Grøfterne der vare beskyggede af gamle Træer som bøjede sig over deres Rand, dannede underjordiske for Heden utilgængelige Hvælvinger, hvor man om Dagen tog Køle. En Stie førte til en Lund af vilde Træer, i hvis Midte groede trygt for alle Vinde et tamt frugtbetynget Træ. Hist var en Kornmark; her en Frugthave. Igjennem een Tilgang saae man Husene; igjennem en anden Bjergets ubestigelige Topper. Under en løvrig Lund af Tatamaker, hvori Lianer vare flettede, skjelnede man ved høj Middag ingen Gjenstand; paa Spidsen af hiin store nærliggende Klippe der gaaer ud fra Bjerget øjnede man alle Gjenstande i denne Indhegning og langt borte Havet

hvorpaa undertiden viste sig et Skib der kom fra Europa eller vendte did tilbage. Paa denne Klippe samlede disse Familier sig om Aftenen og nøde i Stilhed Luftens Kjølighed, Blomsternes Vellugt, Kildernes Surren, og Lysets og Skyggernes sidste Harmonier.

Intet kan være behageligere end de Navne man havde givet de fleste af denne Labyrints fortryllende Steder. Den Klippe, jeg nys talede om, hvorfra man i lang Afstand saae mig komme, hed Venskabs Opdagelse. Paul og Virginia havde der i deres Lege plantet et Bambusrør, paa hvis Top de hængte et lidet hvidt Tørklæde for at betegne min Ankomst saasnart de øjnede mig; saaledes som man hejser et Flag paa det nærliggende Bjerg naar man seer et Skib paa Havet. Det faldt mig ind at grave en Indskrift paa Stammen af dette Rør. Ihvormegen Fornøjelse jeg paa mine Rejser har følet ved at see en Støtte eller et Mindesmærke fra Oldtiden, nyder jeg en endnu større ved at læse en velskreven Inscription. Da forekommer det mig som om en menneskelig Stemme gik ud fra Stenen, lod sig høre midt igjennem

Aarhundreder og henvendte sig til Mennesket midt i Ørkerne med den Forkyndelse at han ikke er ene, og at andre Mennesker paa de samme Steder have følet, tænkt og liidt som han. Er nu denne Indskrift af en gammel Nation der ikke mere er til, saa fører den vor Sjel hen til det Uendeliges Marker, og indgyder den Følelse af dens Udødelighed, ved at vise den at en Tanke har overlevet selv et Riges Fald.

Jeg skrev da paa Paul og Virginias lille Flagstang disse Linier af Horats:

Fratres Helenæ, lucida sidera,
Ventorumque regat pater,
Obstrictis aliis, præter Japyga.

(o: Styre Helenas Brødre, de lysende Stjerner, og Vindenes Fader! han lænkebinde disse, Nordvestvinden undtagen!)

Jeg gravede følgende Vers af Virgil i Barken af en Tatamak, — i hvis Skygge Paul undertiden satte sig, for langtfra at betragte det urolige Hav —:

"Fortunatus & ille deos qui novit agrestes!" o: "Lykkelig den, der kjendte de landlige Guder!"

Og dette over Døren til Enken de la Tours Hytte, som var deres Samlingssted:

"At secura quies, & nescia fallere vita!" o: "Her er sikker Rolighed og et Levnet der ej forstaaer at bedrage."

Men Virginia bifaldt ingenlunde mit Latin; hun sagde, at det jeg havde sat paa Foden af hendes Flagstang var alt for langt og alt for lærdt. Jeg havde, lagde hun til, holdt meer af: "Stedse bevæget, men bestandig." Dette Valgsprog, svarede jeg hende, vilde endnu bedre passe paa Dyden. Min Bemærkning bragte hende til at rødme.

Disse lykkelige Familier udstrakte deres følende Sjele til Alt det der omringede dem. De havde givet de, som det syntes, mest ligegyldige Gjenstande de ømmeste Navne. En Kreds af Pomerantstræer og Bananastræer, plantede i en Runddeel omkring en græsbegroet Plads, i hvis Midte Virginia og Paul undertiden dandsede, kaldtes Enigheden. Et gammelt Træ, i hvis Skygge Enken de la Tour og Margrete havde fortalt hinanden deres Ulykker, hed de aftørrede Taarer. Navnene Bre-

tagne og Normandie gave de til smaa Jordstykker, hvor de havde saaet Hvede, Jordbær og Erter. For, ligesom deres Fruer, at gjenkalde sig deres Fødesteder i Africa, kaldte Domingo og Marie to Strøg hvor der groede den Vært, de gjorde Kurve af, og hvor de havde plantet et Calebastræ, Angola og Foulepointe. Ved deres Himmelegnes Frembringelser underholdt saaledes disse landflygtige Familier de søde Selvbedrag om deres Land, og dæmpede Savnet deraf i et fremmet Jordstrøg. Ak! jeg har seet tusende smme Benævnelser oplive Træerne, Kilderne, Klipperne paa dette Sted der nu saaledes er omstyrtet og liig en Græciens Mark frembyder ikkun Ruiner og rørende Navne.

Men af Alt hvad dette Hegn indsluttede, var Intet mere behageligt end det man kaldte Virginias Hvile. Ved Foden af Klippen Venskabs Opdagelse er en Fordybning, hvorfra udspringer en Kilde, der fra dens Væld af danner en liden Vandgrav midt i en Eng af fine Værter. Da Margrete havde bragt Paul til Verden, gjorde jeg hende en Foræring

af en Indianſk Cocos-Nød, ſom man havde givet mig. Hun plantede denne Frugt paa Bredden af denne Vandgrav, for at det Træ, den maatte frembringe, engang kunde tjene til Epoche for hendes Søns Fødſel. Efter hendes Exempel plantede Enken de la Tour, da hun havde født Virginia, der i lignende Henſigt en anden. Af diſſe tvende Frugter blev tvende Cocostræer, der udgjorde diſſe tvende Familiers ſamtlige Arkiver; det ene hed Pauls, det andet Virginias Træ. Begge voxte i ſamme Forhold ſom deres unge Eiere, i en lidt ulige Høide men ſom efter tolv Aars Forløb overgik deres Hytters. Allerede flettede de deres Grene i hinanden, og deres unge Cocosnødder nedhang over Kildens Væld. Paa denne Plantning nær havde man ladet Klippens Fordybning ſaadan ſom Naturen havde ſmykket den. Paa dens brune og vaade Sider ſtraalede i grønne og ſorte Stjerner brede Muurruder, og bølgede efter Vindenes Behag Hjortetungeblomſter der hang ſom lange Baand af purpurblandet grøn Farve. Tæt derved groede Strimer af Vedbende, hvis Blomſter ere næſten ligeſom den røde Løvkoie, og

Allehaande hvis blodrøde Bølge skinne mere end Corallen. Rundt omkring udaandede Balsamurten hvis Blade ere i Form af et Hjerte, og Basilicanen der lugter som Løvkagen, den sødeste Duft. Fra Spidsen af Bjergets Steilhed hang Lianer der lignede bølgende Draperier og paa Klippernes Sider dannede store Betræk af Grønt. Indbudne af den fredelige Ensomhed tilbragte Søefuglene Natten der. Ved Solens Nedgang saae man der flyve langs Havbredderne Søelærken, og højt i Luften den sorte Fregatte, samt Vendekredsens hvide Fugl, hvilke efter Solens Exempel forlode det indiske Oceans Ensomheder. Virginia hvilede sig saa gjerne ved denne Kildes Rand, der var prydet med en paa engang herlig og vild Pragt. Ofte tvættede hun der i Skyggen af de to Cocostræer Familiens Linned. Undertiden ledede hun sine Geder did paa Græs. Imedens hun lavede Oste af deres Melk, fornøjede hun sig med at see dem gnave Muurruderne paa Klippens steile Sider, og holde sig i Luften paa dens Rande, som paa en Fodstytte. Da Paul saae, at dette Sted var elsket af Virginia, bragte han fra den

nærliggende Skov alleslags Fuglereder did. Fuglenes Fædre og Mødre fulgte deres Unger, og nedsatte sig paa dette nye Plantested. Virginia uddeelte iblandt dem fra Tid til anden Korn af Riis, Mais og Hirse. Saasnart hun viste sig forlod de pibende Drosler, de bengaliske Finker, hvis Qviddren er saa sød, Cardinalerne, hvis Figur er af Ildfarve, deres Buske; Papegojerne, grønne som Smaragder, nedstege fra Latantræerne i Nærheden; Agerhønsene løb til under Græsset; alle mellem hinanden gik, som Kyllinger, lige til hendes Fødder. Paul og hun frydede sig med Henrykkelse over deres Lege, Ædelyst og Elskov.

Elskelige Børn, i Uskyldighed tilbragte I saaledes eders første Dage med at øve eder i Velgjerninger! Hvor mange Gange trykkede ikke paa dette Sted eders Mødre eder i deres Arme med Velsignelser til Himlen for den Trøst I beredte deres Alderdom, og fordi de saae eder under saa lykkelige Varsler gaae ind i Livet! Hvormange Gange delede jeg ikke i Skyggen af disse Klipper med dem de landlige Maaltider, som ikke havde kostet noget Dyr Livet. Kalebasser fyldte med Melk, friske Æg, Riiskager,

lagte paa Bananastræets Blade, Kurve med Jordæbler, med Pomerantser, med Granater, med Bananas, med Ananas, frembøde paa engang de sundeste Retter, de muntreste Farver og den behageligste Smag.

Samtalen var ligesaa blid og ligesaa uskyldig som disse Gjæstebud. Paul talede ofte om den forgangne og den kommende Dags Arbejder. Han tænkte altid paa noget til Nytte for Samfundet. Her vare Stierne ikke bequemme; der sad man ilde; de unge Løvsale gave ikke Skygge nok; for Virginia vilde være kedre der.

I Regntiden tilbragte de alle, Herskab og Tyende, Dagen sammen i Hytten, sysselsatte med at gjøre Græsmatter og Bambuskurve. I den største Orden opstillede ved Murens Vægge saae man River, Hakker, Spader, og ved Siden af disse Agerdyrkningsredskaber de Producter som vare Frugterne deraf, hele Sække med Riis, Nege med Korn og Hobe af Bananasdruer. Smag forenede sig der stedse med Overflødigheden. Underviist af Margrete og af sin Moder tillavede Virginia der Sorbetter

og Hjerteſtyrkninger, Saften af Sukkerrør, Citroner og Cedras.

Naar Natten var kommen, ſpiſte de ved Skinnet af en Lampe; ſaa fortalte Enken de la Tour eller Margrete en og anden Hiſtorie om Reiſende der ved Nattetid havde faret vild i de af Røvere foruroligede europæiſke Skove, eller Skibrudet af et Fartøj, ſom Stormen havde kaſtet paa en ubeboet Øes Klipper. Ved diſſe Fortællinger opluedes deres Børns følende Sjele. De bade Himlen viſe dem den Naade at de engang kunde udøve Gæſtfrihed imod ſaadanne Ulykkelige. Endelig ſkiltes de to Familier ad for at lægge ſig til Hvile, med utaalmodig Længſel efter at ſees igjen næſte Dag. Undertiden ſov de ind ved Lyden enten af Regnen der i Strømme faldt paa deres Hytters Tag, eller af Vindene ſom tilbar dem den fjerne Bruſen af Bølgerne der brøde ſig paa Havbredden. De takkede Gud for deres perſonlige Sikkerhed, den de følede dobbelt med Henſyn paa den fjerne Fare.

Tid efter anden læſte Enken de la Tour højt nogen rørende Hiſtorie af det gamle eller

af det nye Testamente. De grubledе lidet over disse hellige Bøger; thi deres Theologie bestod ligesom Naturens heel i Følelse, og deres Sædelære, ligesom Evangeliums, heel i Handling. De havde ikke bestemt nogle Dage til Glæde og andre til Sorg. Hver Dag var dem en Festdag, og Alt det der omringede dem et Guds Tempel, hvor de uden Ophør beundrede et uendeligt og almægtigt Væsen, Menneskenes Velgiører. Denne Følelse af Tillid til den sverste Magt fyldte dem med Trøst for det Forbigangne, med Mod for det Nærværende og med Haab for det Tilkommende. See saaledes havde disse Fruentimmer, af Ulykken tvungne til at gaae tilbage til Naturen, hos dem selv og deres Børn udviklet hine Følelser, som Naturen giver for at hindre os fra at segne i Ulykken.

Men da undertiden i den ordentligste Sjel reise sig Skyer der forurolige den, saa, naar et eller andet af deres Samfunds Medlemmer syntes sørgmodigt, samlede alle de andre sig omkring det og mere ved Følelser end ved Betragtninger bortreve det fra de bittre Tanker. Enhver anvendte der sin særegne Karakter: Mar-

grete en levende Munterhed, Enken de la Tour en blid Gudelære, Virginia ømme Kjertegn, Paul Frimodighed og Hjertelighed. Maria og Domingo selv bidroge deres. De bleve bekymrede naar de saae Bekymring; og fældte Taarer, naar de saae Taarer. Saaledes snoe svage Planter sig i hinanden for at modstaae Orkanerne.

Paa den skjønne Aarstid gik de hver Søndag i Messe i Pampelmusernes Kirke, hvis Klokke De seer hist nede paa Sletten. Did kom rige Indvaanere i Bærestol, hvilke adskillige Gange gjorde sig Umage for at indgaae Bekjendtskab med disse saa ringe Familier, og indbøde dem til Deltagelse i Forlystelser. Men de afslog stedse deres Tilbud med Anstændighed og Ærbødighed, overbeviste om at de Mægtige ikke søge de Svage uden for i dem at have fejelige Folk, og at smigre deres gode og onde Lidenskaber. Paa den anden Side flyede de med ikke mindre Omhu Maskapie med de smaa Indvaanere, der i Almindelighed ere misundelige, bagtalerske og plumpe. De ansaaes i Førstningen af hine for frygtsomme, af disse for hovmodige; men deres tilbageholdende Opfør-

fel var ledsaget af saa forbindlige Artigheds-Bevis især imod de Nødlidende, at de umærkelig vandt de Riges Agtelse og de Fattiges Tillid.

Efter Messen kom man og anmodede dem om en eller anden Velvillighed. Snart spurgte en nedslagen Person dem til Raads, snart bad et Barn dem gaae hen til dets syge Moder i Nabolaget. De medbragte altid Recepter tjenlige i de blandt Indvaanerne almindelige Sygdomme og forenede dermed den velvillige Adfærd der giver Smaatieneester saa stor Værdi. Det lykkedes dem især at forjage Sjelslidelser, hvilke ere saa utaalelige i Ensomheden og i et svagt Legeme. Enken de la Tour talede med saa megen Tillid om Guddommen, at den Syge ved at høre hende, troede den nærværende. Virginia kom saa ofte tilbage derfra, med Øjnene vaade af Taarer, men Hjertet fuldt af Fryd; thi hun havde havt Leilighed til at gjøre vel. Hende var det der i Forvejen tillavede de for de Syge nødvendige Lægemidler, som hun siden med usigelig Ynde rakte dem. Efter disse Menneskelighedens Besøg forlængede de undertiden deres Vej igjennem det lange Bjergs Dal hen til mit,

hvor jeg ventede dem til et Middagsmaaltid paa Bredden af den lille Flod der rinder i mit Nabolag. Til disse Lejligheder anskaffede jeg mig nogle Flasker gammel Viin for ved denne Europas søde og hjertestyrkende Product at forøge vore Indianske Maaltiders Munterhed. Til andre Tider satte vi hinanden Stævne paa Breddene af Havet, ved Mundingen af nogle andre smaa Floder, som her ikke ere synderligt andet end store Bække. Did bragte vi fra vor Bolig Levnetsmidler af Planteriget, hvilken vi føjede til dem hvormed Havet i Overflødighed forsynede os. Vi fiskede paa Kysterne Krebs, Rejer, Krabber, Havpindsvin, Østers og alleslags Muslinger. De skrækkeligste Steder skaffede os ofte de roligste Fornøjelser. Undertiden saae vi, siddende paa en Klippe i Skyggen af det vilde Hav, Boverne med forfærdelig Bragen brydes under vore Fødder. Paul, der ellers svømmede som en Fisk, gik undertiden paa Stenklipperne de indstyrtende Bølger imøde; naar de nu nærmede sig flygtede han hen imod Strandbredden foran deres store skummende og brølende Ruller der forfulgte ham saare langt ind paa

Sandet. Men ved Synet heraf udstødte Virginia gjennemtrængende Skrig, og sagde at de Lege indjoge hende megen Angst.

Paa vore Maaltider fulgte Sange og Dandse af disse to unge Folk. Virginia besang Landlivets Held og de Ulykker der ramme Søefolkene, hvilke Gjerrighed formaaer til hellere at beseile et rasende Element, end at dyrke den Jord der saa fredelig yder saa meget Godt. Undertiden udførte hun paa Negrenes Maneer en Pantomime med Paul. Pantomimen er Menneskets første Sprog; den er kjendt af alle Nationer; den er saa naturlig og saa udtryksfuld at de Hvides Børn ikke tøve med at lære den, saasnart de have seet de Sorte øve sig deri. Virginia gjenkaldte sig, iblandt det hendes Moder havde læst med hende, de Historier der mest havde rørt hende og fortalte med megen Naivitet de fornemste Begivenheder deraf. Snart viste hun sig ved Lyden af Domingos Tantam paa Græspladsen med en Krukke paa Hovedet. Hun gik med Frygtsomhed frem til Kilden af en nærliggende Bæk for der at øse Vand. Domingo og Maria, der forestillede Madians Hyrder,

forbsde hende at nærme sig den og lode som om de dreve hende tilbage. Paul ilede hende til Hjelp, slog Hyrderne, fyldte Virginias Krukke, løfrede den paa hendes Hoved og satte paa dette tillige en Krands af røde Blomster der høinede Hvidheden af hendes Hud. Nu blandede jeg mig i deres Lege, paatog mig Raguels Rolle, og gav Paul min Datter Sephora til Ægte.

En anden Gang forestillede hun den ulykkelige Ruth, der som Enke og Fattig vender tilbage til sit Land, hvor hun efter en lang Fraværelse finder sig fremmed. Domingo og Maria spillede Høstfolkene. Virginia lod som om hun hist og her i deres Fjed sankede nogle Kornar. Med Efterlignelse af en Patriarchs Værdighed spurgte Paul hende; skjelvende svarede hun paa hans Spørgsmaal. Snart bevæget af Medynk forandte han Uskyldigheden et Fristed og Ulykken Gæstfrihed. Han fyldte Virginias Forklæde med alskens Levnetsmidler, førte hende for os, som for Byens Ældste, og erklærede at han hendes Armod uagtet tog hende til Ægte. Ved denne Scene kom Enken de la Tour til at gjenkalde sig den hielpelose Stilling hvori

hendes egne Paarørende havde forladt hende, hendes Enkestand, den gode Modtagelse Margrete havde ydet hende, hvorpaa nu var fulgt Haabet om et lykkeligt Ægteskab imellem deres Børn; hun kunde ikke holde sig for at græde, og denne blandede Erindring af Ulykker og Held bragte os alle til at fælde Bedrøvelses- og Glædes-Taarer.

Disse Skuespil bleve opførte med saa megen Sandhed, at man troede sig henflyttet til Syriens eller Palæstinas Sletter. Vi manglede ingenlunde Decorationer, Illuminationer og Orchestre, hvilket alt passede til dette Skuespil. Skuepladsen var i Almindelighed i Korsveien af en Skov, hvis Aabninger dannede omkring os adskillige Buer af Løvverk. Om Dagen vare vi i deres Middelpunkt beskyttede mod Solen; men naar denne var nedstegen til Horisonten, spredede dens ved Træernes Grene brudte Straaler sig i Skovenes Skygger i en Ildregn, der frembragte den mest majestætiske Virkning. Undertiden viiste dens Flade sig heel ved det Yderste af en Allee, og gjorde denne ganske gyistrende af Lys. Forneden belyst ved dens saf-

vangule Straaler glimrede Træernes Løvverk som Topatser og Smaragder. Deres mosfulde og brune Stammer syntes forandrede til Støtter af gammelt Metal, og efterat Fuglene i Stilhed havde begivet sig i det bladrige Mørke for der at tilbringe Natten, hilste de, forundrede over igjen at see en anden Morgenrøde, alle paa eengang ved tusende og tusende Sange Dagens Stjerne.

Natten overraskede os saare ofte i disse landlige Fester; men Luftens Reenhed og Himmelegnens Blidhed tillode os at sove under en Ajoupa midt i Skovene uden at frygte for Røvere enten i Nærheden eller langtfra. Enhver vendte den følgende Dag tilbage til sin Hytte, og fandt den igjen i samme Tilstand hvori han havde efterladt den. Der var dengang saa megen Godtroenhed og Oprigtighed paa denne handelsløse Ø, at Dørene paa mange Huse ikke lukkedes med Nøgle, at en Laas var en Nysgjerrigheds Gjenstand for adskillige Creoler.

Men der var i Aarløbet af de Dage som runde for Paul og Virginia Dage af end større Glædelighed; det var deres Mødres Festdage.

Virginia forsømte ikke Aftenen forud at ælte og koge Hvedemeelskager dem hun sendte til fattige Familier af blanke Indfødte, som aldrig havde spiist europæisk Brød og som, uden nogen Hjelp af Negrene, nødsagede til at leve af Cassav midt i Skovene, ikke, for at kunne bære deres Fattigdom, besad enten den Dumhed der ledsager Slaveriet, eller det Mod der kommer af Opdragelsen. Disse Kager vare de eneste Foræringer Virginia kunde gjøre af Eiendommens Overskud; men dermed forenede hun en huld Adfærd som gav dem stor Værdie. I Førstningen var det Pauls Sag selv at bringe dem til disse Familier; og naar de modtoge dem lovede de at tilbringe den følgende Dag hos Enken de la Tour og Margrete. Man saae da en Huusmoder komme med to tre ynkværdige Døtre, der vare gustne, magre og saa frygtsomme at de ikke torde slaae Øjnene op. Virginia satte dem snart i godt Lune; hun beværtede dem med Forfriskninger hvis Godhed hun forhøiede med en eller anden synderlig Omstændighed der efter hendes Mening forøgede Behageligheden: denne Drik var lavet af Margrete; hin af hendes

Moder; hendes Broder havde selv plukket denne Frugt i Toppen af et Træ. Hun formaaede Paul til at faae dem til at dandse. Hun lod dem ingenlunde gaae før hun saae dem fornøiede og tilfredsstillede. Hun vilde at de skulde være glade ved hendes Families Glæde. "Man nyder ikke selv Lykke, sagde hun, uden ved at sysselsætte sig med andres Lykke." Naar de toge hjem, overtalede hun dem til at tage det med der syntes at have gjort dem Fornøjelse, og skjulede den Nødvendighed ej at afslaae hendes Gaver under Skinnet af disses Nyhed eller Besynderlighed. Bemærkede hun altfor megen Usselhed i deres Klæder, saa valgte hun, med sin Moders Samtykke, nogle af sine, og gav Paul det Ærende hemmelig at lægge dem ved Dørene til deres Hytte. Saaledes gjorde hun godt, liig Guddommen; hun dulgte Velgjøreriinden og vikste Velgjerningen.

I andre Europæere, hvis Sjel fra Barndommen af fyldes med saa mange mod Lyksaligheden stridende Fordomme, I kunne ikke fatte hvorledes Naturen kan give saa meget Lys og saa mange Glæder. Indskrænket til en liden

Kreds af menneskelige Kundskaber naaer eders Siel snart Grændsen for sine kunstige Nydelser; men Naturen og Hjertet ere uudtømmelige. Paul og Virginia havde ingen Uhre, ingen Almanakker, ingen chronologiske, historiske og philosophiske Bøger. Deres Livs Tidsrum rettede sig efter Naturens. De kjendte Dagens Timer af Træernes Skygge, Aarstiderne af de Tider hvorpaa Træerne yde deres Blomster eller Frugter, og Aarene paa Tallet af deres Indhøstninger. Disse tækkelige Billeder udbredte den største Ynde i deres Samtaler. "Det er Tid at spise til Middag, sagde Virginia til Familien, Skyggerne af Bananastræerne ere ved disses Fødder;" eller ogsaa: "Natten nærmer sig, Tamarinerne lukke deres Blade. — Naar kommer Du og besøger os? sagde nogle Veninder fra Nabolaget til hende. — Paa Sukker-Rørenes Tid, svarede Virginia. — Dit Besøg vil være endnu sødere og behageligere end de," toge de unge Piger Ordet. Naar man spurgte om hendes og Pauls Alder, sagde hun: "Min Broder er i Alder med Kildens store Kokostræe, og jeg med det mindste. Manguiererne have

tolv Gange, og Pomerantstræerne fire og tyve Gange baaret Frugt siden jeg kom til Verden. Deres Liv syntes ligesom Favnernes og Dryadernes fæstet til Træernes, de kjendte ingen andre historiske Tidsafsnit end deres Mødres Liv, ingen anden Tidsregning end deres Vinhavers, ingen anden Philosophi end at gjøre hele Verden godt og befale sig i Guds Haand.

Overalt hvortil behøvede disse unge Folk at være rige og lærde paa vor Viis? Deres fornødenheder og Ukyndighed forøgede endog deres Lyksalighed. Der var ingen Dag, da de jo meddeelte en og anden Hjelp eller Oplysning; jeg siger Oplysning, selv om end deri blandede sig Vildfarelser; det rene Menneske har ingen farlige at frygte. Saaledes voxte disse to Naturens Børn. Ingen Kummer havde rynket deres Pande; ingen Umaadelighed havde fordærvet deres Blod; ingen ulykkelig Lidenskab havde besmitet deres Hjerte; Kjerlighed, Uskyldighed, Gudhengivenhed udviklede hver Dag deres Sjels Skjønhed med usigelige Yndigheder i deres Træk, Stillinger og Bevægelser. I Livets Morgen havde de dens hele Friskhed:

saadanne vare i Edens Have vore første Forældre, da de, udgangne fra Guds Hænder, saae hinanden, nærmedes, og talede sammen i Førstningen som Broder og Syster. Virginia, blid, beskeden, tillidsfuld som Eva, og Paul, lig Adam, voxen som en Mand og kunstløs som et Barn.

Undertiden ene med hende — han har tusende Gange fortalt mig det — sagde han ved Hjemkomsten fra sine Arbeider til hende: "Naar jeg er træt, giver Synet af Dig mig Kræfter igjen. Naar jeg fra Bjergets Top øjner Dig dybt i denne Dal, forekommer Du mig imellem vore Vinhøje som en Rosenknop. Vandrer Du hen til vore Mødres Huus, saa har Agerhønen, der iler til sine Kyllinger, en mindre skjøn Vext og en mindre let Gang. Om end Træerne rsve mig Synet af Dig, behøver jeg ikke at see Dig for at gjenfinde Dig; noget af Dig, — jeg kan ikke sige hvad — bliver tilbage for mig i den Luft Du gaaer igjennem, paa det Græs hvor Du sidder. Naar jeg nærmer mig Dig, tryller Du alle mine Sandser. Himlens Blaa er mindre skjønt end Dine Øjnes; Bengaliske Fin-

kers Sang mindre sød end Lyden af Din Stemme. Rører jeg blot ved Enden af Din Finger, bæver mit hele Legeme af Fryd. Erindre Dig den Dag, da vi gik over de rullende Flintestene i de tre Brysters Flod. Da jeg kom paa dens Bredde var jeg allerede bitterlig træt; men da jeg havde faaet Dig paa min Ryg, syntes mig at jeg som en Fugl besad Vinger. Siig mig ved hvad Kraft Du fortryller mig. Er det ved Din Forstand? Vore Mødres er jo større. Er det ved Dine Kjertegn? De omfavne mig jo tiere end Du. Jeg troer, det er ved Din Godhed. Jeg glemmer aldrig at Du barfødder gik til den sorte Flod og bad om Naade for en stakkels bortløben Slavinde. Der, min Elskede, tag denne blomstrende Green af et Citrontræ, som jeg har brækket den i Skoven. Du maa om Natten stille den ved Siden af Din Seng. Spis denne Honningkage; jeg har taget den til Dig paa Toppen af en Klippe. Men hviil Dig først paa mit Skjød, og jeg er ikke træt mere."

Virginia svarede ham: "Min Broder! Solens Straaler om Morgenen paa Spidsen af

disse Klipper glæde mig mindre end Din Nærværelse. Jeg elsker inderlig min Moder, jeg elsker inderlig Din; men naar de kalde Dig min Søn, elsker jeg dem endnu mere. De Kjertegn de yde Dig gjøre større Indtryk paa mig end de jeg selv modtager af dem. Du spørger mig, hvorfor Du elsker mig; Alt hvad der er opdraget sammen elsker jo hinanden. See vore Fugle: opdragne i de samme Reder elske de hinanden ligesom vi; de ere altid sammen ligesom vi. Hør hvorledes de fra eet Træ til det andet kalde paa og svare hinanden. Ligesaaledes, naar Echo lader mig høre de Sange Du paa Bjergets Top spiller paa Din Fløjte, gjentager jeg dybt i denne Dal Ordene deraf. Du er mig kjær fremfor alt siden den Dag Du for min Skyld vilde slaaes med Slavindens Herre. Siden den Tid har jeg mangen Gang sagt til mig selv: Ak! min Broder har et godt Hjerte, uden ham vilde jeg have været død af Skræk. Hver Dag beder jeg til Gud for min Moder, for Dig, for vort stakkels Tyende; men naar jeg udsiger Dit Navn, synes mig at min Andagt stiger. Jeg beder saa indstændig til Gud

at der ikke maa hændes Dig noget Ondt! — Hvorfor gaaer Du saa langt og saa højt og søger Frugter og Blomster til mig? Have vi ikke nok af dem i Haven? See hvor træt Du er! Du er ganske svedt." Og med sit lille hvide Tørklæde tørrede hun nu hans Pande og Kinder, og gav ham mange Kys.

Imidlertid følede Virginia sig nogen Tid derefter forurolliget af en ukjendt Smerte. Hendes skjønne blaae Øjne fik en sort Rand; hendes Hund gnulnede; en alminbelig Mathed afkræftede hendes Legeme. Rolighed viste sig ikke mere paa hendes Pande, Smil ikke mere paa hendes Læber. Man saae hende paa eengang munter uden Glæde, og nedslagen uden Kummer. Hun skyede sine uskyldige Lege, sine behagelige Arbeider og sin elskede Families Selskab. Hun vankede hid og did, paa Plantagens eensomste Steder; hun søgte Hvile overalt og fandt den ingensteds. Ved Synet af Paul gik hun undertider spøgende hen imod ham; men med eet blev hun nær ved ham pludselig forlegen; en levende Rødme farvede hendes blege Kinder, og hendes Øjne torde ikke mere dvæle

paa hans. Paul sagde da til hende: "Disse Klipper klædes med Grønt; vore Fugle synge naar de see Dig. Alt rundt om Dig er muntert, Du ene er bedrøvet." Han søgte ved et Favntag at opmuntre hende; men hun vendte Hovedet bort og flygtede skjelvende hen til sin Moder. Den Ulykkelige følede sig forvirret ved sin Broders Kiertegn. Paul fattede ikke disse nye og besynderlige Ulykker. Et Onde kommer sjelden alene.

En af hine Somre, der fra Tid til anden ødelægge de mellem Vendekredsen beliggende Lande, kom og strakte sine Ødelæggelser hid. Det var imod Enden af December, da Solen i Bukkens Tegn tre Uger med sine lige Straaler heder Ile de France. Sydvestvinden, som der næsten hele Aaret igjennem herskér, blæste ikke mere. Lange Støvhvirvler reiste sig paa Veiene, og bleve hængende i Luften. Jorden sprak allevegne; Græsset var brændt; hede Uddunstninger fremgik af Bjergenes Side og de fleste Bække vare fortørrede. Ingen Sky kom fra Havkanten. Ikkun hævede sig om Dagen røde Dampe over Sletterne, og saae ved Solens

Nedgang ud som Luerne af en Ildebrand. Natten selv bragte ingen Qvægelse til den antændte Dunstkreds. Maanens Ring stod ganske rød op i en taaget Horisont, og var af en uforholdsmæssig Størrelse. De afkræftede Hjorder paa Siderne af Højene strakte Halsen mod Himlen, trak efter Vejret, og Dalene gjenlød af deres sørgelige Brøl. Cafrerne selv, der ledede dem, lagde sig paa Jorden for der at finde Kjølighed. Allevegne var Solen brændende og den qvælende Luft gjenlød af de summende Insecter der søgte at lødske sig i Menneskers og Dyrs Blod.

I en af disse brændende Nætter følede Virginia alle sine Smertes Tilfælde fordoble sig. Hun stod op, satte sig, lagde sig igjen, og fandt hverken Søvn eller Hvile i nogen Stilling. Ved Maanens Skin giver hun sig paa Veien til Kilden. Hun seer dens Udspring, der, Tørken uagtet, endnu randt i Sølvtraade over Klippens brune Sider. Hun styrter sig i dens Bække. Strax opliver Køligheden hendes Sandser og tusende behagelige Erindringer fremstille

sig for hendes Sjel. Hun gjenkalder sig at i hendes Barndom morede hendes Moder og Margrete sig ofte med paa dette samme Sted at bade hende og Paul; at Paul siden, forbeholdende hende ene dette Bad, havde udhulet dets Seng, bedækket Bunden med Sand, og paa disse Bredder saaet Krydderurter. Hun seer i Vandet paa sine nøgne Arme og paa sin Barm Gjenskjæret af de to ved hendes Broders og hendes Fødsel plantede Palmetræer, som over hendes Hoved sammenflettede deres grønne Grene og deres unge Cocosnødder. Hun tænker paa Pauls Venskab, der er sødere end de vellugtende Dufte, renere end Kildernes Vand, stærkere end de forenede Palmetræer; og hun sukker. Hun tænker paa Natten, paa Ensomheden; og en fortærende Ild overfalder hende. Strax forlader hun forfærdet disse farlige Skygger og disse Vande der brænde mere end det hede Jordstrøgs Solstraaler. Hun iler til sin Moder at søge Bistand imod sig selv. Adskillige Gange, som hun vilde fortælle hende sine Lidelser, trykkede hun hendes Hænder i sine; adskillige Gange var hun nær ved at udsige Navnet Paul, men hendes

beklemte Hjerte lod Tungen uden Udtryk; hun lagde sit Hoved paa Moderens Skjød og kunde blot oversvømme dette med Taarer.

Enken de la Tour opdagede vel Aarsagen til hendes Datters Smerte, men vovede slet ikke at tale til hende derom. "Mit Barn, sagde hun til hende, vend Dig til Gud, som efter Gotbefindende raader over Helbred og Liv. Han prøver Dig i Dag, for at belønne Dig i Morgen. Tænk paa at vi ikke ere paa Jorden uden for at øve Dyd.

Imidlertid rejste denne overdrevne Hede Dunster fra Havet hvilke bedækkede Den som en uhyre stor Solskjærm. Bjergenes Toppe samlede dem omkring sig; og lange Ildfurer gik fra Tid til anden ud af deres taagesvøbte Tinder. Snart gjenlød Skovene, Sletterne og Dalene af skrækkelige Tordenskrald; forfærdelig Regn faldt fra Himlen. Skummende Strømme styrtede sig langs Siderne af dette Bjerg; Grunden af denne Dal var bleven et Hav; den højtliggende Plads hvorpaa Hytterne findes en liden Øe, og Indgangen til denne Dal en Sluse,

hvorigjennem blandede med de brusende Vande udgik Jordstykker, Træer og Klipper.

Skjælvende bad hele Familien til Gud i Enken de la Tours Hytte, hvis Tag knagede gyselig ved Vindens Magt. Uagtet dens Dør og Vindueskaader vare godt lukkede, kunde dog der alle Gjenstande skjelnes igjennem Tømmerværkets Fældinger, saa levende og idelige vare Lynene. Ledsaget af Domingo gik den uforfærdede Paul, Stormens Rasen uagtet, fra den ene Hytte til den anden, hist sikrede han en Væg med en Pille, her rammede han en Pæl ind, og ikke vendte han tilbage uden for at trøste Familien med det nære Haab om godt Vejrs Gjenkomst. Virkelig ophørte Regnen henimod Aften; Sydvestvinden tog igjen sit sædvanlige Løb; de stormige Skyer bleve kastede mod Nordvest; og den dalende Sol viste sig ved Horisonten.

Virginias første Attraae var at see sin Hyiles Sted igjen. Paul nærmede sig hende med frygtsom Mine, og rakte hende sin Arm for at hjelpe hende at gaae. Smilende modtog hun den og de gik sammen udaf Hytten. Luften var frisk og klar. Hvide Røghvirvler hæ-

vede sig over Spidserne af Bjerget der hist og her var furet af de Strømmes Skum som tørredes fra alle Kanter. Hvad Haven angaaer, da var den ganske omkastet ved forskrækkelige Hulveje; den største Deel Frugtræer vendte Rødderne i Veiret; store Sanddynger bedækkede Eng-Nenerne og havde fyldt Virginias Bad. Imidlertid stod de to Kokostræer ranke og dejligen grønne: Men der var ikke mere i Omegnen enten Græsbænke eller Løvhytter, eller Fugle, nogle Bengaliske Finker undtagne, der, paa Toppen af de nærliggende Klipper med klynkende Sange beklagede Tabet af deres Unger.

Ved Synet af denne Ødelæggelse sagde Virginia til Paul: "Du har bragt Fugle hid, Orkanen har dræbt dem. Du havde plantet denne Have, den er nedbrudt. Alt paa Jorden forgaaer; ene Himlen forandres ikke. "Paul svarede hende: "Hvorfor kan jeg ikke give Dig noget fra Himlen! men jeg eier Intet, ikke engang paa Jorden." Rødmende tog Virginia Ordet: "Du eier Sanct Pauls Billede." Neppe havde hun sagt dette før han løb hen og op-

søgte det i sin Moders Hytte. Det var i Smaat og forestillede Eneboeren Poul. Margrete betragtede det med dyb Andagt. Hun havde længe som Pige baaret det om sin Hals; da hun derpaa var bleven Moder, havde hun hængt det om sin Søns. Det havde endog truffet sig, at, da hun, frugtsommelig med ham og forladt af Verden, havde beskuet denne velgjørende Eneboers Billede, havde hendes Foster faaet nogen Lighed dermed, hvilket havde bestemt hende til at lade ham bære hans Navn og at give ham til Skytshelgen Een der havde tilbragt sit Liv langtfra Menneskene hvilke havde bedraget, og siden forladt ham. Virginia modtog af Pauls Hænder dette lille Billede med disse Ord i en bevæget Tone: "Min Broder, det skal aldrig komme fra mig saalænge jeg lever, og jeg skal aldrig glemme, at du har givet mig det eneste Du ejer i Verden." Ved denne Venskabs Tone, ved denne uventede Tilbagekomst af Fortrolighed og Ømhed, vilde Paul omarme hende; men let som en Fugl undfløj hun, og lod ham tilbage udenfor sig selv, da han ikke fattede saa besynderlig en Fremgangsmaade.

Imidlertid sagde Margrete til Enken de la Tour: "Hvorfor gifte vi ikke vore Børn sammen? De have en hæftig Lidenskab for hinanden, hvilket min Søn endnu ikke er sig bevidst. Naar Naturen faaer talet til ham, vaage vi forgjeves over dem; Alt er at befrygte." Enken de la Tour svarede hende: "De ere alt for unge og alt for fattige. Hvilken Hjerteforg for os, om Virginia bragte ulykkelige Børn til Verden, dem hun kanskee ikke havde Styrke til at opdrage! Din Neger Domingo er saare affældig; Marie er svagelig. Jeg selv, kjære Veninde, har i femten Aar følet mig meget svækket. Man ældes hurtig i de varme Lande, og endnu hæftigere i Kummer. Paul er vort eneste Haab. Lad os bie til Alderen har dannet hans Temperament, og han kan underholde os ved sit Arbeide. For nærværende Tid veed Du at vi ikke have stort mere end det Nødvendige til hver Dag. Men lade vi Paul for en føje Tid reise til Indien, saa vil Handelen forsyne ham med Midler til at kjøbe sig en Slave for, og ved hans Tilbagekomst kan vi gifte ham med Virginia; thi jeg troer, at Ingen kan gjøre min kje-

re Datter saa lykkelig som Din Søn Paul. Vi vil tale derom med vor Nabo."

Virkelig raadspurgte disse Koner mig, og jeg var af deres Mening. "Indiens Have, sagde jeg til dem, ere skjønne. Naar man nytter en gunstig Aarstid for at gaae over herfra til Indien, er det en Reise paa en sex Uger i det Høieste, og ligesaa lang Tid behøves for at at komme tilbage. Vi vil i vor Egn samle Varer til Paul; thi jeg har Naboer der elske ham meget. Naar vi give ham blot raat Kattun, hvoraf vi, formedelst Mangel paa Møller til at rense det, ingen Brug gjøre; Ibenholts, der er saa almindeligt her at det tjener til Brændsel, og nogle Harpirer der tabe sig i Skovene; saa sælges alt dette temmelig godt i Indien, og er os her saare unyttigt."

Jeg paatog mig at bede Herr de la Bourdonnais om at tillade Indskibningen til denne Reise, og allerførst vilde jeg underrette Paul derom; men hvor forundret blev jeg, da dette unge Menneske med en Fornuftighed langt over hans Alder sagde til mig: "Hvorfor vil De at jeg

skal forlade min Familie for jeg veed ikke hvilken Lykkeplan? Er der i Verden en fordelagtigere Handel end Dyrkelsen af en Mark der undertiden yder halvtredsfindstyve og hundrede for een? Vil vi drive Handel, kan vi da ikke drive den ved at føre vort Overflødige herfra til Byen uden at jeg skal fare til Indien? Vore Mødre sige mig at Domingo er gammel og affældig; men jeg, jeg er ung, og jeg bliver stærkere hver Dag. Og om nu noget i min Fraværelse tilstødte dem, især Virginia som allerede lider? Nei, jeg kan aldrig beslutte mig til at forlade dem."

Hans Svar satte mig i en stor Forlegenhed; thi Enken havde ikke dulgt for mig Virginias Forfatning og den Lyst hun havde til at lade disse unge Folk blive nogle Aar ældre ved at sende den ene fra den anden. Det var Drivefjere jeg ikke vovede at lade Paul ymte noget om.

Imedens dette foregik, kom fra Frankrige et Skib, hvormed fulgte Brev til Enken de la Tour fra hendes Fætter. Frygt for Døden, uden hvilken haarde Hjerter aldrig bleve følende, havde slaaet hende. Hun var stuppen op af

en haard Sygdom som havde udartet til Tæring, og som Alderdommen gjorde ulægelig. Hun bad sin Systerdatter komme tilbage til Frankrige, eller, om hendes Helbred ikke tillod hende at gjøre saa lang en Reise, paalagde hun hende at sende Virginia som hun bestemte en god Opdragelse, et Giftermaal ved Hoffet, og alle sine Midler. Hun forenede, sagde hun, Tilbagekomsten af hendes Godhed med Udførelsen af hendes Villie.

Neppe var dette Brev blevet læst i Familien, før det udbredte Forfærdelse der. Domingo og Maria gave sig til at græde. Ubevægelig af Forbauselse syntes Paul nærved at komme i Harme. Virginia fæstede Øjnene paa sin Moder, og torde ikke fremføre et Ord. "Skulde De nu kunne forlade os?" sagde Margrete til Enken de la Tour. — "Nei, min Veninde, nei, mine Børn, tog Enken de la Tour Ordet, jeg vil aldrig forlade eder. Jeg har levet med eder, og med eder vil jeg dø. Jeg har ikke kjendt Lykksalighed uden i eders Venskab. Er min Sundhed nedbrudt, saa ere gamle Grædmelser Aarsag dertil. Mit Hjerte blev saaret

ved mine Paarørendes Haardhed og ved Tabet af min dyrebare Ægtefælle. Men siden har jeg hos eder i disse usle Hytter smagt mere Trøst og Held, end nogensinde min Families Rigdomme selv lode mig haabe i mit Fædreland."

Ved denne Tale randt Glædes-Taarer fra alle Øjne. Paul trykkede Enken de la Tour i sine Arme, og sagde til hende: "Jeg vil heller ikke forlade Dem. Jeg vil ikke reise til Indien. Vi vil alle arbeide for Dem, kjære Mama; Intet skal De nogensinde savne saalænge De bliver hos os." Men af hele Selskabet var Virginia den, der yttrede mindst Glæde og som følede mest derved. Hun var det øvrige af Dagen stille oprømt, og hendes Roligheds Gjenkomst satte Kronen paa den almindelige Tilfredshed.

Da de næste Dag ved Solens Opgang alle efter Sædvane før Frokosten havde holdt Morgenbøn, meldte Domingo at en Herre til Hest med to Slaver i Følge nærmede sig Vaaningen. Det var de la Bourdonnais. Han gik ind i Hytten, hvor hele Familien var ved Bordet. Virginia havde nys efter Landets

Skik fremsat Caffe og Riis kogt i Vand. Hun havde dertil føjet varme Kartofler og friske Bananas. Hele Bordtøjet bestod i halve Kalebasser og til Dug tjente Bananasblade. Guvernøren yttrede først nogen Forundring over denne Boligs Fattigdom. Derpaa henvendte han sig til Enken de la Tour og sagde til hende, at de almene Forretninger undertiden hindrede ham fra at tænke paa enkelte, men at hun havde større Fordringer paa ham. "De har, Madame, lagde han til, i Paris en Tante af Stand og betydelig Formue; hun forbeholder Dem sine Midler, og venter Dem hos sig." Enken de la Tour svarede Guvernøren, at hendes slette Helbred ikke tillod hende at foretage sig saa lang en Reise. "Idetmindste, tog Herr de la Bourdonnais Ordet, hvad Deres Jomfru Datter angaaer, som er saa ung og saa elskværdig, kan De ikke, uden Uretfærdighed, berøve hende saa stor en Arv. Jeg dølger ikke for Dem at Deres Tante har vendt sig til Regjeringen for at faae hende til sig. Man har i den Anledning tilskrevet mig, at jeg, om fornødent gjordes, skulde bruge min Magt; men da jeg udøver den-

ne kun for at gjøre Indvaanerne her i Colonien lykkelige, saa venter jeg af Deres Villie allene et Offer af nogle Aar, hvorpaa Deres Datters Forsørgelse og Deres hele Vel beroer. Hvorfor kommer man til Eilandene? Det er jo for der at gjøre Lykke? Er det ikke meget behageligere at gaae tilbage og finde den igjen i sit Fædreneland."

Idet han sagde disse Ord, satte han en tung Pose med Piastre paa Bordet, hvilken en af hans Negre havde baaret med. "See, sagde han, det er af Deres Tante bestemt til Reisetilberedelserne for Deres Jomfru-Datter." Derpaa endte han med i velvillig Tone at bebreide Enken de la Tour, at hun ikke i sin Trang havde henvendt sig til ham, men roste imidlertid hendes ædle Mod. Paul tog strax Ordet, og sagde til Guvernøren: "Herre, min Moder henvendte sig til Dem, og De modtog hende slet." — "Har De nok et Barn, sagde Herr de la Bourdonnais til Enken de la Tour?" — "Nei, min Herre, svarede hun, det er min Venindes Søn, men han og Virginia ere fælles for os, og os lige kjære." "Unge Menneske, sagde nu Guvernøren til Paul, naar De

saaer skaffet Dem Erfarenhed i Verden, vil De indsee Embedsmænds Ulykke; De vil erkjende hvor let det er at indtage disse forud, og hvorledes de ofte give den snedige Skurk hvad der tilhører Fortjenesten som skjuler sig."

Efter Enken de la Tours Indbydelse satte Herr de la Bourdonnais sig ved hendes Side. Paa creolsk Viis nød han til Frokost Kaffe blandet med Riis kogt i Vand. Han blev indtaget i den lille Hyttes Orden og Reenlighed, i disse to fortryllende Familiers Enighed, og selv i de gamle Tjenestefolks Nidkjærhed. "Her er, sagde han, ikkun Træmøbler; men man finder der klare Ansigter og Guldhjerter." Henreven af Guvernørens Venlighed sagde Paul til ham: "Jeg ønsker at være Deres Ven; thi De er en retskaffen Mand." Herr de la Bourdonnais modtog med Fornøjelse dette Bevis paa Beboerens Hjertelighed. Han omfavnede Paul med et Haandtryk, og forsikrede ham om at han kunde regne paa hans Venskab.

Efter Frokosten tog han Enken de la Tour i Entrum, og sagde hende at der snart gik et Skib hvormed hendes Datter kunde seile til

Frankrige; at han vilde anbefale hende til en Dame af hans Slægt som fulgte med; at hun vel maatte vogte sig for at give Slip paa en anseelig Formue for en Tilfredsstillelse af nogle Aar. — "Deres Tante, lagde han til, idet han gik bort, kan ikke henslæbe Livet længer end to Aar. Hendes Venner have meldet mig det. Tænk vel derpaa. Lykken kommer ikke hver Dag. Spørg Dem for. Alle Folk, af sund Fornuft vil holde med mig . . ." Hun svarede ham, "at da hun ingen anden Lykksalighed i Verden attraaede end sin Datters, saa overlod hun hende ganske at bestemme om hun vilde reise til Frankrige eller ikke."

Enken de la Tour var ikke utilfreds over at have fundet en Lejlighed til i nogen Tid at adskille Virginia og Paul for at berede engang deres begges Lykksalighed. Hun tog derfor sin Datter til Siden, og sagde til hende: "Mit Barn, vore Tjenestefolk ere gamle; Paul er saare ung; Margrete ældes; jeg er allerede svagelig; døde jeg, hvad vilde der da blive af Dig uden Formue midt i disse Ørkener? Du vilde da blive ene, Ingen have der kunde være Dig til

synderlig Hjelp, og see Dig nødsaget til, for at opholde Livet, uafladelig at arbeide i Jorden som en Daglønner. Denne Forestilling fylder mig med Smerte." Virginia svarede hende: "Gud har fordømt os til Arbeide. Du har lært mig at arbeide, og at velsigne ham hver Dag. Hidindtil har han ingenlunde forladt os; han vil aldrig forlade os. Hans Forsyn vaager især over de Ulykkelige. Du har sagt mig det saa mange Gange, min Moder! Jeg vil aldrig kunne beslutte mig til at forlade Dig." Bevæget tog Enken de ia Tour Ordet: "Jeg har ingen anden Plan end at gjøre Dig lykkelig, og engang at gifte Dig med Paul, der ikke er Din Broder. Tænk nu paa at hans Lykke kun beroer paa Dig."

En ung Pige, der elsker, troer at hele Verden er vidende derom. Hun lægger det Slør over sine Øjne som hun har over sit Hjerte; men naar det er lettet ved en venskabelig Haand, undslippe hendes Kjerlighed de lønlige Lidelser som igjennem en aaben Skranke, og Fortroligheds-søde Udgydelser afløse det Tilbagehold og de Hemmeligheder hvormed hun omringede sig.

Bevæget ved de nye Beviser paa sin Moders Godhed fortalte Virginia hende hvor store hendes Kampe havde været, hvilke havde havt Gud alene til Vidne; at hun saae hans Forsyns Bistund i en øm Moders der bifaldt hendes Tilbøjelighed, og styrede hende ved sine Raad; at hun nu, understyttet af hende, fandt Alting talende for at hun skulde blive hos hende uden Uroelighed for det Nærværende og uden Frygt for det Tilkommende.

Da Enken de la Tour saae at hendes Fortroelighed havde frembragt en Virkning modsat den hun havde ventet sig, sagde hun til hende: "Mit Barn, jeg vil ingenlunde nøde Dig; overvej i Fred, men dølg for Paul Din Kjerlighed. Er en Piges Hjerte fanget, saa har hendes Elsker Intet meer at bede hende om."

Henimod Aften, da hun var ene med Virginia, kom ind til hende en høi Mand i en lang blaa Kjole. Det var en Geistlig, Missionær paa Øen, samt Enken de la Tours og Virginias Skriftefader. Han var sendt af Guvernøren, og sagde, idet han kom ind: "Mine Børn, Gud være lovet! nu ere I rige. I kan

nu høre eders gode Hjerte og gjøre godt imod de Fattige. Jeg veed hvad Herr de la Bourdonnais har sagt eder, hvad I have svaret ham. Gode Mama, Deres Sundhed byder Dem at blive her; men De, unge Jomfru, De har ingen Undskyldning. Man maa adlyde Forsynet, sine gamle Paarørende selv om disse ere uretfærdige. Det er et Offer, men det er Guds Befaling. Han har hengivet sig for os; efter hans Exempel bør man hengive sig for sin Families Vel. Deres Reise til Frankrige vil faae en lykkelig Ende. Vil De ikke nok tage derhen, kjære Jomfru?"

Med nedslagne Øine og skjælvende svarede Virginia ham: "Er det Guds Befaling, modsætter jeg mig slet ikke. Guds Villie skee," sagde hun grædende.

Missionæren gik bort, og begav sig hen at aflægge Guvernøren Regnskab for sit Ærendes Udfald. Imidlertid lod Enken de la Tour mig ved Domingo bede at komme hen til hende, da hun vilde høre mit Raad i Henseende til Virginias Afreise. Jeg var ingenlunde af den Mening at man skulde lade hende reise. Jeg

anseer for sikkre Lyksaligheds Grundsætninger, at man bør foretrække Naturens Fordele for alle Lykkens, og at vi ikke bør søge udenfor os, hvad vi kan finde hos os. Jeg udstrækker disse Sætninger til Alt uden Undtagelse. Men hvad formaaede mine Maadeholds Raad imod en stor Formues Blændverk, og mine naturlige Grunde mod Verdens Fordomme og en for Enken de la Tour hellig Autoritet? Denne Kone raadspurgte mig altsaa kun for Velanstændigheds Skyld, og overvejede ikke mere efterat hendes Skriftefader havde fældet Dom. Selv Margrete, som, uagtet de Fordele hun af Virginias Lykke haabede for sin Søn, med Styrke havde modsat sig hendes Afreise, selv hun gjorde ingen Indsigelser mere. Hvad angaaer Paul, som ikke vidste hvad Beslutning man vilde tage, da forfærdedes han ved Enken de la Tours og hendes Datters Samtaler under fire Øjne, og overgav sig til en mørk Kummer. "Man smedder paa noget imod mig, sagde han, siden man skjuler sig for mig."

Imidlertid havde det Rygte udbredt sig paa Øen, at Lykken havde besøgt disse Klip-

per, og man saae nu alskens Handlende klatre did op. I disse ringe Hytter udkrammede de Indiens rigeste Stoffer; det prægtigste Kyper fra Goudelour, Tørklæder fra Paliacat og Masulipatan, Musliner fra Daca, jævne, stribede, broderede, gjennemsigtige som Dagen; Bomuldstøi fra Surat saa deiligen hvidt, Sirtser af alle Farver, og af de mest sjeldne med mørk Grund og grønne Grene. De udrullede kostbare Silketøier fra China, gjennemskaarne Kattuner, Damaster hvide som Atlask, andre grønne som Engen, andre blændende røde; rosenrødt Taft, stærke Atlasker, Pekiner uldrige som Klæde, Nankiner hvide og gule, og lige til madagascarske Lærredsskjorter.

Enken de la Tour vilde at hendes Datter skulde kjøbe Alt hvad der kunde fornøie hende; hun vaagede alene over Varernes Priser og Beskaffenhed, af Frygt for at de Handlende skulde bedrage hende. Virginia valgte Alt hvad hun troede at være hendes Moder, Margrete og dennes Søn behageligt. "Dette, sagde hun, var godt til Møbler, hint til Marias og Domingos Brug." Endelig var den Pose Piastre

anvendt, førend hun endnu havde tænkt paa sine egne Fornødenheder. Hun maatte tage sin Lod i de Foræringer hun havde uddeelt til Selskabet.

Gjennemtrængt af Smerte ved Synet af disse Lykkens Gaver, der spaaede Virginias Afreise, kom Paul nogle Dage efter til mig. Med modfalden Mine sagde han da: "Min Syster reiser bort. Hun gjør allerede Tilberedelser til Reisen. Jeg beder Dem, kom hen til os. Anvend Deres Indflydelse hos hendes Moder og hos min til at holde hende tilbage." Jeg gav efter for Pauls Bønner, ihvorvel overbeviist om, at mine Forestillinger vilde være uden Virkning.

Havde Virginia forekommet mig fortryllende i blaat Lærred fra Bengalen, med et rødt Klæde omkring sit Hoved, saa var det endnu noget ganske andet, da jeg saae hende pyntet som dette Lands Damer. Hun var klædt i hvidt Musselin, foret med rosenrødt Taft. Hendes lette og ranke Vært tegnede sig fuldkomment under hendes Livstykke; og hendes blonde Haar, flettede i dobbel Fletning, ledsagede beundringsværdigen hendes jomfruelige Hoved. Hen-

des skjønne blaae Øine vare fyldte med Tungsind; og hendes Hjerte, der forurolig edes af en bekæmpet Lidenskab, gav hendes Hud en livelig Farve og hendes Stemme en Lyd fuld af Følelse. Selv Modsætningen af den smagfulde Pynt, hun syntes mod sin Villie at bære, gjorde hendes Sørgmodighed end mere rørende. Ingen kunde see eller høre hende, uden at føle sig bevæget. Pauls Bekymring forøgedes derved. Nedslagen over sin Søns Forfatning sagde Margrete endelig til ham: "Hvorfor, min Søn, vil Du nære et falsk Haab der gjør Dig Savnet end bittrere? Det er Tid, at jeg aabenbarer Dig dit og mit Livs Hemmelighed. Jomfru de la Tour er paa Moderens Side i Slægt med en rig og højfornem Dame. Du derimod er ikkun en stakkels Bondekones Søn og hvad der er det værste Du er et uægte Barn."

Det Ord uægte satte Paul meget i Forundring. Han havde aldrig hørt det før: han bad derfor sin Moder sige ham Betydningen deraf, hvorpaa hun svarede ham: "Du har ingen lovlig Fader havt. Da jeg var Pige, forledte Kjerlighed mig til at begaae en Svaghed hvoraf

Du var Frugten. Mit Fjeltrin har røvet Dig Din fædrene, og min Auger Dig Din mødrene Familie. Ulykkelige, Du har ingen anden Slægt i Verden end mig alene!" Hun brast i Taarer. Paul trykkede hende i sine Arme og sagde: "Min Moder, siden jeg ingen anden Slægt har i Verden end Dig, saa vil jeg elske Dig desmere. Men hvad er det for en Hemmelighed Du har aabenbaret mig? Jeg seer nu hvad der river Jomfru de la Tour bort fra mig, og hvad der i Dag bestemmer hende til at reise. Ak! hun foragter mig sikkert!"

Imidlertid var Spisetimen kommen og man satte sig tilbords; men enhver i Selskabet tumlede af sin Lidenskab, alle spiste derfor lidt og talede intet. Virginia gik først bort og satte sig paa dette Sted hvor vi nu ere. Paul fulgte strax derpaa efter hende, og tog Plads ved hendes Side. Begge iagttoge længe en dyb Taushed. Det var en af hine deilige Nætter, der ere saa almindelige imellem Vendekredsene, og hvis Skiønhed den mesterligste Pensel ikke formaaer at skildre. Maanen viste sig midt paa Himlen, omringet med et Gardin af Skyer,

som dens Straaler lidt efter lidt adspredte. Dens Skin udbredte sig umærkeligen over Dens Bjerge og over deres Tinder, der glimrede af et forsølvet Grønt. Vindene holdt deres Aandedrag tilbage. Man hørte i Skovene, i Dalenes Dybhed, paa Spidsen af disse Klipper, smaa Skrig, sagte Qviddren af Fugle der i deres Reder holdt af hinanden, glade ved den klare Nat og den rolige Luft. Alle, indtil Insecterne, summede under Græsset; Stjernerne tindrede paa Himlen, og Havets Skød gjentog deres bævende Billeder. Med tankespredte Øjekast gjennemløb Virginia den mørke Horisont, der kunde skjelnes fra Dens Kyst ved Fiskernes røde Ild; ved Indløbet til Havet øjnede hun et Lys og en Skygge. Det var Løgten og Skroget af det Skib, hvorpaa hun skulde gaae ombord til Europa, og som, nærved at sætte Seil til, for Anker ventede paa Stiltens Ophør. Ved dette Syn blev hun urolig, og vendte Hovedet bort, at Paul ikke skulde see hende græde.

Enken de la Tour, Margrete og jeg sad nogle Skridt derfra under Bananastræer; og i

Nattens Taushed hørte vi tydelig deres Samtale som jeg ikke har glemt.

Paul sagde til hende: "Jomfru, De reiser, siger man, om tre Dage. De frygter ikke at udsætte dem for Havets Farer; det Hav hvorfor De er saa forfærdet!" — "Jeg maa, svarede Virginia, adlyde mine Frænder, min Pligt." — "De forlader os, tog Paul Ordet, for en fraværende Slægtning som De aldrig har seet!" — "Ak! sagde Virginia, jeg vilde have blevet her min hele Levetid; min Moder har ikke villet det. Min Skriftefader har sagt mig, at Guds Villie var, jeg skulde reise; at Livet var en Prøve . . . . . o, det er en saare haard Prøve!"

Hvad, gjensvarede Paul, saa mange Grunde have bestemt Dem, og ingen har holdt Dem tilbage! Ak, der er endnu flere, som De ikke siger mig. Rigdommen har store Tillokkelser. De vil i en ny Verden snart finde En at give det Brodernavn, De ikke mere giver mig. De vil vælge denne Broder iblandt Folk der ere Dem værdige ved en Herkomst og en Formue, jeg ikke kan tilbyde Dem. Men, hvor vil

De hen for at vorde mere lykkelig? Hvor vil De finde et Land, der kan være Dem mere kjert end det hvor De er fød? Hvor vil De danne Dem et Selskab mere elskeligt end det der elsker Dem? Hvorledes vil De kunne leve uden Deres Moders Kjertegn, hvortil De er saa vant? Hvad vil der blive af hende, som allerede er til Aarene, naar hun ikke mere seer Dem ved sin Side, ved Bordet, i Huset, paa Spadsereturen hvor hun støttede sig paa Dem? Hvad vil der blive af min Moder, der elsker Dem ligesaa højt som hun? Hvad skal jeg sige til den ene som til den anden, naar jeg seer dem græde over Deres Fraværelse? Grusomme! jeg taler ikke til Dem om mig: men hvad vil der blive af mig, naar jeg om Morgenen ikke seer Dem mere hos os og naar Natten frembryder uden at forene os igjen, naar jeg skuer hine tvende Palmetræer der plantedes ved vor Fødsel og i saa lang Tid vare Vidner paa vort gjensidige Venskab? Ak! siden en ny Lod træffer Dig, siden Du søger andre Lande end Dit Fødeland, andet Gode end det mit Arbeide ydede, saa lad mig ledsage Dig paa det Skib hvormed Du reiser. Jeg vil be-

rolige Dig i Stormene, hvilke indjage Dig saa megen Skræk tillands. Jeg vil lægge Dit Hoved til Hvile i mit Skød; jeg vil varme Dit Hjerte ved mit Hjerte; og i Frankrige, hvor Du vil søge Formue og Storhed, vil jeg tjene Dig som Din Slave, lykkelig blot ved Din Lykke; i hine Palæer hvor jeg skal see Dig tjent og tilbedet, vil jeg endnu være rig og adelig nok til at gjøre Dig det største blandt Offere ved at døe for Dine Fødder.

Hulken qvalte hans Stemme, og vi hørte Virginias, som sagde til ham disse af Suk afbrudte Ord: "Det er for Din Skyld jeg reiser... for Dig som jeg har seet hver Dag bøjet af Arbeide for at ernære to skrøbelige Familier. Har jeg givet efter for Leilighéden til at vorde rig, saa er det skeet for tusendefold at gjengjelde Dig det Gode, Du har gjort os. Kan nogen Lykke staae ved Siden af Dit Venskab? Hvad er det Du siger mig om Din Fødsel? Ak! var det mig endnu mueligt at give mig en Broder, vilde jeg da vælge nogen anden end Dig? O Paul! Paul! Du er mig meget kjerere end en Broder! Hvor det har kostet mig at støde Dig fra

mig! Jeg vilde ønske at Du vilde hjelpe mig til at skille mig fra mig selv, indtil Himlen velsigner vor Forening. Nu, jeg bliver, jeg reiser, jeg lever, jeg dør: gjør med mig, hvad Du vil. Pige uden Dyd, har jeg kunnet modstaae Dine Kjertegn, og jeg kan ikke bære din Smerte!"

Ved disse Ord greb Paul hendes Arme, holdt hende tæt omfavnet, og udbrød i skrækkelig Tone: "Jeg reiser med hende; Intet skal kunne rive mig fra hende." Enken de la Tour sagde da til ham: "Min Søn, om Du forlader os, hvad vil der da blive af os?"

Skjelvende gjentog han disse Ord: "Min Søn . . . Min Søn . . ." — "Du min Moder? sagde han til hende; Du som skiller Broder og Syster fra hinanden! Begge have vi diet Dit Bryst; Begge have vi, opdragne paa Dine Knæ, af Dig lært at elske hinanden; Begge have vi sagt hinanden det tusinde Gange. Og nu forviser Du hende fra mig! Du sender hende til Europa, til hint barbariske Land der nægtede Dig et Fristed, til grusomme Paarørende der sloge Haanden af Dig selv. Du har sagt mig; at jeg ingen Rettigheder mere har

over hende, at hun ikke er min Syster. Hun er mig Alt, min Rigdom, min Slægt, min Byrd, Alt mit Gode. Jeg kjender ikke mere noget andet. Vi have havt eet Tag, een Bugge; vi vil have een Grav. Reiser hun, saa maa jeg følge hende. Kan Guvernøren hindre mig deri? Kan han hindre mig i at styrte mig i Havet? Jeg vil svømme efter hende. Havet vil ikke kunne være mig sørgeligere end Landet. Naar jeg ikke kan leve her hos hende, vil jeg idetmindste dø for hendes Øine, langt fra Dig. Grusomme Moder! Kone uden Medlidenhed! Gid dette store Hav, som Du udsætter hende for, aldrig ville give Dig hende igjen! Gid dets Bølger ville bringe Dig mit Lig tilbage, gid de ville rulle det tilligemed hendes frem imellem Stenene paa disse Kyster, og saaledes ved Tabet af begge Dine Børn volde Dig en evig Sorg!"

Ved disse Ord tog jeg ham i mine Arme; thi Fortvivlelsen rørede ham Fornuften. Hans Øine gnistrede; Sveden randt i store Draaber over hans blussende Ansigt; hans Knæ skjelve-

de; og jeg følede hvorledes hans Hjerte i det brændende Bryst slog med fordoblede Slag.

Forfærdet sagde Virginia til ham: "Min Ven! Jeg forsikrer ved vore første Dages Glæder, ved Dine Ulykker, ved mine, ved Alt hvad der for stedse bør forene to Ulykkelige, om jeg bliver, at leve kun for Dig; om jeg reiser, engang at komme tilbage for at høre Dig til. Jeg tager Eder til Vidner, Alle I som have opdraget min Barndom, som raade over mit Liv og som see mine Taarer. Jeg sværger det ved denne Himmel som hører mig, ved dette Hav som jeg maa gjennemfare, ved den Luft jeg aander og som jeg aldrig har besmittet med Løgn."

Ligesom Solen smelter og fra Apenninernes Top nedstyrter en Klippe af Jis, saaledes sank det unge Menneskes stormende Hæftighed ved den Elskedes Stemme. Hans stolte Hoved bøiede sig, og en Taarestrøm flød fra hans Øine. Hans Moder blandede sine Taarer med hans, og holdt ham omarmet uden at kunne tale. Udenfor sig selv sagde Enken til mig: "Jeg maa opgive det. Min Sjel er synderslidt. Denne ulykkelige Reise skal ikke have Sted.

Nabo, stræb at faae min Søn med Dem. I otte Dage har Ingen af os sovet her."

Jeg sagde til Paul: "Min Ven, Deres Syster skal blive. Imorgen vil vi tale med Guvernøren derom, lad Deres Familie faae Hvile, og tilbring denne Nat hos mig. Det er silde; det er Midnat; Korset i Syden er lige over Horisonten."

Han lod sig føre bort uden at sige et Ord; efter en saare urolig Nat stod han op ved Dags Fremörud og gik tilbage til sin Vaaning.

Men hvortil behøves det længere at fortsætte Fortællingen af denne Historie for Dem? Der er aldrig mere end een Side behagelig at kjende i det menneskelige Liv. Lig den Klode, hvorpaa vi dreie os, er vor hurtige Omvæltning kun een Dags, og en Deel af denne Dag kan ikke modtage Lyset uden at den anden overgives til Mörket.

"Fader, sagde jeg til ham, jeg besværger Dem, fuldend den Fortælling De paa saa rørende en Maade har begyndt. Lykksaligheds Billeder fornøje os, men Ulykkens undervise os. Hvad blev der dog af den ulykkelige Paul?"

Den første Gjenstand Paul øjnede da han vendte tilbage til Vaaningen var Negerinden Marie, der fra en Klippe saae ud over det vide Hav. Saasnart han blev hende vaer raabte han: "Hvor er Virginia?" Marie vendte Hovedet til sin unge Herre, og gav sig til at græde. Udenfor sig selv kom Paul tilbage og løb til Havnen. Der fik han at vide, at Virginia ved Dagens Anbrud var gaaen ombord, at hendes Skib strax havde sat Seil til, og at man ikke saae det mere. Han kom tilbage til Vaaningen, som han gik igjennem uden at tale til nogen.

Uagtet denne Indgjerdning af Klipper viser sig bagved os næsten perpendikulær, ere hine grønne Forhøjninger, der dele det øverste af den, ligesaamange Etager hvorigjennem man ad nogle vanskelige Stier kommer ligetil Foden af denne bøiede og utilgængelige Kegle af Klipper, som man kalder Tommelfingeren. Ved Foden af denne Klippe er en vidtstrakt med store Træer bedækket Plads; men saa forhøjet og saa stejl, at den er som en stor Skov i Luften, omringet af forfærdelige Styrtesteder. Skyerne, hvilke

Tommelsingerens Spidse uden Ophør drager omkring sig, nære der adskillige Bække som falde saa dybt i Skjødet af den Dal der ligger bag dette Bjerg at man fra denne Højde slet ikke hører Lyden af deres Fald. Fra dette Sted seer man en stor Deel af Øen med dens Bjerge og deres Tinder, iblandt andre Piterboth og de tre Brysser, med deres skovopfyldte Dale; dernæst det vide Hav og Øen Bourbon der er en Snees Mile mod Vesten. Fra denne Højde var det, at Paul øjnede det Skib der bortførte Virginia. Han saae det mere end fem Mile borte, ligt en sort Prik midt i det uhyre Verdenshav. Han blev der en Deel af Dagen sysselsat blot med at betragte det; det var allerede forsvundet, da han troede at see det endnu, og da det havde tabt sig i Horisontens Dunst, satte han sig paa dette vilde Sted, hvor Vindene uafladelig tumle Palmetræernes og Taamakernes Toppe. Deres dumpige Susen ligner Orgelets Lyd langtborte, og indgyder dybt Tungsind. Der var det jeg fandt Paul, med Hovedet styttet paa Klippen og Øjnene fæstede paa Jorden. Jeg havde gaaet i hans Spor siden Solens Opgang: jeg havde

megen Møje med at overtale ham til at stige ned, og vende tilbage til sin Familie. Tilsidst fik jeg ham dog tilbage til hans Vaaning; og hans første Udbrud, da han saae Enken de la Tour igjen, var, bitterlig at beklage sig over at hun havde bedraget ham. Enken de la Tour sagde til os at da Vinden henimod Kl. 3 havde reist sig og Skibet var seilfærdigt, var Guvernøren i Følge af nogle Stabs-Officerer og af Missionæren kommen for at tage Virginia med i sin Bærestol, og at de, uagtet hendes egne Grunde, hendes og Margretes Taarer, under et almindeligt Skrig paa at det var til deres Alles Bedste, havde bortført hendes Datter halvdød. "Havde jeg idetmindste, svarede Paul, sagt hende Farvel, saa vilde jeg nu være rolig. Jeg vilde have sagt til hende, Virginia, er der i den Tid vi have levet sammen, undsluppet mig noget Ord, der har kunnet fortørne Dig, saa sig mig, førend Du forlader mig for evig, at Du tilgiver mig. Jeg vilde have sagt til hende: Siden jeg er bestemt til ikke mere at see Dig igjen, saa lev vel, kjære Virginia! lev vel! lev langt fra mig, fornøiet og lykkelig!"

Og da han saae at hans Moder og Enken de la Tour græd, sagde han til dem: "Nu maae I søge en anden end mig til at afstørre eders Taarer!" Derpaa undrog han sig sukkende, og gav sig til at vanke om hist og her i Baaningen. Han gjennemløb alle de Steder deraf der havde været Virginia de kjæreste. Han sagde til sine Geder og deres smaa Kid, der brægende fulgte ham: "Hvad vil I have af mig? I faae hende ikke mere at see med mig, hende som af sin Haand gav Jer at æde." Han begav sig til Virginia, og ved Synet af Fuglene, som flagrede deromkring, udbrød han: "Stakkels Fugle! I skal ikke mere gaae hende imøde der var eder en god Pleiemoder." Ved at see Trofast, der hist og her sporede, og søgende gik foran ham, sukkede han og sagde til den: "O Du vil aldrig mere finde hende." Endelig gik han hen og satte sig paa den Klippe, hvor han havde talet med hende Dagen forhen; og ved Synet af Havet, hvor det Skib var forsvundet for hans Øine, der havde bortført hende, græd han bitterligen.

Imidlertid fulgte vi ham Skridt for Skridt da vi frygtede for en eller anden sørgelig Følge af hans Sjels Urolighed. I de ømmeste Udtryk bade hans Moder og Enken de la Tour ham, ikke ved sin Fortvivlelse at forøge deres Smerte. Endelig bragte Enken de la Tour det til at berolige ham ved at give ham de Navne der mest vare i Stand til igjen at vække hans Forhaabninger. Hun kaldte ham sin Søn, sin kjære Søn, sin Svigersøn, den hun bestemte sin Datter til. Hun formaaede ham til at komme tilbage i Hytten og der spise lidet. Han satte sig der ved Bordet ved Siden af det Sted hvor hans Barndoms Selskabssyster pleiede at tage Sæde, og, som hun endnu sad der, vendte han Ordet til hende og rakte hende de Retter, han vidste, vare hende de behageligste; men saasnart han bemærkede sin Vildfarelse, gav han sig til at græde. De følgende Dage samlede han alt det, der havde været til hendes eget Brug, de sidste Blomsterkoste, hun havde baaret, en Kokosnødskoppe, hvoraf hun pleiede at drikke; og som om disse hans Venindes Efterladenskaber havde været de kostbareste Ting i Verden, kys-

sede han dem og lagde dem ved sin Barm. Ambra udspreder ikke saa sød en Vellugt som de Gjenstande den Elskede har berørt. Endelig, da han saae at hans Kummer forøgede hans Moders og Enken de la Tours, og at Familiens Fornødenheder krævede uafbrudt Arbeide, gav han sig til med Domingos Hjelp at sætte Haven i Stand.

Snart bad denne Yngling, der som en Creol var ligegyldig for alt hvad der foregaaer i Verden, at lære ham at læse og skrive for at han kunde føre Brevvexling med Virginia. Han vilde derpaa undervises i Geografien for at gjøre sig en Forestilling om det Land hun skulde til, og i Historien for at kjende den Stats Sæder hvor hun skulde leve. Ligesaaledes havde han, besjelet af Kjerlighed, bragt det til Fuldkommenhed i Agerdyrkningen, og i den Kunst med Behageligheed at ordne det uregelmæssigste Stykke Jord. Sikkert er det de Nydelser, denne brændende og urolige Lidenskab lover sig, Menneskene skylde den største Del af Videnskaber og Kunster; og dens Forliis have frembragt Philosophien der lærer at trøste sig over Alting.

Saaledes har Naturen ved at gjøre Kjerlighed til Baandet imellem alle Væsener gjort den til vore Samfunds første Drivefjer, vor Oplysnings og vore Glæders Fremskynder.

Paul fandt ikke megen Smag i at studere Geografien, hvilken istedenfor at beskrive os hvert Lands Natur kun fremstiller dets politiske Inddelinger. Historien, især den nye, interesserede ham ikke meget mere. Han saae der ikkun almindelige og periodiske Uylkker, hvis Aarsager han ikke blev vaer; Krige uden Grund og uden Gjenstand; mørke Ænker; Nationer uden Character, og Fyrster uden Menneskelighed. For denne Læsning foretrak han Romaners, da de, ved mere at sysselsætte sig med Menneskenes Følelser og Tarv, undertiden viste ham Stillinger der lignede hans. Ingen Bog fornøiede ham heller saameget som Telemak ved dens Skildringer af Landlivet og de for det menneskelige Hjerte naturlige Lidenskaber. Han læste for sin Moder de Steder deraf der gjorde mest Indtryk paa ham: da bevægedes han ved rørende Erindringer, hans Stemme qvaltes og Taarerne randt fra hans Øine. Det syntes

ham som om han hos Virginia fandt Antiopes Værdighed og Visdom forenede med Eucharis Ulykker og Ømhed. Fra en anden Side blev han ganske nedslagen ved at læse vore af fordærvede Sæder og Maximer opfyldte Moderomaner; og da han fik at vide at disse Romaner indeholdt en sand Skildring af Europas Selskaber, frygtede han, ikke uden noget Skin af Grund, at Virginia der skulde vorde fordærvet og glemme ham.

Virkelig henrandt mere end halvandet Aar, før Enken de la Tour fik Efterretning fra sin Tante og fra sin Datter: hun havde ikkun udenom hørt, denne lykkeligen var kommen til Frankrige. Omsider fik hun med et Skib, der gik til Indien, en Pakke og et med Virginias egen Haand skrevet Brev. Uagtet hendes elskværdige og skaansomme Datters Varsomhed sluttede hun dog at hun var saare ulykkelig. Dette Brev skildrede saa godt hendes Forfatning og hendes Karakter, at jeg endnu husker det næsten Ord til andet.

Hierrenskjere og høitelskede Mama!

Jeg har allerede med egen Haand skrevet Dem adskillige Breve til; men da jeg intet Svar har faaet derpaa; saa har jeg Anledning til at frygte, de ikke ere komne til Dem. Jeg har et bedre Haab med dette, paa Grund af de Forsigtighedsregler jeg har betjent mig af for at give Dem Efterretning fra mig, og for at faae nogen fra Dem. Jeg har fældet mange Taarer siden vor Skilsmisse, jeg som ellers næsten aldrig havde grædt uden over andres Ulykker! Min Grand-Tante blev ved min Hidkomst meget forundret da jeg, paa hendes Spørgsmaal om hvad jeg forstod, sagde til hende at jeg forstod hverken at læse eller at skrive. Hun spurgte mig videre hvad jeg da havde lært imedens jeg havde været i Verden; og da jeg havde svaret hende, at passe Husholdningen og gjøre Deres Villie, sagde hun at jeg havde faaet en Tjenestepigeopdragelse. Den følgende Dag satte hun mig i Kost i et stort Abbedie tæt ved Paris, hvor jeg har Læremestere i alle Slags: de lære mig blandt andet Historie, Geographie, Sprog, og at ride; men jeg har saa svage Anlæg til alle disse Viden-

skaber at jeg ikke vil høste megen Nytte af disse Herrer. Jeg føler at jeg er et stakkels Dyr der har kun lidet Hoved efter hvad de give mig at forstaae. Imidlertid kølnes min Tantes Godhed slet ikke. Hun giver mig paa hver Aarsens Tid nye Klæder. Hun har sat to Kammerjomfruer ved min Side, der gaae ligesaa smukt pyntede som fornemme Damer. Hun har ladet mig tage Titel af Grevinde; men hun har tvunget mig til at give Slip paa mit Navn de la Tour, der var mig ligesaa dyrebart som Dem selv formedelst Alt hvad De har fortalt mig om de Lidelser min Fader havde udstaaet for at gifte sig med Dem. Hun har istedenfor Deres Konenavn sat Deres Families Navn, som imidlertid ogsaa er mig dyrebart, siden det har været Deres Pigenavn. Da jeg saae mig i saa glimrende en Forfatning, bad jeg hende skikke Dem noget Tilstød. Hvorledes skal jeg meddele Dem hendes Svar? Men De har anbefalet mig altid at sige Dem Sandhed. Hun svarede mig da, at lidet ikke vilde være Dem til nogen Tieneste, og at med det simple Liv De førte vilde meget sætte Dem i Forlegenhed. Jeg søgte

i Førstningen at give Dem Efterretning fra mig ved en fremmed Haand, i Mangel af min egen. Men da jeg siden min Hidkomst Ingen har havt jeg kunde fæste Fortrolighed til, saa har jeg Dag og Nat lagt mig efter at lære at læse og skrive; Gud har viist mig den Naade at lade det lykkes mig i kort Tid. Jeg overlod Afsendelsen af mine første Breve til de Damer, der omgive mig: jeg har Aarsag til at troe, de have leveret min-Grand-Tante dem. Dennegang har jeg taget min Tilflugt til en Veninde der er i Opdragelse med mig: det er under hendes hosføjede Addresse jeg beder Dem at lade Deres Svar komme til mig. Min Grandtante har forbudet mig al Brevexling udenfor Huset, hvilken, efter hendes Mening skulde kunne lægge Hindring for de store Hensigter hun har med mig. Hun allene kan faae mig at see ved Staketet, saavelsom en gammel Herre iblandt hendes Venner, hvilken, siger hun, finder megen Smag i min Person. Sandt at sige, finder jeg slet ingen i ham, om jeg endog kunde finde den i nogen.

Jeg lever midt i Lykkens Glands, og jeg kan ikke raade over en Skilling. Man siger,

at, om jeg havde Penge, vilde det drage til Følge. Mine Klæder selv tilhøre mine Kammerjomfruer, som strides om dem, før jeg endnu har aflagt dem. I Rigdoms Skød er jeg meget fattigere end jeg var hos Dem; thi jeg har Intet at give bort. Da jeg saae at de store Fuldkommenheder, jeg ved Undervisningen her fik, ikke satte mig istand til at gjøre det allermindste Godt, har jeg taget Tilflugt til min Naal, som De til al Lykke har lært mig at gjøre Brug af. Jeg sender Dem derfor nogle Par Strømper af mit Arbeide, til Dem og Mama Margrete, en Hue til Domingo, og et af mine røde Tørklæder til Marie; hertil føjer jeg Stene og Kjerner af Frugterne ved mine Maaltider tilligemed Frøe af alleslags Træer, som jeg i mine Frietimer har samlet i Abbediets Skov. Jeg har ogsaa dertil lagt Frøet af Violer, Tusendfjøn, Ranunkler, Valdmue, Kornblomster, Skabioser, som jeg har sanket sammen paa Marken. Der er i dette Lands Enge skjønnere Blomster end i vort; men Ingen bekymrer sig derom. Jeg er vis paa at De og Mama Margrete vil blive mere fornøjede ved denne Pose

Frø, end ved den Pose Piastre, der voldte vor Skilsmisse og mine Taarer. Det vil være mig en stor Glæde, om De lever den Dag da De seer Æbletræer vore ved Siden af vore Bananastrær, og Bøge blande deres Løvværk med vore Kokostræers. De vil da troe Dem i Normandiet som De elsker saa høit.

De har paalagt mig at underrette Dem om mine Glæder og mine Ubehageligheder. Jeg har ingen Glæde mere langt fra Dem: hvad mine Ubehageligheder angaaer, forsøder jeg dem ved at tænke paa at jeg er paa en Post hvor De efter Guds Villie har sat mig. Men det jeg sørger dybest over er at Ingen her taler til mig om Dem, og at jeg ikke kan tale til Nogen om Dem. Mine Kammerjomfruer — eller snarere min Grandtantes, thi de høre hende mere til end mig — sige, naar jeg søger at lede Samtalen hen paa Gjenstande der ere mig saa dyrebare: Tænk paa, Jomfru, at De er Fransk og at De bør glemme de Vildes Land. Ak! jeg vilde heller glemme mig selv, end det Sted hvor jeg er født og hvor De lever! Det er dette Land der for mig er de Vildes Land; thi jeg lever Der

ene og har Ingen jeg kan meddele den Kjerlighed til Dem der til Graven skal bessele,

Inderlig kjere og høitelskede Mama,
Deres lydige og ømme Datter
Virginia de la Tour."

"Jeg anbefaler til Deres Godhed Marie og Domingo, som have baaret saa megen Omhue for min Barndom: hold paa mine Vegne af Trofast, som fandt mig igjen i Skoven."

Paul var meget forundret over at Virginia slet ikke talede om ham, da hun dog i sine Erindringer ikke havde glemt Husets Hund; men han vidste ikke, at et Fruentimmers Brev være nok saa langt, sætter hun dog aldrig der forend ved Enden sin kjereste Tanke.

I en Efterskrift anbefalede hun Paul især to Slags Frøarter, Violernes og Slabioketnes. Hun gav ham adskillige Underretninger om disse Planters Karakter og om de bequemmeste Steder til at saae dem paa. "Violen, skrev hun til ham, frembringer en liden mørkefolet Blomst, som gjerne skjuler sig under Buske; men dens behagelige Lugt forraader den snart der." Hun paalægger ham at saae den

paa Bredden af Kilden ved Roden af hans Kokustræe. "Skabiosen, tilføjede hun, giver en smuk lyseblaa Blomst, der har en sort Grund med hvide Prikker. Man skulde troe den sørgede. Man kalder den ogsaa af den Aarsag Enkestandsblomsten. Den voxer bedst paa tørre og stormige Steder." Hun bad ham saae den paa den Klippe hvor hun sidste Gang havde talet med ham om Natten, og af Kjerlighed til hende at give denne Klippe Navn af Farvels-Klippen.

Hun havde lagt disse Frøer i en liden Æske som var af meget simpelt Arbejde, men syntes Paul uvurderlig, da han der blev vaer et indflettet P og V, som var dannet af Haar, dem han paa deres Skjønhed kjendte at være Virginias.

Denne følelsefulde og dydige Piges Brev bragte hele Familien til at græde. Hendes Moder svarede hende i deres Alles Navn, at hun efter eget Behag maatte blive der eller komme tilbage, og at de alle siden hendes Afreise havde tabt den bedste Deel af deres Lykke, samt at hun især var utrøstelig derover.

Paul tilskrev hende et saare langt Brev, hvori han forsikkrede hende, at han vilde gjøre Haven hende værdig og deri blande Europas Vexter med Africas, ligesom hun havde indfletet deres Navne i sit Verk. Han sendte hende fuldmodne Frugter af Kokostræerne ved Kilden. Dertil føjede han, som han sagde, intet andet af Dens Sædkorn, for at Længsel efter at see dets Frembringelser igjen skulde bestemme hende til at komme snarligen tilbage. Han bønfaldt hende om paa det snareste at begive sig tilbage efter deres Families brændende Ønsker og især efter hans, da han langt fra hende ingen Fornøielse kunde nyde.

Paul saaede med den største Omhyggelighed det europæiske Frøe og især det af Violerne og Skabioserne, hvis Blomster syntes ham have nogen Lighed med Virginias Charakter og Forfatning, ligesom hun og især havde anbefalet ham dem; men hvad enten det var blevet fordærvet paa Overreisen, eller snarere Himmelegnen i denne Deel af Africa ikke var dem gunstig, der fremspirede af dem kun et lidet Antal, hvilket end ikke kunde komme til Fuldkommenhed.

Imidlertid udbredte Misundelsen, hvilken endog, især i de franske Colonier, forekommer Menneskenes Lykksalighed, Rygter der gjorde Paul meget urolig. Folkene paa det Skib, hvormed Virginias Brev var kommet, forsikrede at hun var i Begreb med at gifte sig; de nævnte den Herre ved Hoffet, hun skulde ægte; nogle sagde endog at Brylluppet var holdt, og at de havde været Vidner dertil. I Førstningen ændsede Paul ikke Tidender der kom fra et Coffardieskib, hvilket ofte udbreder falske Efterretninger paa de Steder det passerer. Men da adskillige af Hens Indvaanere, af troløs Medlidenhed, havde travlt med at beklage ham over denne Tildragelse, begyndte han at feste nogen Tro dertil. Desuden saae han i nogle af de Romaner han havde læst Troløshed behandlet som Spøg; og da han vidste, at disse Bøger indeholdt temmelig troe Skildringer af Sæderne i Europa, frygtede han for at Enken de la Tours Datter skulde vorde fordærvet der, og glemme sine gamle Løvter. Hans Kundskaber gjorde ham allerede ulykkelig. Hvad der bragte hans Frygt til det Høieste var at der siden kom

adskillige Skibe fra Europa i et Tidsrum af sex Maaneder, uden at noget af dem bragte Efterretning fra Virginia.

Et Rov for alle sit Hjertes Vengfelser kom denne ulykkelige Yngling ofte, og besøgte mig, for ved min Erfarenhed og Verdens-Kundskab at bestyrke eller forsage sine Uroligheder.

Jeg boer, som jeg har sagt Dem, tre Fjerdingvei herfra, paa Breddene af en liden Flod, der løber langs med det lange Bjerg. Der tilbringer jeg mit Liv ene, uden Kone, uden Børn og uden Slaver.

Næst den sjeldne Lyksalighed at finde en Mage der passer til os, er den mindst ulykkelige Tilstand i Livet uden Tvivl at leve ene. Hvert Menneske, der har havt megen Anledning til at beklage sig over Menneskene, søger Ensomhed. Det er endog saare mærkeligt at alle de ved deres Meninger, Sæder eller Regjeringer ulykkelige Folkeslag have frembragt talrige Klasser af Borgerne opoffrede til Ensomhed og ugift Stand. Saadanne vare Egyptierne i deres Aftagende, Grækerne siden Constantin den store; saadanne ere i vore Dage Indianerne,

Chineserne, Nygrækerne, Italienerne og de fleste af Europas østlige og sydlige Nationer. Ensomhed fører tildels Mennesket tilbage til den naturlige Lykke idet den bortgjenner den selskabelige Ulykke. I vore ved saa mange Fordomme deelte Selskaber er Sjelen i en bestandig Uro; uden Ophør vælte sig i den tusende oprørte og modsigende Meninger, hvormed Medlemmerne af et æresygt og beklageligt Selskab søge at undertvinge hinanden; men i Ensomheden aflægger den hine fremmede Selvbedrag der forstyrre den; den tilbagetager den simple Følelse af sig selv, af Naturen og af sin Skaber. Saaledes det muddrede Vand af en Strøm der ødelægger Markene; naar det kommer til at udgyde sig i et lidet Bækken afsides fra dets Løb, saa lægger det sin Dynd i Bunden af sin Seng, tager sin første Klarhed tilbage, og, da det nu er blevet gjennemsigtigt som forhen, speile sig deri foruden dets egne Bredder den grønne Jord og den klare Himmel. Ensomheden bringer ligesaagodt Harmonien imellem det legemlige som den i Sjelen tilbage. Det er i Eneboernes Klasse de Mennesker findes der leve længst; for Exempel

Braminerne i Indien. Kort sagt, jeg anseer den som saa nødvendig for Lyksaligheden i Verden selv, at det forekommer mig umuligt der at nyde en varig Fornøielse af nogen Følelse ligemeget hvilken, eller at indrette sit Forhold efter en stadig Grundsætning, dersom man ikke skaber sig en indvortes Ensomhed, hvorfra vor Mening saare sjelden gaaer ud, og hvor andres sjelden kommer ind. Jeg vil dog ikke sige at Mennesket bør leve aldeles ene: det er formedelst dets Fornødenheder bundet til det hele Menneskekjøn; det skylder da Menneskene sit Arbeide; det er ogsaa i Gjeld til det øvrige af Naturen. Men ligesom Gud har givet Enhver af os Organer, der fuldkommen passe til Elementerne paa den Klode hvor vi leve, Fødder for Jorden, Lunger for Luften, Øine for Lyset, uden at vi skulde kunne omvende Brugen af disse Sandser, har han forbeholdt sig selv, som Livets Skaber, Hjertet der er det fornemste Organ.

Jeg tilbringer min Tid langt fra Menneskene, som jeg har villet tjene, og som have forfulgt mig. Efterat have gjennemstreifet en stor Deel af Europa og nogle Egne af America og Africa,

har jeg opslaaet min Bopæl paa denne lidet be-
boede Ø, hvortil jeg har ladet mig bevæge ved
dens behagelige Lufttemperatur og ved dens En-
somheder. En Hytte jeg har bygt i Skoven
ved Foden af et Træe, en liden ved mine egne
Hænder opryddet Mark, en Flod som løber uden
for min Dør, ere nok til mine Fornødenheder og
mine Fornøjelser. Til Nydelsen heraf føjer jeg
nogle gode Bøger, som lære mig at vorde be-
dre. De lade endnu den Verden selv jeg har
forladt bidrage til min Lykke: de vise mig Skil-
dringer af Lidenskaber som gjøre dens Indvaanere
saa beklagelsesværde, og ved den Sammenligning
jeg gjør mellem deres og min Skjebne, yde de mig
en negativ Lykke. Liig et Menneske der paa en
Klippe staaer reddet fra Skibbrud, betragter jeg
fra min Ensomhed de Storme, der suse i det
Øvrige af Verden; min Hvile selv fordobbles
ved Stormens fjerne Brusen. Nu Menne-
ne ikke mere ere paa min Vei, og jeg ikke mere
paa deres, hader jeg dem ikke mere, jeg beklager
dem. Møder jeg nogen Ulykkelig, saa stræber
jeg at være ham til Hjelp med mine Raad, lige-
som En der vandrer paa Bredden af en Strøm

række Haanden til en Ulykkelig som er i Begreb med at drukne deri. Men jeg har ikkun fundet Uskyldigheden opmærksom paa min Stemme. Naturen kalder forgjeves Resten af Menneskene til sig: Enhver af dem gjør sig et Billede af den, hvilket han iforer sine egne Lidenskaber. Sit hele Liv igjennem forfølger han dette tomme Skyggebillede som leder ham fra rette Vej, og han anklager siden Himlen for den Vildfarelse han selv har dannet sig. Af en stor Mængde Ulykkelige som jeg stundom har forsøgt at bringe tilbage til Naturen, har jeg ikke fundet en eneste som ikke var beruset af sine egne Elendigheder. De hørte mig strax i Begyndelsen med Opmærksomhed i det Haab at jeg vilde hjelpe dem at naae Ære eller Formue; men da de saae at jeg kun vilde lære dem at undvære dem, fandt de mig selv beklagelsesværd da jeg ej vilde løbe efter deres usle Lykke: de spottede mit ensomme Liv; de paastode at de alene vare Menneskene nyttige, og de strøbte at rive mig ind i deres Hvirvel. Men omgaaes jeg med hele Verden, overgiver jeg mig dog til Ingen. Ofte er jeg mig nok til min egen Undervisning. Jeg ef-

tertænker nu i Stilhed mit Livs henrundne Uroligheder, hvorpaa jeg satte saamegen Pris; Protectionerne, Lykken, Nygtet, Vellysterne, og Meningerne forskjellige over hele Jorden. Jeg sammenligner saamange Mennesker som jeg har seet med Hæftighed trættes om disse Hjernespind, og som ikke ere mere til, med Bølgerne i min Flod, som skummende brydes paa Klipperne i dens Seng, og forsvinde for aldrig at komme tilbage. Hvad mig angaaer, saa lader jeg mig roligen føre paa Tidens Flod hen imod det Tilkommendens grændseløse Hav; ved Beskuelsen af Naturens nærværende Harmonier hæver jeg mig til dens Ophavsmand, og haaber i en anden Verden en lykkeligere Bestemmelse.

Uagtet man ikke fra min Eenebolig, som ligger midt i en Skov, seer denne Mængde af Gjenstande, som Høiden af det Sted hvor vi nu ere viser os, findes der dog interessante Udsigter især for en Mand der, som jeg, hellere gaaer tilbage i mig selv end udvider mig udenfor mig selv. Den Flod der rinder ved min Dør gaaer i lige Linie igjennem Skovene, saaledes at den viser mig en lang af Træer med

alleslags Løvverk beskygget Kanal: der er Tatamaker, Ibenholtstræer, og hvad man her kalder Völetræer, Oliventræer og Kaneeltræer; Lunde af Palmetræer oplöfte hist og her deres nögne Stötter, som ere mere end hundrede Fod höie, samt i deres Toppe bære en Krone af Palmegreene, og vise sig over de andre Træer som en Skov der er plantet paa en anden Skov. Desuden findes der Lianer med forskjelligt Løvverk, som, ved at fiette sig fra Træ til andet, danne her Buegange af Blomster, der lange Tapeter af Grønt. Aromatiske Dufte gaae ud fra de fleste af disse Træer og deres Vellugt har saa megen Indflydelse paa Klæderne selv, at man her nogle Timer efterat et Menneske har forladt disse Skove kan lugte paa ham at han har været der. Paa den Aarets Tid da de yde deres Blomster skulde man sige at de vare halv bedækkede med Snee. Ved Sommerens Ende komme adskillige Slags fremmede Fugle ved en ubegribelig Instinct fra ubekjendte Egne paa hiin Side de store Have for at opplukke Frøet af denne Hes Vexter, og lade Glandsen af deres Farver stikke af imod Træernes af Solen brungjörte

Grønne. Saadanne ere, blandt andre, adskillige Slags Papagøier, og de blaae Duer, som her kaldes hollandske Duer. Aberne, der ere boesidende i disse Skove, spøge med hinanden paa deres dunkle Grene, hvorfra de skjelnes ved graat og grønladent Haar og ganske sort Fjæs; nogle hænge sig ved Halen og svæve i Luften; andre springe fra Green paa Green med deres Unger i Armene. Aldrig har der den morderske Bøsse forfærdet disse Naturens fredelige Børn. Man hører der ikkun nogle fra Sydlandene didkomne Fugles Glædesskrig, Sang og Qviddren, som disse Skoves Echo langt borte gjentager. Floden, som brusende rinder imellem Stenene, igjennem Skoven, afbilder hist og her i dens klare Vande Træernes ærværdige Partier af Grønt og af Skygge, ligesom og deres lykkelige Beboeres Lege; tusende Skridt derfra styrter den sig fra forskjellige Høider af Klippen, og danner et chrystalagtigt Vandfald, som i Faldet bryder sig med Brusen og Skummen. Tusende sammenblandede Lyd udgaae fra disse larmende Vande; og ved Vindene adspredte i Skoven, flye de snart langt bort,

snart nærme de sig alle paa eengang og døve En, liig en Domkirkes Klokker. Uden Ophør fornyet ved Vandenes Bevægelse vedligeholder Luften paa denne Flods Bredde, tiltrods for den brændende Sommer, en Grønhed og en Kølighed, som man sjelden finder her paa Øen, selv paa Toppen af Bjergene.

I nogen Afstand herfra er en Klippe, som ligger langt nok borte til at man ikke der døves ved Larmen af Vandfaldet, og nær nok til at man der kan nyde Synet, Kølligheden og den susende Lyd deraf. Vi gik noglegange i den stærke Hede hen og spiste i Skyggen af denne Klippe; Enken de la Tour, Margrete, Virginia, Paul og Jeg. Da Virginia altid indrettede sine, selv de mest almindelige, Handlinger til andres Bedste, spiste hun aldrig paa Marken nogen Frugt uden at lægge dens Kjerner eller Stene i Jorden. "Der kommer i sin Tid, sagde hun, Træer deraf, som vil yde en Vandringsmand eller idetmindste en Fugl Frugter." Da hun engang havde spiist en Papai ved Foden af denne Klippe, saaede hun der Frøet af denne Frugt. Snart opvoxede der adskillige Papaitræer

hvoriblandt var en Hun, det vil sige et Træ som bærer Frugt. Dette kunde ved Virginias Afreise naae hende til Knæet; men da det voxer hurtigen, var det to Aar derefter tyve Fod høit og dets Stamme var i sin øverste Deel omringet af modne Frugter. Da Paul af en Hændelse kom paa dette Sted blev han glad ved at see dette store Træ som var født af et lidet Frø han havde seet sin Veninde plante, men paa samme Tid blev han tilligemed dybt bedrøvet ved dette Vidnesbyrd om hendes lange Fraværelse. De Gjenstande vi idelig see minde os ikke om vort Livs hurtige Fart; umærkeligen ældes de med os; men det er dem vi med eet see igjen, efterat have tabt dem i nogle Aar, som underrette os om det rivende Løb hvormed vore Dages Flod henrinder. Paul blev ligesaa overrasket og ligesaa forundret ved Synet af det store frugtbetyngende Papaitræ, som en Reisende vorder, naar han, efter en lang Fraværelse fra sit Fædreland ikke finder der sine Samtidige igjen, men seer der deres Børn, som han havde forladt ved Moderbrystet, selv at være blevne Husfædre. Snart vilde han fælde det, fordi det gjorde ham den Tids Længde alt

for følelig der var forsvunden siden Virginias Bortreise; smart betragtede han det som et Minde om hendes Velgjørenhed, kyssede dets Stamme, og henvendte til det Ord der vare fulde af Kjerlighed og Savn. Træ, Du hvis Afkom endnu er til i vore Skove, jeg har selv med mere Deltagelse og Ærefrygt seet eder end Romernes Triumfbuer! Gid Naturen, der hver Dag nedbryder Mindesmærkerne om Kongers Ærestyge, vilde i vore Skove vedligeholde Mindesmærkerne om en ung og fattig Piges Velgjørenhed!

Det var da ved Foden af dette Papaitræ, jeg var sikker paa at møde Paul, naar han kom i min Egn. Engang traf jeg ham der overvældet af Tungsindighed, og havde med ham en Samtale, som jeg vil fortælle Dem, ifald jeg ikke er Dem alt for kedsommelig ved mine lange Digressioner, der ere tilgivelige i Betragtning af min Alder og mine sidste Venskabsbevisninger. Jeg vil fortælle Dem den i Form af Dialog, for at De kan dømme om Ynglingens gode naturlige Forstand; Meningen af hans Spørsmaal og af mine Svar vil gjøre Dem

det til en let Sag at skjelne mellem de talende Personer.

Han sagde til mig:

Jeg er meget bedrøvet. Jomfru de la Tour har været borte i to Aar og to Maaneder; og i halvniende Maaned have vi intet Brev faaet fra hende. Hun er riig; jeg er fattig; hun har glemt mig. Jeg har Lyst til at seile herfra; jeg vil reise til Frankrige; der vil jeg tjene Kongen; der vil jeg gjøre Lykke; og Jomfrue de la Tours Grandtante vil give mig hende til Kone, naar jeg er bleven en stor Herre.

Den Gamle.

O min Ven? De har jo sagt mig at De ikke er af god Fødsel?

Paul.

Det har min Moder sagt mig; thi jeg selv veed ikke hvad Fødsel er. Jeg har aldrig mærket at jeg havde mindre deraf end nogen anden, eller at andre havde mere deraf end jeg.

Den Gamle.

Mangel af Fødsel lukker i Frankrige Vejen til store Embeder for Dem. Hvad mere er; De kan ikke engang komme ind i noget Corps af Anseelse.

Paul.

De har tit sagt mig at en af Aarsagerne til Frankriges Storhed var at den ringeste Undersaat der kunde bringe det til Alt, og De har anført mig mange berømte Mænd, der vare komne af de laveste Klasser og havde gjort deres Fædreneland Ære. De vilde altsaa bedrage mit Mod?

Den Gamle.

Min Søn, jeg vil aldrig nedslaae det. Jeg har sagt Dem hvad sandt var i Henseende til de forgangne Tider; men Tingene ere i vore Dage temmelig forandrede; Alt er blevet tilfals i Frankrige; Alt er der nu omstunder et lidet Antal Familiers Arv eller offentlige Stiftelsers Eiendom. Kongen er en Sol som de Store og Collegierne liig Skyer omringe; det er næsten umuligt at en af hans Straaler skulde kunne falde paa Dem. I gamle Dage, da Statsforvaltningen var mindre sammensat, saae man disse Særsyn. Da udviklede Talent og Fortjenester sig allevegne, lig nye Lande, der, efterat være opryddede, frembringe med deres hele Kraft. Men de store Konger der forstaae at kjende og

vælge Menneskene ere sjeldne. Kongerne i Almindelighed gaae kun efter Indskydelse af de Stormænd og de Collegier der omringe dem.

Paul.

Men jeg finder kanskee en Stormand der vil hjelpe mig frem.

Den Gamle.

For at fremhjelpes af de Store, maa man tjene deres Veresyge eller deres Fornsjelser. Det vil aldrig lykkes Dem, thi De er ikke af god Fødsel og De er af retsindig Tænkemaade.

Paul.

Men jeg vil udøve saa skjekke Handlinger, jeg vil være mit givne Ord saa tro, i mine Pligter saa nøiagtig, i mit Venskab saa nidkjer og saa bestandig, at jeg skal fortjene af En af dem at antages i Søns Sted, saaledes som det skete i gamle Dage efter hvad der staaer i de Historier, De har ladet mig læse.

Den Gamle.

O min Ven! Hos Grækerne og hos Romerne, selv i deres Aftagende, bare de Store Ærbødighed for Dyden; men vi have havt en Mængde berømte Mænd i alle Fag, der vare

udgangne af Borgerstanden, og jeg veed ikke at noget stort Huus havde optaget en eneste af dem iblandt sine. Vare vore Konger ikke, saa vilde Dyden i Frankrige for evig være dømt til at blive Plebejer. Som jeg har sagt Dem, de holde den undertiden i Ære, naar de blive den vaer; men nuomstunder kjøbes de Udmærkelser, der vare den forbeholdte, kun for Penge.

Paul.

I Mangel af en Stormand vil jeg søge at behage et Corps. Jeg vil i alle Stykker hylde dets Aand og Meeninger; jeg vil gjøre mig elsket af det.

Den Gamle.

De vil da gjøre ligesom de andre Mennesker. De vil afsige Deres Samvittighed for at naae Lykken?

Paul.

O Nei! Jeg vil aldrig søge uden Sandheden.

Den Gamle.

Istedenfor at gjøre Dem elsket, vil De da just gjøre Dem hadet. Desuden interessere Corpserne sig saare lidet for Sandhedens

Opdagelse. Enhver Mening er de Herskesyge ligegyldig, naar de kun herske.

Paul.

Hvor jeg er ulykkelig! Alt stoder mig tilbage. Jeg er fordømt til at tilbringe mit Liv i ukjendt Slid langt fra Virginia! (Og han sukkede dybt.)

Den Gamle.

Gud være Deres eneste Beskytter, og Menneskeslægten Deres Corps. Vær bestandigen begge dem hengiven. Familier, Corpser, Nationer, Konger have deres Fordomme og deres Lidenskaber; man maa ofte tjene dem ved Laster. Gud og Menneskeslægten fordre kun Dyder af os. Men hvorfor vil De være udmærket fremfor de øvrige Mennesker? Det er en Følelse som ikke er naturlig, thi, havde Enhver den, saa vilde Enhver være i Krigsstilling til sin Nabo. Lad Dem nøie med at opfylde Deres Pligt i den Stilling hvor Forsynet har sat Dem; velsign Deres Skjæbne, som tillader Dem selv at have en Samvittighed og som ikke forbinder Dem til, liig de Store, at sætte Deres Lykke i Smaafolks Omdømme; og liig Smaafolkene

at lade sig træde under Fødder af Stormændene for at have noget at leve af. De er i et Land og i en Forfatning, hvor De ikke for at opholde Livet behøver enten at bedrage eller at smigre, eller at fornedre Dem hvilket de Fleste af dem gjøre der søge Lykke i Europa; hvor Deres Stilling ingen Dyd formener Dem; hvor De ustraffet kan være god, sanddru, oprigtig, oplyst, taalmodig, kydsk, overbærende, gudfrygtig, uden at Deres Dyd, som endnu kun staaer i Blomster, skal falme for Haanlatteren. Himlen har givet Dem Frihed, Sundhed, en god Samvittighed og Venner. Kongerne, hvis Gunst De attraaer, ere ikke saa lykkelige.

Paul.

Ak! Mig fattes Virginia! uden hende har jeg Intet; med hende vilde jeg have Alt. Hun ene er min Fødsel, min Ære og min Lykke. Men siden hendes Tante endelig vil gifte hende med en Mand af stort Navn, saa — med Studering og Bøger bliver man lærd og berømt; jeg vil studere. Jeg vil forhverve mig Kundskaber; jeg vil gavne mit Fædreland dermed, uden at skade Nogen og uden at være afhængig af Nogen;

jeg vil være navnkundig, og min Ære skal Ingen tilhøre uden mig.

Den Gamle.

Min Søn! Talenter ere endnu sjeldnere end Fødsel og Rigdomme; og sikkert have de langt større Værdi, da Intet kan røve dem, og da de overalt skaffe os den almindelige Agtelse; men de koste meget. Man kjøber dem ikke uden ved Fornægtelser af alle Slags, ved en sjelden Ømtfølenhed, der gjør os indvortes og udvortes ulykkelige, ved vore Samtidiges Forfølgelser. Juristen misunder i Frankerige slet ikke Krigerens, eller Krigeren Sømandens Ære; men Alle vil der gaae Dem i Vejen, fordi Alle der sætte en Ære i at have Kløgt. De vil gavne Menneskene, siger De? Men den der lader et Stykke Jord frembringe en Kornneg mere, gjør dem en større Tjeneste, end den der giver dem en Bog.

Paul.

Oh! hun som har plantet dette Papaitræ gjør disse Skoves Indvaanere en nyttigere og behageligere Foræring, end om hun havde givet dem en Bogsamling. (Og i det samme

omarmede han dette Træ, og kyssede det med Henrykkelse.)

Den Gamle.

Den bedste blandt Bøger, hvilken prædiker ikkun Lighed, Venskab, Menneskekjerlighed og Enighed, Evangelium, har i Aarhundredet tjent til Paaskud for Europas Rasenheder. Hvormange offentlige og private Tyrannier udøves endnu i dets Navn paa Jorden? Hvo kan da smigre sig med, at være Menneskene nyttig ved en Bog? Gjenkald Dem hvordan de fleste Philosophers Skjæbne har været, der prædikede Visdom for dem. Homer, der klædte den i saa skjønne Vers, bad om Almisse saalænge han levede. Socrates, som deri gav Athenienserne saa elskværdige Undervisninger ved sine Samtaler og sine Sæder, blev efter Retsform forgiven af dem. Hans ophøiede Lærling Plato blev, af den Fyrste selv der beskyttede ham, sat i Slavestand; og før dem blev Pythagoras, som udstrakte Menneskeheden til Dyrene, levende brændt af Crotoniaterne. Hvad siger jeg? Den største Deel af disse Navne er kommen til os vanhældet ved nogle Satirens Træk som karakteri-

sere dem, da den menneskelige Utaknemmelighed gotter sig over at gjenkjende dem der; og er af de mange En og Andens Hæder kommen reen og uplettet til os, saa er det fordi de der bare dem, levede langt fra deres Samtidiges Selskab; lig hine Støtter som hele og holdne findes i Græciens og Italiens Marker, og som, ved at være begravne i Jordens Skød, have undgaaet Barbarernes Raserie.

De seer da, at, til at vinde Videnskabernes stormfulde Hæder udfordres megen Dyd, og det at være rede til at opoffre sit eget Liv. Troer De i øvrigt, at denne Hæder i Frankrige interesserer de Rige? Jo, de bekymre dem smukt om Videnskabsmænd, hvilke Indsigter skaffe hverken Værdighed i Fædrelandet eller Deel i Statsstyrelsen eller Adgang ved Hoffet. Man forfølger lidet i denne Tidsalder der er ligegyldig for Alt undtagen Formue og Vellyster; men Kundskaber og Dyd lede der ikke til noget udmærket, siden Alt i Staten kan kjøbes med Penge. Tilforn fandt de sikre Belønninger i adskillige Kirke- Øvrigheds- og Statsforvaltnings-Betjeninger; nu hjelpe de kun til at gjøre Bøger. Men

denne Frugt, hvorpaa Verdens Mennesker sætte liden Priis, er altid sin himmelske Oprindelse værdig. Disse Bøger er det i Særdeleshed forbeholdet at give den ubekjendte Dyd Glands, at trøste de Ulykkelige, at oplyse Nationerne og at sige Sandheden til selv Kongerne. Det er uden Modsigelse det høieste Kald hvormed Himlen kan hædre en Dødelig paa Jorden. Hvor er den Mand, der ikke trøster sig over deres Uretfærdighed eller Tilsidesættelse som raade over Lykken, naar han tænker at hans Verk skal gaae fra Aarhundrede til Aarhundrede og fra Nation til Nation som Dæmming imod Vildfarelse og Tyranni; og at der fra Skødet af det Mørke hvor han har levet skal udspringe en Hæder som vil udslette de fleste Kongers, hvis Mindesmærker forgaae i Glemsel trods de Smigrere der ophøie og prise dem?

Paul.

Ak! jeg ønskede ikke denne Hæder uden for at udbrede den over Virginia, og gjøre hende kjer for hele Verden; Men De som har saamange Kundskaber, sig mig om vi faae hinanden til

Ægte? Jeg vilde saa gjerne være lærd, i det mindste for at vide det Tilkommende?

Den Gamle.

Hvo kunde have Lyst til Livet, min Søn, dersom han vidste det Tilkommende? En eneste Ulykke vi forudsee volder os saa mange unyttige Uroligheder! Synet af en uundgaaelig Ulykke vilde forgifte alle de forangaaende Dage. Man bør end ikke alt for dybt prøve det der omringer os; og Himlen, hvilken gav os Evne til at overveje for at vi kunde forudsee vore Fornødenheder, har givet os Fornødenhederne for at sætte Grændser for vor Overveielse.

Paul.

For Penge, siger De, kjøber man i Europa Værdigheder og Æresposter. Jeg reiser til Bengalen og samler Rigdomme for saa at reise til Paris og gifte mig med Virginia. Jeg gaaer ombord.

Den Gamle.

De vilde forlade baade hendes og Deres egen Moder?

Paul.

De har selv givet mig det Raad at reise til Indien.

Den Gamle.

Virginia var dengang her. Men De er nu Deres og hendes Moders eneste Stytte.

Paul.

Virginia vil gjøre dem godt ved sin rige Paarørende.

Den Gamle.

De Rige gjøre ikke gjerne andre godt end dem der gjøre dem Ære i Verden. De have Paarørende som ere langt mere at beklage end Enken de la Tour, som, fordi de ingen Hjelp nyde af dem, opoffre deres Frihed for at faae Brød, og tilbringe deres Liv indsluttede i Klostere.

Paul.

Hvad Europa er for et Land! O Virginia maa komme tilbage. Hvortil behøver hun en rig Paarørende? Hun var saa fornøiet i disse Hytter, saa deilig og saa smykket med et rødt Torklæde eller Blomster om sit Hoved. Kom tilbage Virginia! Forlad dine Palæer og din Storhed. Kom tilbage blandt disse Klipper,

til Skyggen af vore Skove og vore Kokostræer. Ak! Du er kanskee nu ulykkelig." Nu gav han sig til at græde. Min Fader, dølg Intet for mig: kan De ikke sige mig, om jeg faaer Virginia til Kone, saa lad mig idetmindste vide, om hun elsker mig endnu, midt iblandt de store Herrer, der tale med Kongen og besøge hende?

Den Gamle.

O min Ven! jeg er sikker paa at hun elsker Dem, af adskillige Grunde, men især fordi hun er dydig." — Ved disse Ord sprang han mig, henrykt af Glæde, om Halsen.

Paul.

Men troer De at Fruentimmerne ere falske, saadanne som man forestiller dem i de Komedier og i de Bøger, De har laant mig?

Den Gamle.

Fruentimmerne ere falske i de Lande, hvor Mændene ere Tyranner. Voldsomhed frembringer List.

Paul.

Hvorledes kan man være Fruentimmernes Tyranner?

Den Gamle.

Naar man gifter dem bort uden at spørge dem til Raads, en ung Pige med en gammel Mand, Fruentimmer af Følelse med et ligegyldigt Mandfolk.

Paul.

Hvorfor gifter man ikke dem sammen som passe for hinanden, de Unge med Unge, Elskerne med dem de elske?

Den Gamle.

Det kommer af at de fleste unge Mennesker i Frankrige ikke have Formue nok til at gifte sig, og at de ikke faae nok dertil før de vorde gamle. I deres Ungdom forføre de Naboernes Koner; i deres Alderdom formaae de ikke at føste deres egne Koners Opmærksomhed. I deres Ungdom have de bedraget; i deres Alderdom er Raden at bedrages til dem. Det er en af den almindelige Retfærdigheds Modvirkninger, hvilken styrer Verden. En Uret holder der altid en anden Ligevægten. Saaledes tilbringe de fleste Europæere deres Liv i denne dobbelte Uorden, og denne Uorden forøges i et Selskab eftersom Rigdomme dynge sig hos et mindre

Antal Personer. Staten er lig en Have hvor de smaa Træer ikke kunne komme frem ifald der er alt for store, som skygge dem; men der er denne Forskjel, at en Haves Skjønhed kan udspringe af et lidet Antal store Træer, hvorimod en Stats Hæld stedse beroer paa Undersaatternes Mængde og Lighed, og ikke paa et lidet Antal Rige.

Paul.

Men hvad behsves det at være rig for at gifte sig?

Den Gamle.

For at tilbringe sine Dage i Overflod, uden at bestille noget.

Paul.

Og hvorfor skulde man ikke arbeide? Jeg arbeider godt, jeg.

Den Gamle.

Fordi i Europa vanærer Haandarbeide. Man kalder det mekanisk Arbeide. Selv det at dyrke Jorden er det mest ringeagtede af alle. En Kunstner er der meget mere agtet end en Bonde.

Paul.

Hvad? den Kunst der ernærer Menneskene er ringeagtet i Europa? Jeg fatter Dem ikke.

Den Gamle.

Oh! det er ikke muligt for et i Naturens Skød opdraget Menneske at fatte Selskabets Fordærvelser. Man gjør sig en usjagtig Idee om Orden, men ikke om Uorden. Skjønhed, Dyd, Lykke have Forhold; Hæslighed, Last og Ulykke have ingen.

Paul.

De Rige ere da meget lykkelige! Dem møde ingen Hindringer; de kan overøse med Fornøielser dem de elske.

Den Gamle.

De ere største Delen sløve for alle Fornøielser just fordi disse ingen Umage koste dem. Har De ikke erfaret, at den Fornøielse at hvile sig, kjøbes med Træthed; den at spise, med Hunger; den at drikke, med Tørst? Og nu — den at elske og elskes vindes ikkun ved en Mængde Fornægtelser og Offere. Rigdommene tøve de Rige alle hine Fornøjelser ved at forekomme deres Trang. Til den Kedsomhed der følger

paa deres Mættelse kommer det Hovmod der fødes af deres Overflod, og som den mindste Fornægtelse saarer, selv da naar de største Nydelser ikke mere kildre. Tusende Rosers Vellugt behager kun et Øieblik; men den Smerte, en af deres Torne volder, varer længe efter Stikket. Et Onde midt iblandt Fornøjelser er for de Rige en Torn midt iblandt Blomster. For de Fattige derimod er en Fornøjelse midt iblandt Ondt som en Blomst midt iblandt Torne; de nyde den liveligen. Enhver Virkning forøges ved Modsætningen. Naturen har veiet Alt. Hvilken Tilstand, troer De, fortiener Fortrin? Enten naar man har næsten Intet at haabe og Alt at frygte, eller naar man har næsten Intet at frygte og Alt at haabe? Den første er de Riges Tilstand, den anden de Fattiges. Men disse Yderligheder ere lige vanskelige at bære for Menneskene hvis Held bestaaer i Middelvej og i Dyd.

Paul.

Hvad forstaaer De ved Dyd?

Den Gamle.

Min Søn! Du som ved Dine Arbeider ernærer Dine Paarørende, Du behøver ikke at

man skal definere den for Dig. Dyden er en Vold vi gjøre paa os selv til Andres Bedste i den Hensigt at behage Gud ene.

Paul.

O hvor Virginia er dydig! Det er af Dyd hun har villet være rig for at være velgjørende. Det er af Dyd, hun er reist fra denne De: Dyden vil føre hende tilbage." — (Forestillingen om hendes nære Gjenkomst opluede den unge Mands Indbildningskraft, og al hans Urolighed forsvandt. Virginia havde ikke skrevet, fordi hun snart kom. Der behøvedes saa kort Tid til at komme fra Europa med en god Vind. Han opregnede de Skibe, der havde gjort denne Reise af meer end to tusend Mile i mindre end tre Maaneder. Det Skib hvorpaa hun var gaaet ombord vilde ikke bruge mere end to dertil. Bygmesterne vare nuomstunder saa kyndige, og Søefolkene saa dygtige! Han talede om de Anstalter han vilde gjøre til hendes Modtagelse; om den nye Bopæl han vilde bygge; om Fornøjelser og Overraskelser han hver Dag vilde skaffe hende, naar hun var bleven hans Kone. Hans Kone! . . . Denne Forestilling

henrykkede ham.) — "I det mindste, min Fader, sagde han til mig, skal De ikke mere bestille noget uden for Deres Fornøjelse. Da Virginia er riig, faae vi mange Negre der skal arbeide for os. De skal altid være hos os, og ikke have anden Sorg end den at more og forlyste Dem. Og udaf sig selv gik han hen for at meddele sin Familie den Glæde hvoraf han var beruset.

Stor Frygt afløser snart store Forhaabninger. Voldsomme Lidenskaber kaste altid Sjelen i de modsatte Yderligheder. Fra den følgende Dag af kom Paul ofte overvældet af Bedrøvelse, og besøgte mig. Han sagde da: "Virginia skriver mig slet ikke til. Var hun reist fra Europa, saa havde hun meldt mig sin Afreise. Ak! de Rygter der have løbet om hende ere alt for grundede! Hendes Tante har giftet hende med en stor Herre. Kjerlighed til Rigdomme har styrtet hende, som saa mange andre. I hine Bøger, som male Fruentimmerne med saa smukke Farver, er Dyden ikkun Stof til en Roman. Havde Virginia været dydig, saa vilde hun ikke have forladt sin egen Moder og mig. Imedens jeg tilbringer mit Liv med at tænke paa hende,

glemmer hun mig. Jeg græmmer mig, og hun forlyster sig. Ak! denne Tanke styrter mig i Fortvivlelse. Ethvert Arbeide mishager mig; ethvert Selskab kjeder mig. Gud give at der blev erklæret Krig i Indien! Jeg vilde reise derhen for at døe.

Min Søn, svarede jeg ham, det Mod der styrter os i Døden, er ikkun et Øjebliks Mod. Det vækkes ofte ved Menneskenes tomme Tilklap. Der gives et sjeldnere og mere nødvendigt Mod, hvilket giver os Kraft til dagligen, uden Vidner og uden Lovtale, at bære Livets Gjenvordigheder: det er Taalemod. Det stytter sig ikke paa andres Mening eller vore Lidenskabers Indskydelse, men paa Guds Villie. Taalemod er Dydens Mod.

Ak! udbrød han, jeg har da ingen Dyd, alt overvælder mig og styrter mig i Fortvivlelse. — Dyden, tog jeg Ordet, altid eens, bestandig, uforanderlig, er ikke Menneskets Lod. Iblandt saa mange Lidenskaber der tumle os, forvirres og formørkes vor Fornuft; men der gives Fyrtaarne, hvor vi kunne tænde dens Fakkel igien; jeg mener Videnskaberne.

Videnskaberne, min Søn, ere en Himlens Hjelp. De ere Straalerne af hin Visdom som styrer Verden, som Menneskет, indblæst ved en himmelsk Kunst, har lært at fæste paa Jorden. Lig Solens Straaler oplyse de, fryde de, varme de. Det er en guddommelig Ild; ligesom Ilden indrette de hele Naturen til vort Brug. Ved dem forsamle vi omkring os Tingene, Menneskene, Stederne og Tiderne. Det er dem der kalde os tilbage til det menneskelige Livs Regler. De rolige Lidenskaberne; de tilbagetrykke Lasterne; de vække Dyderne ved de ærværdige Exempler af retsindige Folk som de lovprise og hvis stedse hædrede Billeder de vise os. De ere Himlens Døttre, hvilke nedstige paa Jorden for at stille Menneskeslægtens Ulykker. De store Skribenter som de bedande have altid vist sig i de Tider der for ethvert Samfund vare de vanskeligste at udholde, i Barbariets og Fordærvelsens Tider. Min Søn, Videnskaberne have trøstet en uendelig Mængde Mennesker der vare ulykkeligere end Du; Xenophon, der blev forvist fra sit Fædreland efterat have ført titusende Græker did tilbage; Scipio Africanus

trat af Romernes Bagvaskelser; Lucullus af deres Efterstræbelser; Catinat af Hoffets Utaknemmelighed. Grækerne, hvilke vare saa sindrige, havde tilstaaet hver af Musserne, disse Videnskabernes Gudinder, en Deel af vor Forstand til Bestyrelse; vi bør derfor give dem vore Lidenskaber at regjere for at de kunne paalægge dem et Aag og en Tømme. De bør, med Hensyn paa vor Sjels Evner, udøve de samme Forretninger, som Stundgudinderne, hvilke spændte Solens Hesse for og styrede dem.

Læs derfor, min Søn! De Vise der have skrevet før vor Tid ere Reisende der før vi have betraadt Ulykkens Stier, der række os Haanden, og indbyde os at tage Deel i deres Selskab, naar Alt sviger os. En god Bog er en god Ven.

"Ak! udbrød Paul, jeg behøvede ikke at forstaae at læse da Virginia var her. Hun havde ikke studeret mere end jeg; men naar hun saae paa mig og kaldte mig sin Ven, var det mig umuligt at føle Kummer.

"Tilvisse, sagde jeg til ham, er Intet saa behageligt, som en Beherskerinde der elsker os. Qvinden besidder for det meste en let Mun-

terhed der adspreder Mandens Sorg. Hendes Tække byder Betragtningens sorte Skyggebilleder forsvinde. Paa hendes Ansigt throne de søde Yndigheder og Tillid. Hvilken Glæde er ikke bleven mere levende ved hendes Glæde? Hvilken Pande glatter ikke sine Rynker ved hendes Smil? Hvilken Hæftighed modstaaer hendes Taarer? Virginia kommer tilbage med mere Philosophie end Du. Hun falder vist i Forundring over ikke at finde Haven igjen i fuldkommen Stand; hun som, sin Paarørendes Forfølgelser uagtet, langt fra sin Moder og Dig, ikke tænker paa andet end at forskionne den."

Forestillingen om Virginias nære Gjenkomst fornyede Pauls Mod, og førte ham tilbage til hans landlige Syssler. Lykkelig at han midt iblandt sine Lidelser kunde give sit Arbeide en Hensigt der behagede hans Lidenskab!

En Morgen ved Dagbrud — det var den 24 December 1744 — øjnede Paul, idet han stod op, et hvidt Flag der vajede paa Opdagelsens Bjerg. Dette Flag betegnede et Skib, man saae paa Havet. Paul løb til Byen for at faae at vide om det ikke bragte Efterretning fra

Virginia. Han blev der indtil den Havnelods var kommen tilbage, som efter Skik og Brug var gaaen ombord for at indhendte Kundskab derom. Denne Mand kom først tilbage om Aftenen. Han meldte Guvernøren at det signalerede Skib var St. Geran, drægtigt 700 Tønder, ført af en Capitain ved Navn Aubin; at det var et Par Mile borte, og at det ikke før næste Dags Eftermiddag kunde kaste Anker ved Portlouis, om Vinden var gunstig. Der blæste dengang slet ingen. Lodsen leverede Guvernøren de Breve, dette Skib havde bragt med fra Frankrige. Der var et til Enken de la Tour med Virginias Haand. Paul greb det strax, kyssede det med Henrykkelse, lagde det ved sit Bryst, og løb til Vaaningen. Saasnart han langt borte øjnede Familien, hvilken paa Farvelsklippen oppebiede hans Tilbagekomst, holdt han Brevet i Vejret uden at kunne tale; og strax samlede Alle sig hos Enken de la Tour for at høre det læse. Virginia meldte sin Moder, at hun havde fristet megen Mishandling af sin Grandtante, som havde villet gifte hende mod hendes Villie, derpaa gjort hende arveløs.

og endelig sendt hende bort paa en Tid der ikke tillod hende at naae Ile de France før i Orkanernes Aarstid; at hun forgjeves havde forsøgt paa at bøie hende ved at forestille hende hvad hun skyldte sin Moder og den første Alders Vaner; at hun af hende var bleven behandlet som en afsindig Pige, hvis Hoved var fordærvet ved Romaner; at hun nu kun havde Følelse for den Lyksalighed at see og omfavne sin kjære Familie igjen og at hun samme Dag havde tilfredsstillet denne brændende Længsel, dersom Capitainen havde tilladt hende at gaae ombord paa Lodsens Baad; men at han havde modsat sig hendes Afreise paa Grund af Landets Afstand og de store Bølger, der, Stilten uagtet, herskede der ude i rum Søe

Neppe var dette Brev blevet læst, før hele Familien henrykt af Glæde udbrød: "Virginia er kommen!" Herskab og Tyende, Alle omfavnede hinanden. Enken de la Tour sagde til Paul: "Min Søn, gaae hen og underret vor Nabo om Virginias Ankomst." Strax tændte Domingo en Fakkel af Rondetræ, og Paul og han gave sig paa Vejen til min Vaaning.

Klokken kunde være Ti om Aftenen. Jeg havde nys slukt min Lampe og lagt mig, da jeg, igjennem min Hyttes Tralværk, saae et Lys i Skoven. Kort derpaa hørte jeg Pauls Stemme, der kaldte paa mig. Jeg staaer op; og neppe var jeg paaklædt, før Paul, udenfor sig selv og ganske aandepusten, springer mig om Halsen og siger: "Kom, kom, Virginia er her. Lad os gaae til Havnen; Skibet kaster der Anker ved Dagens Frembrud!"

I Øieblikket begave vi os paa Reisen. Da vi gik igjennem det lange Bjergs Skove, og allerede vare paa den Vei der fører fra Pampelmusserne til Havnen, hørte jeg En gaae bag os. Det var en Neger der nærmede sig med stærke Skridt. Saasnart han havde naaet os, spurgte jeg ham hvorfra han kom og hvorhen han gik med saa stor Iil. Han svarede mig: "Jeg kommer fra det Qvarteer af Øen der kaldes Guldstovet; man har sendt mig til Havnen for at underrette Guvernøren om at et Skib fra Frankrige har kastet Anker ved Ambrasen. Det skyder med Kanoner, for at bede om Hjelp; thi

Havet er saare oprørt." Efterat han havde sagt dette gik han uden Ophold videre.

Jeg sagde nu til Paul: "Lad os gaae hen til Guldstøvets Qvarteer for at møde Virginia; der er ikkun halvanden Miil dertil." Vi gave os da paa Veien imod Nordkanten af Øen. Det var en dræbende Hede. Maanen var opstaaet; man saae omkring den tre store sorte Ringe; Himlen var rødsomt mørk. Man skjelnede ved idelig Lyn lange Rækker af tykke, sorte, lavt svævende Skyer, som dyngede sig hen imod Midten af Øen, og kom fra Havet med en stor Hurtighed, uagtet man ikke følede mindste Vind paa Landjorden. Paa Veien troede vi at høre Tordenen rulle; men da vi opmærksomt lyttede, opdagede vi at det var Kanonskud som Ekkoerne gjentoge. Disse fjerne Skud, forenede med Synet af en stormfuld Himmel, indjoge mig Gysen. Jeg kunde ikke tvivle paa at det var Nødssignaler fra et Skib i Begreb med at gaae til Grunde. En halv Time efter hørte vi slet ingen Skud mere; og denne Taushed forekom mig endnu mere forfærdelig end den sørgelige Larm der var gaaen foran den.

Vi fremskyndte vore Skridt uden at sige et Ord, og uden at torde meddele hinanden vor Uroelighed. Henimod Midnat kom vi ganske sødte til Strandbredden i Guldstsvets Qvarteer. Bølgerne brød sig der med en forfærdelig Bragen; de bedækkede dens Klipper og dens jevne Steder med blændendehvidt Skum og Ildgnister. Ihvor mørkt det var, skjelnede vi, ved Hjelp af disse phosphoriske Lysninger, Fiskerbaadene hvilke man havde trukket langt op paa Sandet.

I nogen Afstand derfra saae vi, ved Indgangen til Skoven, en Ild, omkring hvilken endeel af Indvaanerne havde forsamlet sig. Vi begav os did for at hvile os der indtil det blev Dag. Imedens vi sad ved denne Ild, fortalte En af Indvaanerne os at han den Eftermiddag havde seet i rum Søe et Skib som Strømmen førte hen imod Øen; at Natten havde unddraget det for hans Syn; at han to Timer efter Solens Nedgang havde hørt skyde med Kanon for at faae Hjelp; men at Havet havde været saa oprørt, at man ingen Jolle havde kunnet sætte ud for at gaae til Skibet; at han kort derpaa

troede at have seet dets Lygter tændte, og at han, i saa Fald, frygtede for at Skibet, hvilket var Strandbredden saa nær, ikke var gaaet ind imellem Landet og den lille Ambrase, men havde taget denne for Kanonkilen, som de Skibe stryge tæt forbi der komme til Portlouis; at, om saa var, hvilket han imidlertid ej kunde indestaae for, saa var dette Skib i største Fare. En anden Indvaaner tog Ordet og sagde, at han adskillige Gange havde gjennemseilet den Kanal der skiller Ambrasen fra Kysten; at han havde peilet den; at dens Ankergrund var saare god, og at Skibet der var fuldkommen sikkert som i den bedste Havn. "Jeg vilde sætte min hele Formue paa det, lagde han til, og jeg vilde sove der ligesaa rolig som i Land." En tredie Indvaaner sagde, det var umuligt at dette Skib kunde komme ind i denne Kanal, hvor Baadene neppe kunde seile. Han forsikrede at han havde seet det ankre paa hin Side Ambrasen, saa at det, om Vinden i Morgenstunden reiste sig, vilde være i Stand til at naae rum Sø eller Havn. Andre Indvaanere yttrede andre Meninger. Imedens de indbyrdes

kivedes, iagtoge Paul og jeg en dyb Taushed. Vi bleve der indtil Dagens første Anbrud; men Himlen var alt for lidet klar, til at man skulde kunne skjelne nogen Gjenstand paa Havet, hvilket desuden var bedækket af tyk Taage; vi skimtede paa det vide Hav ikkun en mørk Sky som man sagde os var Ambraøen der ligger en halv Fjerdingvei fra Kysterne. Man saae i denne skumle Dag ikke andet end Pynten af den Strandbred hvorpaa vi vare, og nogle Bjergtoppe i det Inderste af Øen, hvilke fra Tid til anden viste sig imellem de omsvævende Skyer.

Henimod Klokken syv om Morgenen hørte vi i Skoven en Lyd af Trommer; det var Guvernøren de la Bourdonnais, der kom til Hest i Følge af et Detaschement Soldater væbnede med Flinte og af et stort Antal Indvaanere og Negre. Han opstillede sine Soldater paa Strandbredden og befalede dem at give Ild med deres Geværer Alle paa eengang. Neppe havde de givet Salven, før vi saae paa Havet et Glimt hvorpaa strax fulgte et Kanonskud. Vi dømte at Skibet var i liden Afstand fra os, og vi løb Alle til den Kant hvor vi havde seet dets Signal.

Vi øjnede da, igjennem Taagen, Skroget og Raaerne af et stort Skib. Vi vare det saa nær at vi, Bølgernes Brusen uagtet, kunde høre den Høistbefalendes Pibe, og Matroſernes tregange gjentagne Raab leve Kongen! thi dette er de Franſkes Raab i yderſte Fare ligeſom i ſtor Glæde; ſom om de, i Fareren, kaldte deres Fyrſte til Hjelp eller ſom om de da vilde bevidne ham at de ere rede til at døe for ham.

Fra det Øjeblik af Saint-Geran ſaae os i Begreb med at hjelpe, holdt det ikke op at løsne et Kanonſkud hvert tredie Minut. Herr de la Bourdonnais lod tænde ſtore Baal hiſt og her paa Strandbredden, og ſendte til Indvaanerne i Nabolaget efter Levnetsmidler, Planker, Kabeltoug, og tomme Tønder. Man ſaae ſnart en Skare af dem komme, ledſaget af deres Negre ſom bar Fødevarer og Tougverk. De kom fra Plantagerne i Guldſtøvets, Flagues, og Rempart flodens Egne. En af de ældſte blandt diſſe Indvaanere nærmede ſig Guvernøren med diſſe Ord: Herre, man har hele Natten hørt dumpige Lyd i Bjerget; i Skovene bevæge Bladene ſig uden at det vinder; Havfuglene flygte

til Landet; Alle disse Tegn bebude sikkert en Orkan. — "Nu vel! mine Venner, svarede Guvernøren, vi ere beredte derpaa, og Skibet er det vist ogsaa."

Virkelig spaaede Alt en nær Orkans Komme. De Skyer man saae i Zenith vare i deres Middelpunkt rædsomt sorte og paa Kanterne kobberfarvede. Luften gjentog Skrigene af Søsvaler, Maager og en Mængde andre Søfugle, som, uagtet Atmosfærens Dunkelhed, kom fra alle Kanter af Horisonten og søgte Tilflugtssted paa Øen.

Henimod Klokken ni om Morgenen hørte man fra Søekanten forfærdelige Lyd, som om Vandstrømme, blandede med Tordenskrald, havde rullet fra Bjergenes Top. Alle raabte: "Der har vi Orkanen!" og i et Øieblik borttog en rædsom Hvirvelvind den Taage der bedækkede Ambraøen og dens Kanal. Saint Geran viste sig nu klarligen, med sit af Folk belæssede Dæk, sine Raaer og sine Mærser samlede paa det øverste Dæk, Flaget heiset, fire Kabbeltoug paa dets Fordeel og et Grundtov paa dets Bagdeel. Det havde kastet Anker imellem Ambraøen og

Landet paa denne Side af den Ring af Skiær som omgiver Ile de France og som det var kommet igjennem paa et Sted hvor intet Skib før havde gaaet. Det vendte sin Fordel imod de fra det vide Hav kommende Bølger og ved hver Vandvaage der trængte ind i Canalen hævede dets Forstavn sig heel saa at man saae dens Kjøl i Luften; men Bagstavnen, som ved denne Bevægelse var kommen til at dykke, forsvandt for Øjet, lige til Speilet, som om den var gaaet til Grunde. I denne Stilling da Vind og Hav kastede det til Land, var det lige umuligt at komme ud ad samme Vej ad hvilken det var kommet ind, og at kappe Tougene, for at drives ind paa Strandbredden hvorfra det var adskilt ved høje Grunde besaaede med Skjær. Hver Vaage der kom og brød sig paa Kysten, gik brusende frem indtil det Inderste af Bugten, og kastede derfra Stene meer end halvhundrede Fod op i Landet; naar den derpaa trak sig tilbage, opdagede den et stort Strøg af Strandbreddens Leje, hvis Stene den rullede med en hæs og fæl Larm. Oprørt af Vinden steeg Havet med hvert Øjeblik, og hele den ovenomtalte Kanal var ik-

kun et uhyre Tæppe af hvidt Skum gjennemskaaret af sorte og dybe Bølger. Dette Skum samlede sig i det Inderste af Bugten i meer end ser Fods Høide, og Vindene som feiede dets Overflade bar det over den steile Del af Strandbredden meer end en Fjerdingvei op i Land. Af dets hvide og utallige Flokker, som joges horisontalt lige til Bjergenes Fod, skulde man have sluttet at det var et Sneefog der fremgik af Havet. Horisonten viiste alle Tegn paa en lang Storm; Havet syntes der sammenblandet med Himlen. Derfra udbrod uden Ophør rødsomme Skyer, som med Fuglenes Hurtighed gjennemfoer Zenith, imedens andre der stod ubevægelige som store Klipper. Man saae intet blaat Partie af Himlen; ikkun et olivenfarvet og blegt Skin oplyste alle Jordens, Havets og Himlenes Gjenstande.

Under Skibets Slingringer indtraf det man frygtede. Fordelens Kabbeltov brækkedes; og da det ikke holdtes tilbage uden ved en eneste Pertline blev det kastet paa Klipperne en halv Kabbellængde fra Strandbredden. Alle udstødte et

Smertens Skrig. Paul vilde styrte sig i Søen, da jeg greb ham i Armene, og sagde til ham: "Min Søn, vil du da døe?" "Jeg vil komme hende til Hjelp, udbrød han, eller døe!" Da Fortvivlelse røvede ham Fornuften, saa bandt Domingo og jeg, for at forebygge hans Undergang, et langt Reb til hans Belte og tog fat i en af dets Ender. Nu nærmede Paul sig Saint-Geran, snart svømmende, snart vandrende paa Skjærene. Nogle gange havde han Haab om at naae det; thi Havet lod under disse uregelmæssige Bevægelser Skibet næsten paa det Tørre, saaledes at man havde kundet gaae det rundt: men snart vendte det med ny Rasenhed tilbage og bedækkede det med uhyre Vandvaager som hævede Kjølens hele Fordeel i Vejret, og kastede saare langt ind paa Strandbredden den ulykkelige Paul med Benene i Blod, med synderknust Bryst, og halvdød. Neppe var Ynglingen kommen til sig selv igjen, før han reiste sig og med ny Ild vendte tilbage ad Skibet, som Havet imidlertid ved skrækkelige Stød aabnede. Hele Mandskabet mistvivlede nu om Redning og styrtede sig hobevis i Havet paa Raaer,

Planker, Hønsebure, Borde og Tønder. Da saae man en Gjenstand der fortjener evig Medfølelse: en ung Pige stød paa Galleriet af Saint Gevans Bagstavn og udstrakte sine Arme mod ham som gjorde sig saa megen Umage for at naae hende. Det var Virginia. Hun havde kjendt sin Elsker paa hans uforfærdede Mod. Synet af denne elskværdige Person, der var udsat for saa skrækkelig en Fare, fyldte os med Smerte og Fortvivlelse. Med ædel og rolig Mine gjorde Virginia Tegn til os med Haanden som om hun sagde os et evigt Farvel. Alle Matroserne havde kastet sig i Havet. Der var ikkun een tilbage paa Dækket; han var ganske nøgen, og seenefuld som Hercules. Han nærmede sig ærbødigen Virginia: vi saae ham kaste sig for hendes Fødder og endog forsøge paa med Magt at tage Klæderne af hende; men hun stødte ham med Værdighed tilbage og vendte Øjet fra ham. Man hørte strax disse gjentagne Skrig af Tilskuerne: "Redd hende, redd hende! forlad hende ikke!" Men i samme Øieblik væltede et Vandbjerg af en forfærdelig Størrelse ind imellem Ambraxen og Kysten, og nærmede sig brusende Skibet som den truede med

sine sorte Sider og skummende Toppe. Ved dette skrækkelige Syn sprang Matrosen allene ud i Havet; og Virginia, som saae Døden unddgaaelig, lagde den ene Haand paa sine Klæder, den anden paa sit Hjerte, opløftede rolige Blik og liguede en Engel der svinger sig til Himlene.

Rædsomme Dag! Ak! Alt blev opslugt. Bølgerne kastede langt op paa Land en Deel af Tilskuerne, som Menneskeligheds Følelse havde bragt til at gaae hen imod Virginia, saavelsom den Matros der vilde have reddet hende ved Svømmen. Undsluppen en næsten vis Død nedknælede denne Mand i Sandet med disse Ord: "Gud! Du har reddet mit Liv; men jeg havde med Glæde opoffret det for denne værdige Pige, der ikke vilde afklæde sig som jeg." Domingo og jeg trak den ulykkelige Paul tilbage af Bølgerne; han var uden Bevidsthed og Blodet styrtede ud igjennem hans Mund og Øren. Guvernøren gav ham i Chirurgernes Hænder; og vi paa vor Side søgte langs med Strandbredden at opdage om Havet vilde der opkaste Virginias Liig; men da Vinden pludselig havde vendt sig, som det gaaer i Orkanerne, havde vi den Kummer at

tænke, at vi end ikke skulde kunne imod denne ulykkelige Pige opfylde Begravelsens Pligter. Vi forlode dette Sted, nedbøjede af Forfærdelse, Alle saarede ved Tanken om et eneste Tab ved et Skibbrud hvor en stor Mængde var omkommen, og hos de Fleste frembragte saa dydig en Piges saa sørgelige Endeligt Tvivl paa et Forsyns Tilværelse; thi der gives saa rædsomme og saa lidet forskyldte Ulykker, at selv den Vises Haab rystes derved.

Imidlertid havde man bragt Paul, som begyndte at komme til sig selv igjen, til et Huus i Nabolaget, indtil han kunde føres til sin Vaaning. Jeg gik tilbage med Domingo for at forberede Virginias Moder og dennes Veninde paa denne sørgelige Begivenhed. Da vi vare ved Indgangen til Latanslodens Dal, sagde nogle Negre os at Havet opkastede mange Stykker af Skibet i Baien ligeoverfor. Vi gik did ned; og en af de første Gjenstande der paa Strandbredden faldt mig i Øjnene var Virginias Liig. Hun var halvbedækket med Sand i den Stilling hvori vi havde seet hende døe. Hendes Træk vare ikke kjendelig forandrede. Hendes Øjne vare

lukkede; men Rolighed var endnu paa hendes Pande: og Dødens blege Violer blandede sig paa hendes Kinder med Bluefærdighedens Roser. En af hendes Hænder hvilede paa hendes Klæder; og den anden, som hun holdt paa sit Bryst, var fasteligen lukket, og stivnet. Jeg udvristede deraf med Møje en liden Æske: men hvor forundret blev jeg, da jeg saae at det var det Billede, hun havde lovet Paul aldrig at lade bortkomme saa længe hun levede! Ved dette sidste Beviis paa denne ulykkelige Piges Kjærlighed græd jeg bitterligen. Domingo slog sig for Brystet og udbrød i Jammerskrig. Vi bar Virginias Liig hen i en Fiskerhytte, hvor vi gav det i nogle fattige malabarske Fruentimmers Varetægt, hvilke paatoge sig at vaske det.

Imedens de sysselsatte sig med denne sørgelige Pligt, vandrede vi skjelvende op til Vaaningen. Vi fandt der Enken de la Tour i Bøn under Forventning af Tidende fra Skibet. Saasnart Enken de la Tour blev mig vaer, udbrød hun: "hvor er min Datter? min kjære Datter? mit Barn?" Da hun, efter min Taushed og mine Taarer, ikke kunde tvivle om sin Ulykke,

blev hun med eet angreben af smertelig Trangbrystighed og Hjerteangst; man hørte af hende kun Suk og Hulken. Margrethe udbrød: "Hvor er min Søn? Jeg seer ikke min Søn;" og faldt i Afmagt. Vi ilede hende til Hjelp; og, da vi havde bragt hende til sig selv igjen, forsikkrede jeg hende, at Paul var i Live og at Guvernøren lod bære Omsorg for ham. Hun syssselsatte sig nu blot med sin Veninde, der fra Tid til anden faldt i Besvimelser. Enken de la Tour tilbragte hele Natten i disse grusomme Lidelser; og af deres Varighed har jeg indseet at ingen Smerte kunde lignes med Modersmerten. Naar hun fik Bevidstheden igjen, opsendte hun faste og mørke Blik til Himlen. Forgjeves trykkede hendes Veninde og jeg hendes Hænder med vore, forgjeves kaldte vi hende med de ømmeste Navne; hun syntes Intet at føle ved disse Beviis paa vor gamle Hengivenhed, og der fremgik af hendes beklemte Bryst ikkun dæmpede Suk.

Om Morgenen bragte man Paul henstrakt i en Bærestol. Han var igjen kommen til sig selv; men han kunde ikke fremføre et Ord. Hans Sammenkomst med hans Moder og Enken de la Tour,

den jeg i Forstningen havde frygtet for, frembragte en bedre Virkning end alle de Omhyggeligheder jeg hidtil havde anvendt. En Straale af Trøst viste sig paa de to ulykkelige Mødres Ansigt. De satte sig hver ved sin Side af ham, toge ham i deres Arme, kyssede ham; og deres Taarer, som deres umaadelige Kummer indtil da havde standset, begyndte at rinde. Paul blandede snart sine dermed. Da Naturen saaledes var trøstet hos disse tre Ulykkelige, afløste en lang Bedøvelse deres Smertes krampagtige Tilstand, og skjænkede dem en lethargisk Hvile der virkelig lignede Dødens.

Herr de la Bourdonnais lod mig hemmelig vide, at Virginias Liig efter hans Befaling var blevet bragt til Staden, og at man derfra vilde føre det hen i Pampelmusernes Kirke. Jeg gik strax ned til Portlouis hvor jeg fandt Indvaanere fra alle Egne af Øen samlede for at bivaane hendes Ligbegængelse, som om Øen i hende havde tabt det Dyrebareste den havde. I Havnen havde Skibene deres Maaer paa Kors, deres Flag heiste i Skiov, og Kanonskud løsnedes langsomt efter hinanden. Grenaderer aabnede Liigføl-

gets Tog. De holdt deres Bøsser ned; fra deres med langt Flor behængte Trommer lød ikkun Sørgetoner, og man saae Mismod malet i hine Krigeres Træk, som i saamange Kampe uden at skifte Ansigt havde trodset Døden. Otte af Dens hæderligste unge Piger, klædte i Hvidt og med Palmer i Haanden, bare deres dydige Systers Liig bedækket med Blomster. Derpaa fulgte et Chor af smaa Børn som sang Hymner: efter dem kom alle de anseeligste af Indvaanerne og af Staben, efter denne gik Guvernøren, og endelig Folkeskaren.

Alt det havde Dens Regjering foranstaltet for at yde Virginias Dyd nogen Ære. Men da hendes Liig var kommet til Foden af dette Bjerg, blev, ved Synet af disse Hytter hvis Held hun saalænge havde skabt og som hendes Død nu fyldte med Fortvivlelse, hele Sørgehøitideligheden bragt i Uorden, Hymnerne og Sangene standse; man hørte paa Sletten kun Suk og Hulken. Man saae Hobe af unge Piger løbe til fra de omliggende Huse, for at lade Tørklæder, Paternosterbaand og Blomsterkrandse berøre Virginias Kiste, imedens de selv paakaldte hende

som en Helgen. Mødrene bade Gud om en Datter, som hende; Ynglingerne om saa bestandige Elskerinder; de Fattige om saa ym en Veninde; Slaverne om saa god en Herskerinde.

Da hun var kommen til sit Begravelsessted, satte Negerinder fra Madagaskar og Caffrer fra Mosambik Kurve med Frugter rundt om hende, og hængte Stykker af Stof paa Træerne i Nærheden, efter deres Lands Skik. Indianerinder fra Bengalen og den Malabarske Kyst bragte Bure fulde af Fugle, hvilke de over hendes Lig gave Friheden; saamegen Deel toge alle Folkefærd i Tabet af en elskværdig Gjenstand, og saa saare stor er den ulykkelige Dyds Magt, at den samler alle Religioner om sin Grav!

Man maatte sætte Vagt ved Graven, og derfra bortjage nogle fattige Indvaaneres Døttre, som med al Magt vilde kaste sig deri, da de sagde, at de ingen Trøst mere havde at vente i Verden, og at dem ikke var levnet andet end at dse med hende, som havde været deres eneste Velgjørerinde.

Man jordede hende ved den østlige Side af Pampelmusernes Kirke, ved Foden af en Bam-

husrørs Lund, hvor hun, naar hun med sin Moder og Margrete kom til Messen, gjerne hvilede sig ved Siden af ham, hun dengang kaldte sin Broder.

Ved Ligfølgets Tilbagetog steg Herr de la Bourdonnais hid op tilligemed en Deel af hans talrige Suite. Han tilbød Enken de la Tour og hendes Veninde al den Hjelp der beroede paa ham. Han udtrykkede sig med faa Ord, men med Uvillie imod hendes unaturlige Tante, og nærmede sig Paul, hvem han sagde Alt det han troede kunde tjene til at trøste ham. "Jeg ønskede, sagde han til ham, Deres Families Held: Gud er mit Vidne derpaa. Min Ven, De maa reise til Frankrige; jeg vil der skaffe Dem i Tjenesten. I Deres Fraværelse skal jeg bære Omsorg for Deres Moder som om det var min egen." Og idetsamme rakte han ham Haanden; men Paul trak sin tilbage, og vendte Hovedet bort for ikke at see ham.

Hvad mig angaaer, saa blev jeg i mine ulykkelige Veninders Vaaning for at yde dem

saavelsom Paul al den Hjelp jeg formaaede. Efter tre Ugers Tid var Paul istand til at gaae; men hans Kummer syntes at stige i samme Forhold som hans Legeme igjen tiltog i Kræfter. Han havde ikke Følelse for noget; hans Blik vare udslukkede, og han svarede Intet paa alle de Spørgsmaal man gjorde ham. Enken de la Tour, som stod paa Gravens Rand, sagde ofte til ham: "Min Søn, saalænge jeg seer Dig, vil jeg troe at see min kjære Virginia." Ved Navnet Virginia sprang han op og fløi fra hende uden at ændse Raabene af hans Moder som kaldte ham tilbage til hendes Veninde. Ene begav han sig hen i Haven og satte sig ved Foden af Virginias Kokostræ med Øjnene fæstede paa hendes Kilde. Den af Guvernørens Chirurger der havde baaret størst Omsorg for ham og for disse Fruentimmer, sagde os, at for at udrive ham af hans sorte Melankolie maatte man lade ham gjøre alt hvad ham behagede uden i nogen Maade at være derimod; at dette var det eneste Middel til at overvinde hans haardnakkede Taushed.

Jeg besluttede at følge hans Raad. Saasnart Paul følede at han havde faaet lidt Kræf-

ter igjen, blev den første Brug han gjorde af dem, at forlade Vaaningen. Da jeg ikke tabte ham af Syne, gav jeg mig paa Veien efter ham, og sagde til Domingo at han skulde tage Levnetsmidler med og ledsage os. Efterhaanden som den unge Mand nedsteg af dette Bjerg, syntes hans Glæde og hans Kræfter at gjenfødes. Han gik i Førstningen ad Pampelinussernes Vei; og da han var nærved Kirken, i Bambusrørenes Allee, dreiede han til højre til det Sted hvor han saae frisk opkastet Jord: der nedknælede han, løftede Øinene imod Himlen og holdt en lang Bøn. Hans Fremgangsmaade syntes mig at være et godt Varsel for hans Fornufts Tilbagekomst, siden dette Tegn paa Tillid til det høieste Væsen viiste at hans Sjel begyndte sin naturlige Virksomhed igjen. Domingo og jeg lagde os efter hans Exempel paa Knæ, og bad tilligemed ham. Derpaa reiste han sig, og tog sin Vei imod Nordkanten af Øen uden at lægge meget Mærke til os. Da jeg vidste at det var ham ubekjendt ikke alene hvor man havde jordet Virginias Liig, men endog om det var kommet op fra Havet, spurgte jeg ham hvorfor han havde

været henne at bede til Gud ved Foden af disse Bambusrør; han svarede mig: "Vi har saa tit været der!"

Han fortsatte sin Vei lige til Indgangen af Skoven, hvor Natten overraskede os. Der formanede jeg ham ved mit Exempel til at nyde nogen Føde; derpaa sov vi i Græsset ved Foden af et Træ. Næste Dag troede jeg at han vilde bestemme sig til at gaae tilbage. Virkelig betragtede han nogen Tid paa Sletten Pampelmussernes Kirke med dens lange Tilgange af Bambusrør, og gjorde nogle Bevægelser som om han vilde vende did tilbage; men med eet gik han dybt ind i Skoven, og styrede bestandig sin Vei mod Norden. Jeg opdagede hans Hensigt, og stræbte forgjeves at drage ham derfra. Vi naaede midt om Dagen Guldstovets Qvarteer. Han foer iilsom ned til Bredden af Havet ligeoverfor det Sted hvor St. Geran var gaaet til Grunde. Ved Synet af Ambraøen og dens Canal, nu glat som et Speil, udbrød han: "Virginia, min kjære Virginia!" og faldt strax i Afmagt. Domingo og jeg bare ham ind i det Inderste af

Skoven, hvor vi med megen Møie bragte ham til Live igjen. Saasnart han var kommen til sig selv, vilde han vende tilbage til Bredden af Havet; men da jeg bønfaldt ham om ikke at fornye sin og vor Smerte ved saa grusomme Erindringer, tog han en anden Vei. Kort sagt, i en Tid af otte Dage indfandt han sig paa alle de Steder hvor han havde været med sin Barndoms Veninde. Han gjennemløb den Stie ad hvilken hun var gaaet hen og havde bedet om Naade for Slavinden ved den sorte Flod; han saae derpaa igjen Bredderne af de tre Brysters Flod, hvor hun havde sat sig da hun ikke kunde gaae mere, og den Deel af Skoven hvor hun var faret vild. Alle de Steder der mindede om hans Elskedes Uroligheder, Lege, Maaltider, Velgjørenhed, det lange Bjergs Flod, mit lille Huus, Vandfaldet i Nærheden, det Papajtræ hun havde plantet, de Græspladser hvor hun holdt af at løbe, Skovens Korsveje hvor hun saa gjerne sang, fremkaldte vexelviis hans Taarer; og de samme Ekkoer der saa ofte havde gjenlydt af deres fælles Glædesskrig gjentoge nu kun disse smertelige Ord: "Virginia, min kjere Virginia!"

Under dette vilde og omvankende Liv faldt hans Øjne ind, hans Hud blev gulsl, og hans Helbred forværredes mere og mere. Overbeviist om at Følelsen af vore Ulykker fordobbles ved Erindringen af vore Glæder og at Lidenskaberne voxe i Ensomhed, besluttede jeg at bringe min ulykkelige Ven bort fra de Steder der gjenkaldte ham Erindringen af hans Tab og at forflytte ham til en Kant af Øen hvor der var megen Adspredelse. I dette Øjemed førte jeg ham til de beboede Høie af Villiams Qvarteeret hvor han aldrig havde været. Agerdyrkning og Handel udbredede dengang paa Øen megen Bevægelse og Handel. Der var Tømmermænd som omhuggede Træerne; og andre som savede dem i Bræder; Vogne rullede frem og tilbage ad Veiene; store Hobe af Øren og Heste græssede paa de vidtløftige Græsgange, og Marken var besaaet med Vaaninger. Jordbundens høie Beliggenhed tillod der paa endeel Steder Dyrkelsen af adskillige Slags europæiske Vexter. Man saae der hist og her Hveden paa Sletten Tapetserier af Jordbærplanter i Skovenes Aabninger, og Rosenhækker langs med Veiene. Luftens Kjølighed,

som gav Nerverne Spending, bidrog endog der til de Hvides Sundhed. Fra disse Høie, der laae henimod Midten af Øen og vare omringede af Skove, saae man hverken Havet eller Portlouis eller Pampelmusernes Kirke eller det mindste der hos Paul kunde gjenkalde Erindringen af Virginia. Bjergene selv som fra Portlouis Side viste adskillige Grene, frembyde fra Villiams-Sletternes Side kun et langt Forbjerg, i lige og snorret Linie, hvorfra hæve sig endeel lange Piramyder af Klipper hvor Skyerne forsamle sig.

Til disse Sletter førte jeg da Paul hen. Jeg holdt ham uophørligen i Virksomhed, vandrede med ham i Sol og i Regn, om Dag og om Nat, ledede ham med Forsæt vild i Skoven, i de oprydede Strøg, og paa Markene for ved Legems-Arbeider at adsprede hans Sind, og at udeholde hans Betragtninger ved hans Ubekjendtskab med det Sted vi vare paa og den Vei vi havde taget. Men en Elskers Sjel finder allevegne Sporene af den Elskede. Hverken Nat eller Dag, hverken Ensomhedernes Stille eller Vaaningernes Larm, end ikke Tiden hvilken

tager saa mange Erindringer bort med sig, kan holde ham derfra. Saaledes bevæges den af Magneten rørte Naal forgjeves; saasnart den igjen kommer i Hoile, dreier den sig imod den Pol der tiltrækker den. Naar jeg spurgte Paul der var forvildet midt paa Villiams-Sletterne: "Hvor skal vi nu gaae hen?" vendte han sig imod Norden med de Ord: "See, der er vore Bjerge; lad os vende did tilbage."

Jeg saae grant at alle de Midler jeg forsøgte for at adsprede ham vare spildte, og at jeg ikke havde anden Udvei tilbage end at angribe hans Lidenskab selv og derpaa anvende min svage Fornufts hele Styrke. Jeg svarede ham derfor: ja see der de Bjerge hvor vor kjere Virginia boede, og see der det Portræt, Du havde givet hende og som hun døende bar paa det Hjerte, der til sit sidste Øieblik slog for Dig. Jeg viiste nu Paul det lille Portræt, han ved Bredden af Kokostræernes Kilde havde givet Virginia. Ved dette Syn fremlyste en sørgelig Glæde i hans Blik. Han greb begjerlig med sine svage Hænder dette Billede, og lagde det til sine Læber. Nu blev

hans Bryst tungt, og i de halv blodige Øjne standsede Taarerne uden at kunne rinde. Jeg sagde til ham: "Min Søn, hør mig som er Din Ven, som var Virginias, og som, midt i eders Forhaabninger, ofte stræbte at befæste eders Fornuft imod Livets uforudseete Vanheld. Hvad begræder du saa bitterlig? Er det Din egen Ulykke? eller er det Virginias?

Din Ulykke? Ja, tilvisse er den stor. Du har tabt den elskeligste Pige, der ellers var bleven den værdigste Kone. Hun havde opoffret sin Fordeel for Din, og for Lykken foretrukket Dig, som den eneste hendes Dyd værdige Belønning. Men veed Du om ikke den Gjenstand af hvem Du burde ventet saa reen en Lyksalighed var bleven for Dig Kilden til uendelige Lidelser? Hun var uden Formue og arveløs. Du havde intet at dele med hende uden alene Dit Arbeide. Da hun var bleven mere kjelen ved sin Opdragelse, og mere modig ved selve sin Ulykke, saa vilde Du hver Dag have seet hende bukke under for Bestræbelsen at dele Dit Slæb. Havde hun skjænket Dig Børn, saa vilde hendes og Dine Lidelser

været blevne forsøgede ved den Vanskelighed ene med Dig at underholde gamle Forældre og en spirende Familie.

Du vil sige: Guvernøren havde hjulpet os. Veed Du om Du i en Colonie der saa tit skifter Bestyrere ofte faaer en de la Bourdonnais? om her ikke komme Befalingsmænd uden Sæder og uden Sædelære? om ikke Din Kone, for at faae en ynkelig Understyttelse, maatte have seet sig nødsaget til at gjøre dem sin Opvartning? Enten havde hun da været svag, og Du at beklage, eller stærk, og du var bleven i Din Fattigdom, lykkelig om Du ikke, formedelst hendes Skjønhed og Dyd, var bleven forfulgt af selve den hvis Beskyttelse Du haabede!

Jeg havde, vil Du sige mig, beholdt tilbage den Lykksalighed der er uafhængig af Lykken, at beskytte den elskede Gjenstand som fæster sig til os i Forhold til selve dens Svaghed, at trøste hende ved mine egne Uroligheder, at glæde hende ved min Sørgmodighed, og høine vor Kjærlighed ved indbyrdes Lidelser. Upaatvivlelig nyde

Dyd og Kjerlighed disse rene Glæder. Men hun er ikke mere; og Du har kun tilbage det hun næst Dig har elsket højest, hendes Moder og Din, hvilke Din utrøstelige Sorg vil lægge i Graven. Sæt din Lyksalighed i at hjelpe dem, ligesom hun selv vilde have sat den deri. Min Søn, Velgjørenhed er Dydens Lyksalighed; der gives ingen sikrere og større paa Jorden. Fornsielsers, Hviles, Vellevnets, Overfladigheds, Hæders Planer ere ikke for det svage Menneske, for en Reisende og Vandringsmand. See hvorledes et Skridt hen imod Lykken har styrtet os alle fra Afgrund i Afgrund. Du modsatte Dig det, det er sandt; men hvo kunde have troet andet end at Virginias Reise skulde have endt med hendes og din Lykke? En rig og gammel Frendes Indbydelser, en klog Guvernørs Raad, en Colonies Bifald, en Præstes Opmuntringer og Anseelse, have afgjort Virginias Ulykke. Saaledes ile vi til vor Undergang, bedragne af selve deres Klogskab der styre os. Det havde upaatvivlelig været bedre ikke at have troet den eller stolet paa en bedragerisk Verdens Stemme og Forhaabninger. Men, naar Alt kommer til Alt, af saa mange

Mennesker, som vi see sysselsatte paa disse Sletter, af saa mange Andre som reise til Indien og søge Lykke, eller som, uden at forlade deres Hjem i Europa roligen nyde Godt af hines Arbeide — er der Ingen som jo er bestemt til engang at tabe det han har kjærest — Storhed, Formue, Kone, Børn, Venner. Den største Deel vil til sit Tab kunne føje Erindringen af egen Uklogskab. Hvad Dig angaaer, saa naar Du gaaer i Dig selv, har Du intet at bebreide Dig. Du har været Dit Ord tro. I Din blomstrende Ungdom har Du besiddet den Vises Klogskab uden at forlade Naturens Følelse. Dine Synspunkter at ene vare lovlige, fordi de vare rene, kunstløse, uegennyttige, og fordi Du til Virginia havde hellige Rettigheder, dem ingen Lykke kunde opveje. Du har tabt hende; og det er hverken Din Uforsigtighed eller Din Gjerrighed, eller vrange Klogskab der have paaført Dig Tabet af hende, men Gud selv, der har anvendt andres Lidenskaber til at fratage Dig Gjenstanden for Din Kjerlighed, Gud der har givet Dig Alt, der seer Alt hvad der tjener Dig til Bedste, og hvis Viisdom ikke lader Dig nogen Anledning til

Anger og Fortvivlelse hvilke gaae i Sporene af det Onde vi have foraarsaget.

Du kan i Din Ulykke sige til Dig selv: jeg har ikke fortjent den. Er det da Virginias Ulykke, hendes Endeligt, hendes nærværende Tilstand Du begræder? Hun har undergaaet den Lod, der er bestemt Byrd, Skjønhed og selve Keiserdømmer. Menneskets Liv med alle dets Planer hæver sig som et lidet Taarn hvis Krone Døden er. Lykkelig er hun at hun har løst Livets Baand før Du, det vil sige, at hun ikke er død mange gange før den sidste!

Døden, min Søn, er et Gode for alle Mennesker. Den er Natten efter den urolige Dag som man kalder Livet. Det er i Dødens Sovn, at Sygdomme, Krænkelser, Angester, hvilke uden Ophør forurolige de ulykkelige Levende, for evig hvile. Undersøg de Mennesker der synes mest lykkelige: Du vil faae at see, de saare dyrt have betalt deres foregivne Lyksalighed: offentlig Anseelse med huuslig Ulykke; Formue med Tabet af Sundhed; den saa sjeldne

Fornøjelse at være elsket med bestandige Ofre: og ofte see de, ved Enden af et for Andre opofret Liv, omkring sig ikkun falske Venner og utaknemmelige Fremmede. Men Virginia har været lykkelig til det sidste Øieblik. Hun var det hos os ved Naturens Gode, langt fra os ved Dydens; og selv i det forfærdelige Øieblik, da vi saae hende omkomme, var hun endnu lykkelig; thi hvad enten hun kastede sine Øine paa en heel Colonie som hun voldte en almindelig Trøsteløshed, eller paa dig, der saa uforsagt ilede hende til Hjelp, saae hun hvor dyrebar hun var os alle. Hun befæstede sig imod det Tilkommende ved Erindringen om sin Vandels Uskyld, og hun modtog den Løn Himlen forbeholder Dyden, et Mod der er over Faren. Hun viiste Døden et roligt Ansigt.

Min Søn, Gud giver Dyden alle Livets Begivenheder at bære, for at lade see at den ene kan gjøre Brug deraf og deri finde Lykkelighed og Hæder. Naar han forbeholder den en lysende Navnkundighed opløfter han den paa en stor Skueplads og sætter den i Kamp med Døden;

da tjener dens Mod til Mynster, og Mindet om dens Ulykker modtager for stedse en Skat af Efterverdens Taarer. See der det udødelige Mindesmærke som er forbeholdt paa en Jord hvor Alt gaaer over, og hvor selv Erindringen af de fleste Monarker snart begraves i evig Glemsel.

Men Virginia er endnu til. Min Søn, see hvorledes Alt omskiftes paa Jorden, og hvorledes Intet taber sig der. Ingen menneskelig Kunst formaaer at tilintetgjøre den mindste Deel af Materien, og det der var fornuftigt, følende, elskende, dydigt, gudhengivent, skulde være forgaaet, imedens de Elementer det er iført ere unedbrydelige! Ak! har Virginia været lykkelig hos os, saa er hun det nu meget mere. Der er en Gud, min Søn: hele Naturen forkynder det; jeg behøver ikke at bevise det for Dig. Det er ikkun Menneskenes Ondskab der bringer dem til at nægte en Retfærdighed de frygte for. Følelsen af ham er i vort Hjerte, ligesom hans Verker for vore Øjne. Troer Du da at han lader Virginia ubelønnet? Troer du at den samme Magt der har iført denne saa ædle Sjel saa skjønt et

Udvortes, hvori Du fornam en guddommelig Kunst, ikke skulde have kunnet unddrage den af Bølgerne? at den der har ordnet Menneskenes nærværende Lykksalighed ved Love, som Du ikke kjender, ikke skulde kunne berede Virginia en anden ved Love som ere Dig ligeledes ubekjendte? Havde vi, da vi vare uskabte, været istand til at tænke, skulde vi da kunne have dannet os en Forestilling om vor Tilværelse? Og nu vi ere i denne mørke og forbiflygtende Tilværelse, kunne vi nu forudsee det der er paa hin Side Døden hvorigjennem vi maae gaae ud deraf? Har Gud, saaledes som Mennesket, vor lille Jordklode behov til Skueplads for sin Viisdom og Godhed, og har han ikke kunnet forplante det menneskelige Liv uden i Dødens Marke? Der er ikke i Verdenshavet en eneste Draabe Vand der jo er fuld af levende Væsner, som vise sig for os, og der skulde Intet være til for os iblant saa mange Stjerner der rulle over vore Hoveder! Hvorledes! der skulde ikke være højeste Viisdom og guddommelig Godhed netop uden der hvor vi ere! Og i hine tallose straalende Kloder, i hine Lysets uendelige Sletter der omringe dem, skulde der

ikke være uden et tomt Rum og et evigt Intet! Dersom vi, som Intet have givet os selv, torde afpæle Grændser for den Magt af hvilken vi have modtaget Alt, skulde vi kunne troe at vi her ere paa Grændserne af hans Rige, hvor Livet kiæmper med Døden, og Uskyld med Tyranniet.

Upaatvivlelig er der et Sted hvor Dyden faaer sin Belønning. Virginia er nu lykkelig. Ak! kunde hun fra Englenes Vaaning tale til Dig, vilde hun sige som i sit Farvel: Min Paul! Livet er ikkun en Prøve. Jeg er bleven funden Naturens, Kjerligheds og Dydens Love tro. Jeg har faret over Havene for at lyde mine Frænder; jeg har fraſagt mig Rigdomme for at bevare min Tro; og jeg har hellere villet tabe Livet end kranke min Bluferdighed. Himlen har fundet min Bane noksom opfyldt. Jeg har for stedse undgaaet Armod, Bagvaskelse, Storme, Synet af Andres Smerter. Ingen af de Ulykker der forfærde Menneskene kan nu mere naae mig; og Du beklager mig! Jeg er reen og uforanderlig som en Deel af Lyset; og Du kalder

mig tilbage til Livets Nat! Min Paul! min Ven! Erindre Dig hine Lyksaligheds Dage da vi fra om Morgenen af smagte Himlenes Lyst, der stod op med Solen paa disse Klippers Tinder og udbredte sig med dens Straaler til Barmen af vore Skove. Vi følede en Henrykkelse hvis Aarsag vi ikke kunde indsee. I vore uskyldige Ønsker attraaede vi at være ganske Syn for at nyde Morgenrødens rige Farver; ganske Lugt for at fornemme vore Planters Dufte; ganske Hørelse for at bemærke vore Fugles Vældesange; ganske Hjerte for at skjønne paa disse Velgjerninger. Ved Skjønhedens Væld hvorfra Alt det udrinder der er behageligt paa Jorden, seer, smager, hører, føler nu mit Hjerte umiddelbarligen, hvad det dengang blot ved svage Organer kunde føle. Ak! hvilken Tunge skulde kunne beskrive disse Bredder af en evig Orient som jeg for stedse beboer? Alt hvad en uendelig Magt og en himmelsk Godhed have kunnet skabe til Trøst for et ulykkeligt Væsen; al den Harmonie Venskabet imellem uendelig mange Væsner, der nyde een Lyksalighed, kan bringe i fælles Hen-

rykkelser, føle vi uden Blanding. Udhold den Prøve der er Dig paalagt, for at højne Din Virginias Salighed ved en Kjerlighed der ingen Ende skal faae, ved et Ægteskab hvis Blus ikke mere skal kunne slukkes. Der skal jeg stille Dine Savn; der skal jeg aftørre Dine Taarer. Min Ven! min unge Brudgom! løft Din Sjel til det Uendelige for at bære et Øjebliks Lidelser!"

Min egen Bevægelse gjorde Ende paa min Tale. Paul betragtede mig med fast Blik og udbrød: "Hun er ikke mere! hun er ikke mere!" og en lang Afmagt afløste disse smertelige Ord. Endelig kom han til sig selv igjen og sagde: "Siden Døden er et Gode, og Virginia er lykkelig, vil jeg ogsaa dø for at forenes end Virginia." Saaledes tjente mine Trøstegrunde kun til at nære hans Fortvivlelse. Jeg var lig et Menneske, der vil redde sin Ven, som synker midt i en Flod uden at ville svømme. Smerten havde styrtet ham i Vandet. Ak! den første Alders Ulykker berede Mennesket til at gaae ind i Livet; og Paul havde aldrig fristet dem.

Jeg førte ham tilbage til hans Vaaning. Der fandt jeg hans Moder og Enken de la Tour i en Tilstand af Forsmægtelse, der end mere var stegen. Margrete var den mest nedslagne. De levende Karacterer, over hvilke de ubetydelige Lidelser glide hen, ere de som mindst modstaae store Græmmelser.

Hun talede saaledes til mig: "Min gode Nabo! det har forekommet mig i Nat som om jeg saae Virginia hvidklædt omgiven af Lystlunde og tryllende Haver. Hun sagde til mig: Jeg nyder en misundelsesværdig Lyksalighed. Derpaa nærmede hun sig smilende Paul, og tog ham bort med sig. Da jeg stræbte at holde min Søn tilbage, følede jeg at jeg selv forlod Jorden, og at jeg fulgte ham med en usigelig Fornøielse. Da vilde jeg sige Farvel til min Veninde; men jeg saae hende følge efter os med Maria og Domingo. Men hvad jeg finder endnu mere besynderligt er at Enken de la Tour just i Nat har havt en Drøm ledsaget af de selvsamme Omstændigheder."

Jeg svarede hende: "Veninde, jeg troer at Intet i Verden hændes uden Guds Tilladelse. Drømme forkynde undertiden Sandhed."

Enken de la Tour fortalte mig en ganske ligedan Drøm, som hun havde havt samme Nat. Jeg havde aldrig hos disse to Fruentimmer bemærket noget Hang til Overtroe; deres Drømmes Overeensstemmelse satte mig derfor i Forundring, og jeg tvivlede hos mig selv ikke paa at de bleve opfyldte. Denne Mening at Sandheden stundom viser sig for os i Søvne, er udbredt hos alle Jordens Folkefærd. Oldtidens største Mænd have havt den Tro; blandt andre Alexander, Cæsar, Scipionerne, de to Catoner og Brutus, hvilke ikke vare svage Sjele. Det gamle og det nye Testament forsyne os med en Mængde Exempler paa Drømme der ere gaaede i Opfyldelse. Hvad mig angaaer, da behøver jeg ikke i denne Henseende uden min egen Erfaring, og jeg har mere end eengang erfaret, at Drømme ere Vink, en eller anden deeltagende Aand giver os. Vil man med Fornuftslutninger

bestride eller forfægte Ting der overgaae den menneskelige Fornufts Lys, saa indlader man sig i noget der ikke er muligt. Er imidlertid Menneskets Fornuft kun et Billede af Guds, og udfinder Mennesket endog Middel til at drive sine Hensigter igjennem indtil Verdens Ende ved lønlige og skjulte Midler, hvorfor skulde da ikke den Aand der styrer Alt anvende lignende i samme Øjemed? Een Ven trøster den anden ved et Brev der gaaer igjennem en Mængde Riger, trodser Nationers Had og bringer et enkelt Menneske Glæde og Haab; hvorfor kan ikke Uskylds uindskrænkede Beskytter ad en Lønsti komme den dydige Sjel til Hjelp der stoler paa ham alene? Behøver han at anvende noget udvortes Tegn for at udføre sin Villie, han der uden Ophør ved et indvortes Arbeide handler i alle sine Værker?

Hvorfor tvivle paa Drømme? Livet, fuldt af saa mange overgaaende og komme Planer, er det andet end en Drøm?

Det være dermed som det vil, mine ulykkelige Veninders Drøm gik snart i Opfyldelse.

Paul døde to Maaneder efter sin kjære Virginia, hvis Navn han uafladelig nævnte. Margrete saae sin Ende komme otte Dage efter hendes Søns med en Glæde, som det kun er Dyden givet at smage. Hun sagde Enken de la Tour det ømmeste Farvel, "i Haabet, som hun udtrykte sig, om en sød og evig Gjenforening. Døden, lagde hun til, er det allerstørste Gode; man bør attraae det. Er Livet en Straf, bør man ønske dens Ende: er det en Prøve, bør man udbede sig den kort."

Dens Regjering bar Omsorg for Domingo og Maria, som ikke mere vare istand til at tjene, og som ikke længe overlevede deres Frue. Den stakkels Trofast var død af Længsel omtrent paa samme Tid som hans Herre.

Jeg tog til mig Enken de la Tour, som midt under saa store Tab holdt sig i Veiret med utrolig Sjelestorhed. Hun havde trøstet Paul og Margrete indtil det sidste Øieblik, som om hun havde havt ikkun deres Ulykke at bære.

Da hun ikke saae dem mere, talede hun hver Dag til mig om dem som om elskede Personer der vare i Nabolaget. Imidlertid overlevede hun dem ikkun een Maaned. Hvad hendes Tante angaaer, da, langt fra at bebreide hende sine Ulykker, bad hun Gud tilgive hende dem, og at dæmpe de skrækkelige Sindsforvirringer, hvori vi erfarede at hun var falden umiddelbart efter at hun med saa megen Umenneskelighed havde sendt Virginia bort.

Denne unaturlige Paarørende bar ikke længe Straffen for sin Haardhed. Ved adskillige Skibe som efterhaanden hidkom, fik jeg vide at hun var plaget af Hjerteangester, der gjorde hende Livet og Døden lige utaalelige. Snart bebreidede hun sig sin deilige lille Søsterdatters tidlige Død, og hendes Moders Tab som var fulgt deraf. Snart gav hun sig selv Bifald fordi hun havde stødt tilbage langt fra sig tvende Ulykkelige, der, sagde hun, havde vanæret hendes Huus ved deres lave Tilbøieligheder. Stundom sattes hun i Rasenhed ved Synet af de mange Usle, hvoraf Paris vrimler, og udbrød

da: "Hvorfor skikker man ikke disse Dagdrivere til vore Kolonier at de der kan krepere?" Hun lagde til, at de Forestillinger om Menneskelighed, Dyd, Religion, som alle Nationer havde antaget, vare kun Opfindelser af Fyrsternes Statsklogskab. Nu kastede hun sig med eet i en modsat Yderlighed, og overgav sig til de overtroiske Engstelser der fyldte hende med dræbende Rædsler. Hun ilede med overflødige Almisser til de rige Munke der styrede hende, og bønfaldt dem om ved Offeret af hendes Formue at stille Guddommens Vrede: som om det Gode hun havde nægtet de Ulykkelige kunde behage Menneskenes Fader! Ofte viste hendes Indbildningskraft hende Ildsletter, brændende Bjerge, eller gyselige Spøgelser omvankede og kaldte paa hende med høje Skrig. Hun kastede sig for sine Styreres Fødder, og udtænkte imod sig selv Pinsler og Martre; thi Himlen, den retfærdige Himmel, slaaer de grusomme Sjele med forfærdelig Overtro.

Saaledes tilbragte hun adskillige Aar, vexelviis gudløs og overtroisk. Men hvad der

fremskyndte Enden af saa ynkelig en Tilværelse var det Stof selv hvorfor hun havde opoffret Naturens Følelser. Hun havde den Græmmelse at hendes Formue efter hende skulde gaae over til Slægtninge som hun hadede. Hun søgte derfor at faae den bedste Deel deraf bort; men disse benyttede sig af de ængstende Anstød hun var underkastet, lode hende indslutte som Aandssvag og hendes Eiendomme sætte under fremmed Bestyrelse. Saaledes fuldførte selve hendes Rigdomme hendes Fald; og ligesom de havde hærdet dens Hjerte der besad dem, saaledes gjorde de og deres Hjerte unaturligt, der attraaede dem. Hun døde da; og, til Topmaal paa Ulykken, med Brug nok af Fornuften til at indsee at hun var bleven plyndret og foragtet af selve de Personer, hvis Mening havde styret hendes hele Liv.

Man har ved Virginias Side ved Foden af de samme Nør nedlagt hendes Ven Paul, og omkring dem deres ømme Mødre og troe Tyende. Man har ikke reist Marmor paa deres lave

Gravhøie, eller der sat Indskrivter over deres Dyder: men Erindringen af dem er bleven uudslettelig i deres Hjerter som de have forbundet sig. Deres Skygger behøve ikke den Glands de, medens de levede, flygtede for; men tage de endnu Deel i hvad der foregaaer paa Jorden, saa finde de uden Tvivl Glæde i at vanke om under Taget af den Hytte arbeidsom Dyd beboer; at trøste den med sit Lod misfornøiede Fattigdom; hos unge Elskende at nære en varig Lue, Smagen for Naturens Gode, Lyst til Arbeide og Frygt for Rigdomme.

Folkets Stemme, som tier om de til Kongers Hæder reiste Mindesmærker, har givet nogle af denne Øes Dele Navne der ville forevige Tabet af Virginia. Man seer tæt ved Ambra Øen imellem Klipperne et Sted kaldet Saint Geràns Pas efter det Skib som der forliste da det førte hende tilbage fra Europa. Det yderste af hin lange Jordspidse som De seer tre Fjerdingvei herfra halv skjult af Havets Bølger, og som Saint Geran Dagen før Orkanen ikke

kunde komme forbi for at gaae ind i Havnen, hedder det Ulykkelige Forbjerg; og see der ligefor os ved Enden af denne Dal Gravens Bugt, hvor Virginia blev funden begravet i Sandet, som om Havet havde villet bringe hendes Lig tilbage til hendes Familie, og yde hendes Blufærdighed den sidste Ære paa den samme Strandbred som hun havde hædret ved sin Uskyld.

Unge saa smuk forenede Mennesker! ulykkelige Mødre! dyrebare Familie! Disse Træer der gav eder Skygge, disse Bække der randt for eder, disse Høie hvor I hvilede sammen, begræde endnu Tabet af eder. Ingen har efter eder vovet at dyrke denne henliggende Jord, eller reise disse lave Hytter igjen.

Eders Gedder ere blevne vilde; eders Vinhaver ere ødelagte; eders Fugle ere bortflygtede; og man hører nu ikkun Skriget af Høgene som flyve i en Kreds høit over Basinet imellem disse Klipper. Hvad mig angaaer, da, siden jeg har

tabt eder af Syne, er jeg som en Ven der ingen Venner mere har, som en Fader der har mistet sine Børn, som en Reisende der omvanker paa Jorden hvor jeg er bleven ene tilbage.

Idet Oldingen sagde disse Ord gik han grædende bort; og mine Taarer have ogsaa rundet mere end eengang under denne sørgelige Fortælling.